

การพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก
Developing Parents' Ability to give their Children Sex
Education

สุรีย์พร กฤษเจริญ
เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย
กัญจน์ี พลอินทร์
ฐิติพร อิงคดาวรวงศ์
จรรย์ ศรีทวีวัฒน์

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

2552

ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณแผ่นดิน ประจำปี

พ.ศ. 2551-2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก เปรียบเทียบศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูกระหว่างก่อนและหลังการพัฒนา เปรียบเทียบความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ระหว่างก่อนและหลังการพัฒนา รวมทั้งศึกษาปัญหา อุปสรรคและความเป็นไปได้ในการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มเลือกตัวอย่างตามมิติในพ่อแม่ ได้กลุ่มตัวอย่างพ่อแม่จำนวน 80 คน และนักเรียนที่เป็นลูกของพ่อแม่จำนวน 80 คน จับฉลากเลือกพ่อแม่ 12 คนและนักเรียน 12 คน เพื่อทำการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน หาค่าความเที่ยงโดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่เท่ากับ .98 และ แบบสอบถามความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ เท่ากับ .97 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติที่คู่

ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูกคือการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้กิจกรรมในการอบรมแบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ระหว่างก่อนและหลังการพัฒนา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 5.65, p < .001$) ค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ระหว่างก่อนและหลังการพัฒนา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 2.84, p < .01$) และพบว่าภายหลังการพัฒนา พ่อแม่มีศักยภาพการสอนเรื่องเพศให้กับลูกหลายด้านคือ มีความรู้เรื่องเพศที่ถูกต้อง มีความสามารถในการสื่อสารเรื่องเพศกับลูก มีความเข้าใจลูกวัยรุ่นมากขึ้น มีความเข้าใจว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องธรรมชาติ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคนทุกเพศทุกวัย และการสอนเรื่องเพศไม่ใช่เรื่องน่าอาย ส่วนลูกมีความพึงพอใจต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ในหลายประเด็นคือ พ่อแม่ให้ความสำคัญกับการสอนเรื่องเพศมากขึ้น มีความรู้และมีทักษะในการสอนเรื่องเพศมากขึ้น พ่อแม่เป็นที่ปรึกษาเรื่องเพศได้เป็นอย่างดี พ่อแม่เข้าใจลูกและให้ความไว้วางใจในตัวลูกมากขึ้น ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่พบในการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูกคือ พ่อแม่ ไม่มีเวลาว่าง

ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อบุคลากรทีมสุขภาพและผู้เกี่ยวข้อง ในการนำรูปแบบการอบรมเชิงปฏิบัติการที่พัฒนาจากการศึกษานี้ไปใช้ เพื่อพัฒนาศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ได้ตรงกับความต้องการการเรียนรู้เรื่องเพศของลูก ซึ่งจะทำให้ลูกมีชีวิตที่ปลอดภัยและมีสุขภาพทางเพศที่ดีต่อไป

Abstract

This participation action research was to study the way to develop parents' ability in giving sex education to their children, to compare parents' ability before and after the training, to compare the children's level of satisfaction in their parents' teaching before and after the training, and to study problems, obstacles, and possibilities in developing parents' ability in giving their children sex education. The subjects were randomly selected according to the parents' paradigm which identified 80 parents and 80 students who were their children. Lots were drawn in order to select 12 parents and 12 children for qualitative data collection by group interview. The instrument used in data collection was checked for content validity by 3 experts and tested for reliability using Chronbach's Alpha. The reliability of the questionnaire inquiring about the ability of parents in giving their children sex education was .98 and the reliability of the questionnaire inquiring about the children's level of satisfaction in their parents' giving sex education was .97. The data was analyzed using descriptive statistics and paired t-test.

The results revealed that the training for parents to give their children sex education was in the form of workshop, using student-centered approach. The means of the parents' ability in giving sex education before and after the training were significantly different ($t = 5.65, p < 0.001$). The means of level of satisfaction of children in their parents' way of giving sex education before and after the training were significantly different ($t = 2.84, p < 0.001$). It was also found that after the training, the parents' ability had improved in many aspects, namely, accurate knowledge about sex, courage in giving their children sex education, better understanding about their teenage children, understanding that sex is natural for all ages and sex education was not to be ashamed of. The children, on the other hand, were satisfied with their parents' giving sex education in many aspects: parents' view on sex education as more important, parents' being more skillful in giving sex education, parents' ability to efficiently give advice about sex-related issues, parents' being more understanding and trusting their children more. Problems and obstacles found in developing parents' ability in giving their children sex education was that they did not have free time.

The results of the study are beneficial to health personnel and other people involved. Training using the workshop developed from that in this study can be used to develop parents' ability in giving their children sex education to serve their children's needs to learn which will enable them to live with safe and healthy sex life.

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ.....	(5)
รายการตาราง.....	(7)
รายการภาพประกอบ.....	(8)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์.....	3
คำถามการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิด.....	4
นิยามศัพท์.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	7
ความสำคัญของการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น.....	8
เพศศึกษา.....	17
ความต้องการการเรียนรู้เรื่องเพศของวัยรุ่น.....	24
ศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่.....	28
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	35
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	36
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
การตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ.....	40
การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง.....	40
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
4 ผลการวิจัยและการอภิปรายผล.....	42
ผลการวิจัย.....	42
อภิปรายผล.....	67

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	75
สรุปผลการวิจัย.....	75
ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้.....	78
บรรณานุกรม.....	79
ภาคผนวก.....	91
ก การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการวิจัย.....	92
ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	93
ค ตารางวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม.....	103

รายการตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพ่อแม่ จำแนกตามข้อมูลทั่วไป... 44	44
2 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของลูกจำแนกตามข้อมูลทั่วไป..... 46	46
3 ช่วงคะแนน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ก่อนการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก..... 50	50
4 ช่วงคะแนน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ก่อนการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก..... 54	54
5 ช่วงคะแนน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่หลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก..... 57	57
6 ช่วงคะแนน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่หลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก.... 61	61
7 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ระหว่างก่อนและหลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก..... 65	65
8 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ระหว่างก่อนและหลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก...66	66
9 ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ก่อนการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก รายชื่อ..... 103	103
10 ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่หลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก รายชื่อ..... 106	106
11 ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ก่อนการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก รายชื่อ..... 109	109
12 ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่หลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก รายชื่อ..... 112	112

รายการภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 การมีส่วนร่วมในรูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่ เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก.....	4
2 วงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	5
3 แนวทางการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างพ่อแม่.....	35
4 สรุปการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินผล.....	40

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมไทยเป็นสังคมที่กำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก วัยรุ่นเป็นกลุ่มที่มีการตอบสนอง และได้รับอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงนี้ ได้ชัดเจนที่สุด (นันทพันธ์, 2551) เห็นได้จากปัญหาเรื่อง การมีเพศสัมพันธ์ก่อนเวลาอันควรของวัยรุ่น ซึ่งเป็นปัญหาที่มีแนวโน้มความรุนแรงมากขึ้น และเป็นสาเหตุของปัญหาอื่นๆ ที่จะตามมาอีกมากมาย ปัญหาเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อวัยรุ่น ครอบคลุม สังคมและประเทศชาติอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะวัยรุ่นจะได้รับผลกระทบทั้ง ทางด้านร่างกาย สังคม จิตใจและจิตวิญญาณ ผลกระทบที่เกิดขึ้นคือ การตั้งครรภ์เมื่อไม่พร้อม การ ทำแท้ง ติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ สูญเสียความเจริญก้าวหน้าในอนาคต ขาดความ ภาคภูมิใจในตนเองและมีตราบาปประทับใจ นอกจากนี้ยังพบว่าวัยรุ่นที่มีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุยัง น้อย มักมีปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงอย่างอื่นร่วมด้วย เช่น สูบบุหรี่ ดื่มเหล้า ติดยาเสพติด มีพฤติกรรม ก้าวร้าว ซึมเศร้า มีความรู้สึกผิด มีความสัมพันธ์ที่ไม่มั่นคงและเปลี่ยนคู่หลายคน (ศิริไชย, 2551)

จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าอายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของผู้ชายและผู้หญิง เท่ากับ 14-15 ปี (กมลชนก, อมรา, อรพรรณ, สุชาดาและค่านวณ, 2545; ชื่นฤทัย, ชาย, กฤตยาและ วาสนา, 2548; สหภาพ, 2543) อายุที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกที่น้อยที่สุดของวัยรุ่นผู้ชายคือ 8-10 ปี (พิมลพรรณ, 2545; เพ็ญศรีและนวลศรี, 2545; ถวัลย์, มัลลิกา, สมจิตและวิจิต, 2548) ส่วนผู้หญิง พบเด็กผู้หญิงอายุ 13 ปี ตั้งครรภ์และติดเชื้อเอช ไอวีแล้ว (ปราณี, 2544) บุคคลที่วัยรุ่นส่วนใหญ่มี เพศสัมพันธ์ครั้งแรกด้วยคือแฟนหรือคนรัก มีเพศสัมพันธ์ด้วยความสมัครใจและไม่ใช่อุบาย อนามัย (จุฬามาศและชนรักษ์, 2551; นิกรและศิริยุพา, 2550; เพ็ญศรีและนวลศรี, 2545; สหภาพ, 2543) เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ทางเพศของวัยรุ่นไทยกับวัยรุ่นในต่างประเทศ พบว่าวัยรุ่นไทย มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศมากกว่า ดังที่เกนร(2545) ได้กล่าวถึงผลการสำรวจพฤติกรรมและทัศนคติ ด้านเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นอายุ 16-21 ปี ใน 14 ประเทศทั่วโลก ของโครงการคูเร็กซ์ โกบัล เซ็กซ์ เซอร์เวย์ 1999 พบว่าวัยรุ่นไทยร้อยละ 52 นิยมมีคู่นอนมากกว่า 1 คน ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุดในโลก ในขณะที่ค่าเฉลี่ยทั่วโลกคือร้อยละ 34 วัยรุ่นไทยมีการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเพียงร้อยละ 23 เป็นค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุดในโลก ค่าเฉลี่ยทั่วโลกคือร้อยละ 57 เมื่อพิจารณาถึง ความเชื่อและค่านิยมเรื่องเพศของวัยรุ่น แสงอัมพา (2543) พบว่าวัยรุ่นในเมืองมีความเชื่อว่าการ สัมผัสตุ๊กเนื้อต้องตัว การมีแฟนมากกว่า 1 คน และการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานเป็นเรื่องปกติ เพราะวัยรุ่นคนอื่นก็มีพฤติกรรมเช่นนี้เหมือนกัน

การมีเพศสัมพันธ์ก่อนเวลาอันควรเกิดจากการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของวัยรุ่น ขาดทักษะในการปฏิบัติ ทำให้ไม่กล้าตัดสินใจในสถานการณ์ที่กดดันและเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ (บุญยัง, สุรีย์ลักษณ์, จุฬิชาและสุรางคณา, 2549) การที่วัยรุ่นขาดความรู้และทักษะเรื่องเพศเป็นเพราะการพูดการสอนเกี่ยวกับเรื่องเพศถูกมองว่าเป็นการขั้วทางเพศ วัยรุ่นจึงแสวงหาความรู้เรื่องเพศจากแหล่งความรู้นอกระบบ เช่น กลุ่มเพื่อน ข้อมูลที่ได้จึงเป็นข่าวลือ ความเชื่อหรือมายาคติที่ทำให้เกิดความเข้าใจผิดมากกว่าข้อเท็จจริง (กาญจนา, 2543; Shetty, Kowli & Patil, 2005) นอกจากนี้วัยรุ่นสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องเพศจากสื่อมวลชนประเภทต่างๆ ได้ค่อนข้างง่ายดาย สะดวกและรวดเร็ว เช่น อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์มือถือและเว็บแคม โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ต พบว่ามีเว็บไซต์โป๊ที่เป็นเว็บไซต์หลัก 10 แห่งในประเทศไทย ที่จะนำไปสู่เว็บไซต์ประเภทโป๊ เปลือยและแสดงการมีเพศสัมพันธ์ได้ อีกประมาณ 1,000 เว็บไซต์ (ชินนุทัย, ชาย, กฤตยาและวาสนา, 2548) เป็นเหตุให้วัยรุ่นส่วนใหญ่ยังขาดความรู้เรื่องเพศที่ถูกค้องในบางเรื่อง ขาดความรู้และทักษะในเชิงวิเคราะห์สถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ ทำให้ขาดความระมัดระวังและป้องกันตนเอง (สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต, 2547) ในขณะที่พ่อแม่ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสอนเพศศึกษาให้กับลูก (มธุรดา, 2545; สุภาศิริ, 2541) และเป็นบุคคลที่ลูกเชื่อถือไว้วางใจ อยากปรึกษาเรื่องเพศ เรื่องแฟนมากที่สุด (โครงการคุยเปิดใจรักปลอดภัย, 2548; ศรีสุนทร, 2546) ไม่ได้สอนเรื่องเพศให้กับลูก เพราะคิดว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องที่ลูกเรียนรู้ได้เอง โดยไม่ต้องสอน (ภารดี, 2544) หรือเชื่อว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องที่ไม่ควรเปิดเผย ไม่รู้จะสอนอย่างไรและที่สำคัญคือกลัวเป็นการชี้โพรงให้กระรอก (จิราพร, 2545; สุรีย์พรและกอบแก้ว, 2545) พ่อแม่จึงสอนเรื่องเพศให้กับลูกน้อยกว่าที่ลูกต้องการให้พ่อแม่สอน (สุรีย์พร, กัญจนี, ฐิติพรและจรัญ, 2551) พ่อแม่ของวัยรุ่นไทยจึงมีบทบาทในการสอนเรื่องเพศให้กับลูกน้อยที่สุดในโลก คือมีพ่อแม่เพียงร้อยละ 1 เท่านั้นที่สอนเรื่องเพศให้กับลูก ในขณะที่ค่าเฉลี่ยทั่วโลกคือร้อยละ 12 (เกษร, 2545)

ดังนั้นพ่อแม่ต้องให้ความสำคัญกับการสอนเรื่องเพศให้กับลูก เพื่อให้ลูกมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะที่จำเป็นในการเผชิญกับกระแสสังคม ที่เร่งเร้าความอยากรู้อยากลองของวัยรุ่นอย่างเท่าทัน (สุภัทร, 2549) การส่งเสริมให้พ่อแม่มีศักยภาพในการสอนเรื่องเพศกับลูกอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของลูกและยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปจำเป็นต้องมีการทำวิจัยเพื่อหารูปแบบในการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก โดยคำนึงถึงความสามารถ ความต้องการและบริบททางสังคม วัฒนธรรมของพ่อแม่ลูก เพื่อให้พ่อแม่มีศักยภาพความรู้ ความสามารถ และมีเจตคติที่ดีต่อการสอนเรื่องเพศให้กับลูก ระเบียบวิธีวิจัยที่นำมาใช้สำหรับการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่ คือ การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (participatory action research, PAR) โดยให้พ่อแม่และลูกเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก ได้เหมาะสมและตรงกับความต้องการการเรียนรู้เรื่องเพศของลูกตามสภาพสังคม

ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อช่วยลดปัญหาและผลกระทบที่จะเกิดตามมาจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของเด็ก

วัตถุประสงค์

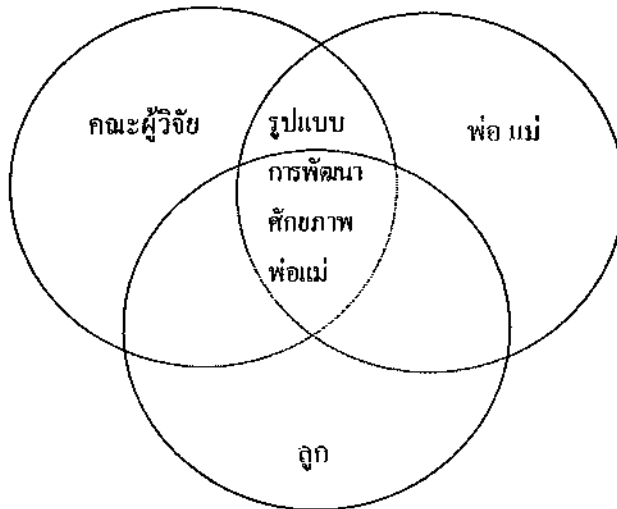
1. ศึกษารูปแบบการพัฒนาศัถยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก
2. เปรียบเทียบศัถยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก ระหว่างก่อนและหลังการพัฒนาศัถยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก
3. เปรียบเทียบความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ ระหว่างก่อนและหลังการพัฒนาศัถยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก
4. ศึกษาปัญหา อุปสรรคและความเป็นไปได้ในการพัฒนาศัถยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก

คำถามการวิจัย

1. รูปแบบการพัฒนาศัถยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูกเป็นอย่างไร
2. ศัถยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก ระหว่างก่อนและหลังการพัฒนาศัถยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก มีความแตกต่างกันอย่างไร
3. ความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ ระหว่างก่อนและหลังการพัฒนาศัถยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก มีความแตกต่างกันอย่างไร
4. มีปัจจัยอะไรบ้างที่เป็นปัญหา อุปสรรคและส่งเสริมการพัฒนาศัถยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก

กรอบแนวคิด

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม แบบร่วมคิดร่วมทำ และร่วมแสวงหาคำตอบของคำถามการวิจัย (mutual action research approach) ระหว่างทีมวิจัย พ่อแม่และลูก ดังแผนภาพที่ 1

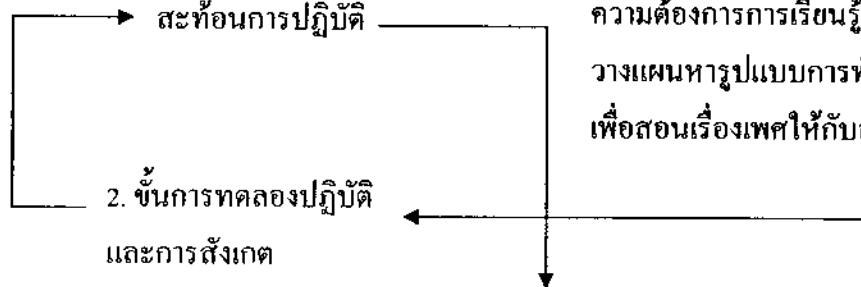
แผนภาพที่ 1 การมีส่วนร่วมในรูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก

ใช้กรอบแนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการของเคมมิสและแมคทาตการ์ท (Kemmis & Mc Taggart, 1998) ตามขั้นตอนของวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการดังนี้คือ การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต การสะท้อน การปฏิบัติและการปรับปรุงแผน เพื่อนำไปปฏิบัติในวงจรต่อไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะได้รูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก ที่เป็นที่ยังพอใจของทั้งพ่อแม่และลูก ดังแผนภาพที่ 2

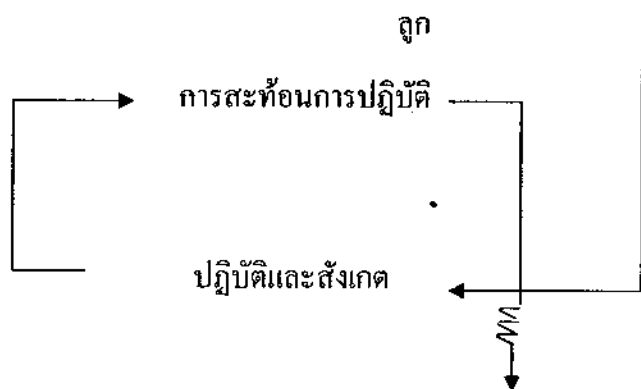
ทีมวิจัย/พ่อแม่/ลูก

1. ขั้นการพัฒนาศักยภาพของพ่อแม่ ประเมินศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ และความต้องการการเรียนรู้เรื่องเพศของลูก และวางแผนหารูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก

3. ขั้นปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก

4. ขั้นติดตามและประเมินผลรูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก ที่เหมาะสม ตรงกับความต้องการการเรียนรู้เรื่องเพศของลูก สอดคล้องกับบริบททางสังคม ศาสนาและวัฒนธรรมของพ่อแม่และลูก

นิยามศัพท์

การพัฒนาศักยภาพ หมายถึงการกระทำหรือกิจกรรมที่ทำให้พ่อหรือแม่ที่เข้าร่วมการพัฒนาศักยภาพ มีความรู้ความสามารถในการสอนเรื่องเพศให้กับลูกอย่างถูกต้อง

พ่อแม่ หมายถึงพ่อหรือแม่ที่มีลูกกำลังศึกษาในช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-3) และ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 4-6) เป็นพ่อหรือแม่ที่เลี้ยงดูลูกและอาศัยอยู่บ้านเดียวกันกับลูก

ลูก หมายถึงนักเรียนทั้งผู้ชายและผู้หญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-3) และ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 4-6) และเป็นลูกของพ่อหรือแม่ที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพในการสอนเรื่องเพศให้กับลูก

เรื่องเพศ หมายถึงประเด็นหรือเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศทั้ง 6 หมวดคือหมวดพัฒนาการของมนุษย์ สัมพันธภาพ ทักษะส่วนบุคคล พฤติกรรมทางเพศ สุขภาพทางเพศ และสังคมและวัฒนธรรม

พัฒนาการของมนุษย์ หมายถึงเนื้อหาเรื่องเพศที่เกี่ยวข้องกับ การเปลี่ยนแปลงทางสรีระเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น การเจริญเติบโตและพัฒนาการทางเพศตามวัย ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม รวมทั้งตัวตนทางเพศและรสนิยมทางเพศ

สัมพันธภาพ หมายถึงเนื้อหาเรื่องเพศที่เกี่ยวข้องกับ การสร้างและการรักษาความสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัวและในสังคม การสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับเพื่อนเพศเดียวกันและต่างเพศ การแสดงออกในเรื่องความรัก และการเลือกคู่ครอง

ทักษะส่วนบุคคล หมายถึงเนื้อหาเรื่องเพศที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการกับสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการปฏิเสธ ทักษะการขอความช่วยเหลือ ทักษะการจัดการกับอารมณ์ ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ

พฤติกรรมทางเพศ หมายถึงเนื้อหาเรื่องเพศที่เกี่ยวข้องกับ อารมณ์เพศ การจัดการกับอารมณ์เพศ การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง การแสดงออกทางเพศ การละเว้นการมีเพศสัมพันธ์ และการตอบสนองทางเพศ

สุขภาพทางเพศ หมายถึงเนื้อหาเรื่องเพศที่เกี่ยวข้องกับ การมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย ผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ การคุมกำเนิด การทำแท้ง การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และโรคเอดส์ การถ่วงละเมิดทางเพศ และความรุนแรงทางเพศ

สังคมและวัฒนธรรม หมายถึงเนื้อหาเรื่องเพศที่เกี่ยวข้องกับ ค่านิยมในเรื่องเพศและบทบาททางเพศ ที่เหมาะสมสอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรมไทย และการปรับตัวต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบัน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก เปรียบเทียบศักยภาพพ่อแม่ในการสอนเรื่องเพศให้กับลูกระหว่างก่อนและหลังการพัฒนา เปรียบเทียบความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ระหว่างก่อนและหลังการพัฒนา รวมทั้งศึกษาปัญหา อุปสรรคและความเป็นไปได้ในการพัฒนาศักยภาพของพ่อแม่ในการสอนเรื่องเพศให้กับลูก เก็บข้อมูลในพ่อหรือแม่ที่มีลูกกำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 ที่เข้าร่วมพัฒนาศักยภาพในการสอนเรื่องเพศให้กับลูก และนักเรียนที่เป็นลูกทั้งผู้ชายและผู้หญิง ในจังหวัดสงขลา ระหว่างเดือนมกราคม 2551 ถึงเดือนพฤศจิกายน 2551

ความสำคัญของการวิจัย

ได้รูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูกที่สอดคล้องกับบริบททางสังคม ศาสนาและวัฒนธรรมของพ่อแม่ลูก และความต้องการการเรียนรู้เรื่องเพศของลูก ทำให้ลูกมีความรู้เรื่องเพศที่ถูกต้อง สามารถใช้ชีวิตวัยรุ่นได้เหมาะสมตามวัย และมีสุขภาพทางเพศที่ดี นอกจากนี้สามารถนำรูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูกที่ได้ ไปขยายผลต่อยังพ่อแม่กลุ่มอื่น เป็นการสร้างเครือข่ายไปยังพ่อแม่ที่มีลูกวัยรุ่นอย่างต่อเนื่อง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก เปรียบเทียบศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูกระหว่างก่อนและหลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก เปรียบเทียบความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ระหว่างก่อนและหลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก รวมทั้งศึกษาปัญหา อุปสรรคและความเป็นไปได้ในการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก ผู้วิจัย ได้ทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องดังนี้คือ

1. พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น
2. เพศศึกษา
3. ความต้องการการเรียนรู้เรื่องเพศของวัยรุ่น
4. ศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่

พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น

สังคมไทยในปัจจุบันเป็นสังคมที่กำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากผลกระทบเชิงวิวัฒนาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เอื้อต่อการส่งผ่านข้อมูลข่าวสารและการซึมซับความคิด ค่านิยม ตลอดจนการเลียนแบบพฤติกรรมจากอารยธรรมต่างๆ ได้รวดเร็วขึ้น การเปลี่ยนแปลงนี้มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมไทยทุกเพศทุกวัย แต่วัยรุ่นเป็นกลุ่มที่มีการตอบสนองและได้รับอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงนี้ได้ชัดเจนที่สุด (นันทพันธ์, 2551) ทั้งรูปแบบการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปตามภาวะเศรษฐกิจและกระแสเทคโนโลยี หรือสิ่งยั่วยุที่มาพร้อมกับสื่อมวลชนนานาชนิด รวมไปถึงการที่พ่อแม่ผู้ปกครองไม่มีเวลาอบรมเลี้ยงดูลูก ส่งผลให้เกิดปัญหากับวัยรุ่นอย่างมาก โดยเฉพาะเรื่องการมีทักษะชีวิตต่ำ ขาดภูมิคุ้มกันทางใจ มีพฤติกรรมทางเพศแบบเสรีและไม่รับผิดชอบ นอกจากนี้วัยรุ่นยังห่างเหินจากครอบครัว ทำให้ขาดการสื่อสารที่ดีกับพ่อแม่ โดยเฉพาะเรื่องการปลูกฝังทัศนคติทางเพศที่เหมาะสมจากพ่อแม่ นอกจากนี้วัยรุ่นมักแสวงหาความรู้เรื่องเพศที่ไม่เหมาะสมจากกลุ่มเพื่อนและสื่อต่างๆ (กรมสุขภาพจิต, 2547) ส่งผลให้วัยรุ่นได้รับความรู้เรื่องเพศไม่เพียงพอและไม่ถูกต้อง ทำให้มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศหลายรูปแบบ เช่นมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรกับแฟนหรือคูรัก (วันเพ็ญ, 2548; วรรณวิมล, 2546) นอกจากนี้ยังพบว่าปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นมีแนวโน้มความรุนแรงมากขึ้น และเป็นสาเหตุของปัญหาอื่นที่จะตามมาอีกมากมาย จากการสำรวจพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นเมื่อต้นปี พ.ศ. 2547 โดยคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี ร่วมกับสำนักงานเอแบคโพล มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ พบว่าวัยรุ่นผู้ชายเคยมีเพศสัมพันธ์แล้วร้อยละ 35.5 วัยรุ่นผู้หญิงเคยมีเพศสัมพันธ์แล้วร้อยละ 21.4 สูงกว่า

ปี พ.ศ. 2545 ที่วัยรุ่นผู้ชายและผู้หญิงเคยมีเพศสัมพันธ์แล้วร้อยละ 31.3 และ 9.9 ตามลำดับ วัยรุ่นที่มีเพศสัมพันธ์แล้วเพียงร้อยละ 19 ที่ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง ส่วนวัยรุ่นผู้หญิงที่ตั้งครรภ์และผู้ชายไม่รับผิชอบร้อยละ 57 ดัดสันใจทำแท้ง (ศิริไชย, 2551)

จากการศึกษาของพรรณิและรัตนา (2542) ที่ศึกษาพฤติกรรมทางเพศและความคิดเห็นในเรื่องเพศของวัยรุ่นที่อยู่ในวัยเรียนทั้งในระบบและนอกระบบการศึกษา ในชุมชนคลองเตยที่มีอายุเฉลี่ย 16 ปี พบว่า วัยรุ่นร้อยละ 18.8 มีประสบการณ์ทางเพศแล้ว อายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเท่ากับ 15 ปี บุคคลที่วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ด้วยคือคู่อริ เพื่อนและผู้หญิง/ผู้ชายขายบริการทางเพศตามลำดับ และเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับคู่อริหรือเพื่อน วัยรุ่นร้อยละ 63.1 ไม่ใช้ถุงยางอนามัย เพราะคิดว่าเป็นการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย คู่อริเป็นคู่นอนที่ไว้ใจได้ คิดว่าการมีเพศสัมพันธ์กับคู่อริเป็นวิธีการป้องกันการสำส่อนทางเพศของคู่อริได้ดีที่สุด วัยรุ่นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานว่าเป็นเรื่องธรรมดา ไม่เสียหาย เป็นการทดสอบรสนิยมทางเพศก่อนแต่งงาน และสรุปว่าวัยรุ่นในชุมชนคลองเตยกำลังเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์เมื่อไม่พร้อม ดังนั้นบุคลากรทางการแพทย์ควรมีมาตรการเชิงรุกในการป้องกันปัญหาเหล่านี้ ด้วยการเพิ่มรูปแบบการบริการในส่วนของการสนับสนุนให้มีการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับสุขภาพการเจริญพันธุ์ การมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย การต่อรองทางเพศ การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการวางแผนครอบครัว โดยประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ในชุมชนเพื่อจัดหลักสูตรการเรียนการสอนในเรื่องดังกล่าวทั้งในโรงเรียนและชุมชน ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาที่แท้จริงของวัยรุ่นในชุมชนคลองเตย

สำหรับพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 จาก 4 ภาคของประเทศไทยและในกรุงเทพมหานครระหว่างปี พ.ศ. 2544-2545 จำนวน 2,040 คนของนวลอนงค์ (2548) พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 15.42 ปี มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ 6 ด้าน คือ ด้านความปลอดภัย การสูบบุหรี่ การใช้ยาและสารเสพติด การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การมีเพศสัมพันธ์ การรับประทานอาหารและการออกกำลังกาย สำหรับพฤติกรรมเสี่ยงด้านการมีเพศสัมพันธ์พบว่า นักเรียนร้อยละ 16.5 มีเพศสัมพันธ์แล้ว และยังคงมีเพศสัมพันธ์เป็นประจำร้อยละ 1.5 และร้อยละ 11.5 ไม่ใช้ถุงยางอนามัย อายุต่ำสุดที่มีเพศสัมพันธ์คือ 12 ปี อายุที่เริ่มมีเพศสัมพันธ์ที่พบมากที่สุดคือ 17 ปี รองลงมาคือ 14 ปีและ 13 ปีตามลำดับ บุคคลที่นักเรียนมีเพศสัมพันธ์ด้วยมากที่สุดคือแฟนหรือคู่อริ รองลงมาคือเพื่อน พฤติกรรมเสี่ยงเหล่านี้ทำให้เกิดอันตรายหรือผลเสียต่อสุขภาพของวัยรุ่น จึงจำเป็นต้องเฝ้าระวังและหามาตรการป้องกัน โดยอาศัยความร่วมมือจากครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ตลอดจนนโยบายของรัฐ และควรมีการเตรียมเยาวชนให้พร้อมต่อเหตุการณ์ความเลื่องต่าง ๆ ด้วยการฝึกทักษะชีวิต

การศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและโรคเอดส์ของวัยรุ่นของประทีน (2548) พบว่าวัยรุ่นในจังหวัดพิษณุโลก เคยมีเพศสัมพันธ์แล้ว ร้อยละ 36.7 และวัยรุ่นในจังหวัดพิจิตรเคยมีเพศสัมพันธ์แล้ว ร้อยละ 29.7 ส่วนการศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในจังหวัดสงขลา จุฬารัตน์ และนิมอรงค์ (2547) ศึกษาความรู้ เจตคติและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนอาชีวศึกษาภาครัฐและเอกชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งผู้หญิงและผู้ชายมีความคิดเห็นว่าการมีคู่อุปถัมภ์เป็นความทันสมัย การจับมือ ถูกเนื้อต้องตัวเป็นการแสดงความรักที่สามารถทำได้อย่างเปิดเผย ผู้ใหญ่ไม่ควรเข้ามาทักท้วงเรื่องเพศเพราะเป็นสิทธิส่วนบุคคลของเด็ก นักเรียนผู้ชายร้อยละ 70 และนักเรียนผู้หญิงร้อยละ 30 มีเพศสัมพันธ์แล้ว บุคคลที่มีเพศสัมพันธ์ด้วยส่วนใหญ่เป็นเพื่อนนักเรียนด้วยกัน สอดคล้องกับการศึกษาของแสงอัมพา (2543) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเชื่อ ค่านิยมและพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งผู้ชายและผู้หญิงส่วนใหญ่มีความเชื่อว่าการสัมผัสถูกเนื้อต้องตัว การมีแฟนมากกว่า 1 คน และการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานเป็นเรื่องธรรมดา ที่คนอื่นๆ เขาก็ปฏิบัติกัน เชื่อว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นการแสดงถึงความรักที่มีต่อกัน ส่วนใหญ่ไม่เชื่อในเรื่องของพรหมจรรย์ เชื่อว่าการมีความรักให้แก่กันอยู่ที่ความเข้าใจและเหตุผล กลุ่มตัวอย่างทั้งผู้ชายและผู้หญิงมีการนัดพบและไปเที่ยวด้วยกัน ซึ่งนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์แบบคู่อุปถัมภ์ การถูกเนื้อต้องตัวและการมีเพศสัมพันธ์ ส่วนปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดความเชื่อและค่านิยมทางเพศของกลุ่มตัวอย่างคือ การออกจากการควบคุมของครอบครัว การมีปัญหากับการควบคุมของครอบครัว อิทธิพลของเพื่อน สื่อและสภาพแวดล้อมทางสังคม เห็นได้ว่าค่านิยมในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นไทยได้เปลี่ยนไปตามกระแสวัฒนธรรมบริโภคนิยม การรักกันवलสงวนตัวหรืออดเปรี้ยวไว้กินหวาน กลายเป็นประ โยคเซ็กซี่ ที่ไม่มีค่าในสังคมปัจจุบัน โดยเฉพาะวัยรุ่นชายที่คิดถึงการมีเซ็กส์กับผู้หญิง แต่วัยรุ่นผู้หญิงเองก็มีความคิดเห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องปกติธรรมดาเช่นเดียวกัน (สุภัทร, 2549)

การศึกษาของสหภาพ (2543) ศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 13.08 เคยมีเพศสัมพันธ์แล้ว อายุที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกมากที่สุดคือ 14-15 ปี ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 73.47) มีเพศสัมพันธ์กับคนรัก/แฟน ร้อยละ 71.43 มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกด้วยความสมัครใจ ร้อยละ 65.31 ไม่ใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก นักเรียนผู้หญิงตั้งครรภ์ ร้อยละ 6.25 แก้ปัญหาโดยการทำแท้งผิดกฎหมาย ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงทางเพศคือ การไม่ปรึกษาปัญหาเรื่องเพศกับบุคคลในครอบครัว เช่นเดียวกับเพ็ญศรีและนวลศรี (2545) ที่ศึกษาเจตคติและพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งสายสามัญและสายอาชีวศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และ 12 จังหวัดในทุกภาคของประเทศไทย พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดปัญหาทางเพศและสารเสพติด ดังนี้คือ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 70.7 มีพฤติกรรมการดื่มสุรา/ของมีเมา เช่น เบียร์ ไวน์ รองลงมา ร้อยละ 66.5 มีพฤติกรรมหนีเรียน ร้อยละ 52.3 มีพฤติกรรมการ

คูวิดีโอ ภาพยนตร์ที่ปลุกเร้าอารมณ์เพศ ร้อยละ 51.5 มีพฤติกรรมการเล่นการพนัน อ่านหนังสือไป และเที่ยวสถานเริงรมย์ ส่วนพฤติกรรมทางเพศพบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 21.6 เคยมีเพศสัมพันธ์ แล้ว อายุที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกที่น้อยที่สุดคือ 10 ปี อายุเฉลี่ยที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกคือ 15-16 ปี บุคคลที่กลุ่มตัวอย่างมีเพศสัมพันธ์ด้วยในครั้งแรกคือคูรัก (ร้อยละ 77.2) รองลงมาคือเพื่อน (ร้อยละ 19) และส่วนใหญ่ (ร้อยละ 62) มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกด้วยความสมัครใจ ดังนั้นต้องมีการสอนเพศศึกษาที่เน้นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีเจตคติและทักษะในการดำเนินชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศ

สอดคล้องกับการศึกษาของนิกรและศิริบุพา (2550) ที่ศึกษาความรู้ เจตคติและพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นทั่วประเทศ พบว่าวัยรุ่นผู้ชายมีอายุเฉลี่ยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเท่ากับ 16.75 ปี วัยรุ่นผู้หญิงมีอายุเฉลี่ยการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเท่ากับ 18.01 ปี ร้อยละ 60 มีเพศสัมพันธ์กับคูรัก/แฟน/เพื่อนสนิท และร้อยละ 50 ไม่มีการใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศคือพื้นฐานการเลี้ยงดูของครอบครัว การสื่อสารภายในครอบครัว อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน การออกจากโรงเรียนกลางคัน มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมค่อนข้างต่ำ และสภาพแวดล้อมของชุมชนที่เอื้อต่อการมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่ปลอดภัย ส่วน อรรช (2544) ศึกษาพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดภูเก็ตพบว่า นักเรียนประมาณ 1 ใน 3 เที่ยวสถานเริงรมย์ ดูโทรทัศน์/ภาพยนตร์/วิดีโอ/อินเทอร์เน็ตที่ปลุกเร้าอารมณ์ทางเพศ เคยอ่านหนังสือปลุกเร้าอารมณ์เพศและคัมภีร์ ในด้านพฤติกรรมทางเพศ พบนักเรียนร้อยละ 47.2 มีพฤติกรรมเพศที่ไม่เหมาะสม คือร้อยละ 40.8 ไปเที่ยวสองต่อสองกับเพื่อนต่างเพศ ร้อยละ 35 จับมือถือแขนกับเพื่อนต่างเพศ ร้อยละ 18.1 กอดจูบกับเพื่อนต่างเพศ และร้อยละ 12.7 มีเพศสัมพันธ์ โดยนักเรียนชายมีส่วนร่วมการมีเพศสัมพันธ์มากกว่านักเรียนผู้หญิง (4.8:1) นอกจากนี้ยังพบว่าระดับชั้นของพฤติกรรมทางเพศเพิ่มขึ้นตามลำดับ ในกลุ่มนักเรียนที่เข้าไปเที่ยวสองต่อสองกับเพื่อนต่างเพศ เคยจับมือถือแขนและเคยกอดจูบกับเพื่อนต่างเพศ มักมีเพศสัมพันธ์กันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.2 ในนักเรียนผู้ชาย และร้อยละ 14.9 ในนักเรียนผู้หญิง นักเรียนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 75) มีเพศสัมพันธ์กับคูรัก อายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกคือ 15 ปี และพบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือ เพศ รายได้ต่อเดือน เจตคติต่อเรื่องเพศ การรับรู้บทบาทเพศจากครอบครัว พฤติกรรมเสี่ยงของกลุ่มเพื่อน การไปเที่ยวสถานบันเทิงเริงรมย์ การรับสื่อปลุกเร้าอารมณ์เพศ การคัมภีร์และการสูบบุหรี่ สำหรับสื่อปลุกเร้าอารมณ์เพศ เช่นเดียวกับการศึกษาของศุภานญา (2545) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตที่มีเนื้อหาทางเพศกับความรู้และพฤติกรรมเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียน ร้อยละ 65.7 เคยเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตที่มีเนื้อหาทางเพศ เหตุผลของการเปิดรับคือ ต้องการหาความรู้ (ร้อยละ 46.6) ต้องการปลุกเร้าและระบายอารมณ์เพศ (ร้อยละ 23.1) สำหรับความรู้เรื่อง

เพศนักเรียนร้อยละ 46.7 มีความรู้ระดับสูง ร้อยละ 45.6 มีความรู้ระดับปานกลาง มีเพียงร้อยละ 7.7 เท่านั้นที่มีความรู้ระดับต่ำ ส่วนพฤติกรรมทางเพศพบว่าร้อยละ 47.2 ดำเนินความใคร่ด้วยตนเอง ร้อยละ 9.7 มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ ร้อยละ 17.4 มีเพศสัมพันธ์แล้ว ในด้านความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษาพบว่าเพศกับรายได้มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งในการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตที่มีเนื้อหาทางเพศ และจำนวนครั้งในการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตที่มีเนื้อหาทางเพศมีความสัมพันธ์กับทุกพฤติกรรมทางเพศ

สำหรับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศต่อการติดเชื้อเอชไอวี อีวีเอส, มัลลิกา, สมจิตและวิจิต (2548) ศึกษาพฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี ในกลุ่มประชากรอายุ 15-29 ปี จำนวน 650 คน พบว่าร้อยละ 67.9 ของกลุ่มตัวอย่างมีเพศสัมพันธ์แล้ว อายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกคือ 18 ปี อายุต่ำสุดเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกในกลุ่มผู้ชายคือ 10 ปี ในกลุ่มผู้หญิงคือ 14 ปี ร้อยละ 5.4 ของผู้ที่เคยมีเพศสัมพันธ์แล้วมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุต่ำกว่า 15 ปี และร้อยละ 70.5 มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกในช่วงอายุ 15-19 ปี วัยรุ่นกลุ่มนี้จึงเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีสูง เช่นเดียวกับการศึกษาของผจงศิลป์, รัชณี, ถิ่นและสุพักตร์ (2548) ที่ศึกษาพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ ทักษะคิด/ค่านิยมต่อการใช้ถุงยางอนามัย การรับรู้ความเสี่ยงและการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มเยาวชนผู้เสพยาบ้า พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความตื่นตัวทางเพศและมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุน้อย มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกขณะกำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หลังเสพยาบ้าานาน 1-2 เดือน นอกจากนี้ยังพบว่าวัยรุ่นกลุ่มนี้มีพฤติกรรมเปลี่ยนคู่นอนบ่อย มีเพศสัมพันธ์แบบฉาบฉวย คู่นอนทุกรายเป็นเด็กนักเรียนที่มีอายุใกล้เคียงกันหรือเป็นรุ่นพี่ที่มีอายุมากกว่าประมาณ 1-2 ปี เนื่องจากการเสพยาบ้ามีผลกระตุ้นความต้องการทางเพศอย่างรวดเร็ว จนบางครั้งต้องใช้กำลังบังคับกับผู้หญิงให้มีเพศสัมพันธ์ด้วย และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้ตระหนักถึงความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีจากการมีเพศสัมพันธ์

สอดคล้องกับการศึกษาของอุบลรัตน์ (2547) ที่ศึกษาแนวโน้มของพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 และนักเรียนอาชีวศึกษาระดับ ปวช. ปี 2 ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร พบว่าสัดส่วนของนักเรียนผู้ชายที่เคยมีประสบการณ์ทางเพศ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนจากร้อยละ 11-22 ในปี พ.ศ. 2543 เป็นร้อยละ 15-38 ในปี พ.ศ.2546 ส่วนกลุ่มนักเรียนผู้หญิงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 5-12 ในปี พ.ศ. 2543 เป็นร้อยละ 10-24 ในปี พ.ศ. 2546 โดยอายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกลดต่ำลงจาก 16 ปีเป็น 15 ปี สำหรับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ในรอบปีที่ผ่านมา พบว่านักเรียนมากกว่าร้อยละ 80 มีเพศสัมพันธ์กับแฟนหรือคู่รัก ในกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษาผู้ชายสัดส่วนการมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลที่รู้จักผิวเผิน มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นจากร้อยละ 32 ในปี พ.ศ. 2543 เป็นร้อยละ 50 ในปี พ.ศ. 2546 โดยมีสัดส่วนของการใช้ถุงยางอนามัยคงเดิม คือเฉลี่ยร้อยละ 45 นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนร้อยละ 2-3 มีเพศสัมพันธ์เพื่อแลกกับเงินหรือสิ่งตอบแทน โดยมีสัดส่วนของการใช้ถุงยางอนามัยร้อยละ 40-60 สำหรับพฤติกรรมเสี่ยงที่

นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย พบว่านักเรียนอาชีวศึกษาผู้ชายมีการเสพยาบ้าร้อยละ 15-20 ส่วนกลุ่มอื่นมีการเสพยาบ้าเฉลี่ยร้อยละ 3-7 และพบว่าสัดส่วนของนักเรียนที่มีเพศสัมพันธ์หลังการเสพยาบ้ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษาผู้ชาย คือเพิ่มจากร้อยละ 14 ในปี พ.ศ. 2543 เป็นร้อยละ 18 ในปี พ.ศ. 2546 การศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าวัยรุ่นมีแนวโน้มของการมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีจากการมีเพศสัมพันธ์เพิ่มขึ้น ถึงแม้ว่าจะมีการให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์อย่างต่อเนื่องในโรงเรียนก็ตาม แต่ไม่ทำให้เกิดผลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น จึงควรนำกลยุทธ์ใหม่ๆ มาใช้ในการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีในวัยรุ่น รวมทั้งการสร้าง ความเข้าใจของครอบครัว เพื่อให้พ่อแม่ผู้ปกครองเป็นที่ปรึกษา และรับฟังปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศของวัยรุ่นได้

นอกจากนี้กาญจนา (2541) ได้ศึกษาคำนิยามเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศและอำนาจแห่งตน ในการควบคุมทางสุขภาพที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนชาย โรงเรียนอาชีวศึกษา ในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในทางสุขภาพ และคำนิยามเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศที่เป็นเสรีนิยมในระดับปานกลาง และพบว่าคำนิยามเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศที่เป็นเสรีนิยมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนความเชื่ออำนาจควบคุมทางสุขภาพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมเสี่ยง ได้แก่ คำนิยามเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศที่เป็นเสรีนิยม และสามารถอธิบายความผันแปรของพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ร้อยละ 4.0 เท่านั้น ส่วนปัจจัยที่ส่งผลให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของนักเรียน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จรุงรัตน์ (2545) พบว่านักเรียนยินยอมให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสในระดับปานกลาง โดยขึ้นอยู่กับระดับความลึกซึ้งของพฤติกรรมทางเพศ และระดับความผูกพันทางอารมณ์ของบุคคลที่มีความสัมพันธ์ด้วย ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสกับการยินยอมให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส พบว่าปัจจัยด้านตนเอง ครอบครัว เพื่อนและสภาพแวดล้อม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการยินยอมให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส และปัจจัยด้านโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางลบกับการยินยอมให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส และให้ข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนควรปลูกฝังคำนิยามทางเพศที่เหมาะสมให้แก่ นักเรียน หลีกเลี่ยงการจัดกิจกรรมที่เพิ่มโอกาสให้นักเรียนมีพฤติกรรมทางเพศ ประสานความร่วมมือกับพ่อแม่ผู้ปกครองให้มากขึ้น รวมทั้งจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญในเชิงจิตวิทยาและมีความรู้เรื่องเพศศึกษาที่ถูกต้องชัดเจนมาให้ความรู้กับนักเรียน

สำหรับวัยรุ่นผู้หญิง นิรมล (2543) ศึกษาวัฒนธรรมทางเพศ การรับรู้ความเสี่ยง และพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นผู้หญิงที่กำลังศึกษาระดับอาชีวศึกษาและเพิ่งจบการศึกษาระดับอาชีวศึกษา อายุระหว่าง 15-24 ปี ที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองของ

จังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพแบบชาติพันธุ์วรรณาพบว่าวัยรุ่นผู้หญิงให้ความหมายของการมีเพศสัมพันธ์ที่หลากหลายและซับซ้อน คือการมีเพศสัมพันธ์หมายถึง ความรัก การชอบพอ การเป็นกำลังใจ ความสุข การตอบสนองต่อความต้องการทางเพศ การคาดหวังที่จะแต่งงานมีครอบครัว ตลอดจนจนหมายถึงการมีเพศสัมพันธ์จากการถูกข่มขืนหรือถูกล่วงละเมิดทางเพศ และการมีเพศสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนกับเงิน สิ่งของ และพบว่าวัยรุ่นผู้หญิงมีการรับรู้ความเสี่ยงต่อการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จากคู่นอนในระดับต่ำ เนื่องจากไวใจแฟนและคนรัก แต่กลับมีการรับรู้ความเสี่ยงทางสังคมค่อนข้างสูงคือ ความเสี่ยงจากการสูญเสียคนรัก หากปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ด้วย พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่พบได้แก่ การไม่ใช้ถุงยางอนามัยและใช้ถุงยางอนามัยไม่สม่ำเสมอ การถูกข่มขืนและการมีคู่นอนจำนวนหลายคน จากผลการศึกษานี้มีข้อเสนอแนะคือควรเพิ่มทักษะการต่อรองทางเพศให้วัยรุ่นผู้หญิง เพื่อช่วยลดความเสี่ยงต่อการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มวัยรุ่นผู้หญิง เช่นเดียวกับการศึกษาของ สิริวรรณ, สุสัณหา และนันทพร (2548) ที่พบว่าวัยรุ่นผู้หญิงที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษาและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษาและคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตอำเภอ เมือง จังหวัดแพร่ เห็นด้วยกับการมีค่านิยมรักนวลสงวนตัว แต่ในส่วนของ การพูดเรื่องเพศและการแสดงออกทางเพศเห็นว่าสามารถทำได้อย่างเปิดเผย และมีส่วนน้อยที่เห็นด้วยกับค่านิยมการมีคู่รัก และค่านิยมการมีเพศสัมพันธ์หรือการอยู่ร่วมกันก่อนแต่งงานว่าสามารถทำได้ วัยรุ่นผู้หญิงกลุ่มนี้มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศร้อยละ 10.6 ซึ่งทั้งหมดมีเพศสัมพันธ์อายุน้อยกว่า 18 ปี ร้อยละ 83.7 ไม่ใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ทุกครั้ง และร้อยละ 13.9 มีคู่นอนมากกว่า 1 คน จึงควรมีการส่งเสริมให้วัยรุ่นผู้หญิงมีการรับรู้ค่านิยมทางเพศที่ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อป้องกันกรณีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นผู้หญิง

เช่นเดียวกับการศึกษาของวัฒนา (2544) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนผู้หญิงที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ที่อยู่ในเขตเมืองและเขตชนบท จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าปัจจัยทางชีวะสังคมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนคือ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพของบิดามารดา รายได้ต่อเดือนของบิดามารดา ปัจจัยด้านแรงสนับสนุนทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศคือ แรงสนับสนุนจากเพื่อน พ่อแม่ ผู้ปกครองและครู ปัจจัยภายในตัวบุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนหญิงคือ ทักษะคิดด้านเพศสัมพันธ์ การมุ่งอนาคต การควบคุมตนเองทางเพศสัมพันธ์และความเชื่ออำนาจในตนเองทางเพศสัมพันธ์ ในขณะที่ขวัญชนก (2541) ศึกษาพฤติกรรมทางเพศและปัจจัยที่สามารถร่วมทำนายการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนผู้หญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญ และเรียนแบบทางไกลในสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุดรธานี พบว่านักเรียนผู้หญิงร้อยละ 25.4 มีเพศสัมพันธ์แล้ว อายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกคือ 17.27 ปี คู่ร่วมเพศส่วนใหญ่เป็นคู่รัก มีจำนวนคู่ร่วมเพศ 1-2 คน มีความถี่

ของการมีเพศสัมพันธ์ 1-2 ครั้งต่อเดือน และยังพบว่านักเรียนผู้หญิงที่มีเพศสัมพันธ์แล้วร้อยละ 29.1 เคยตั้งครรภ์ ซึ่งในกลุ่มที่ตั้งครรภ์ร้อยละ 65.5 เคยทำแท้ง สำหรับการคุมกำเนิดส่วนใหญ่ใช้เป็นบางครั้ง เหตุผลที่ไม่ใช้เพราะคิดว่าเป็นช่วงที่ปลอดภัย วิธีการคุมกำเนิดที่ใช้เป็นส่วนใหญ่คือถุงยางอนามัย ซึ่งใช้เป็นบางครั้งเท่านั้น จึงพบว่านักเรียนผู้หญิงที่เคยมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 25.5 เป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และร้อยละ 31.2 เคยสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อายุ ความรู้เรื่องโรคเอดส์ ทักษะคิดต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส ที่พักอาศัย การมีอิสระในการออกจากที่พักอาศัย การมีคู่อรัก การดื่มสุรา การใช้สื่อปลุกเร้าอารมณ์ทางเพศ การมีเพื่อนสนิทที่เคยมีเพศสัมพันธ์ สถานภาพสมรสของบิดามารดาและการปรึกษาปัญหากับครอบครัว เมื่อทดสอบการวิเคราะห์พหุแบบขั้นตอนพบว่า ปัจจัยที่สามารถร่วมทำนายการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียน ได้แก่ ที่พักอาศัย การมีคู่อรัก การมีเพื่อนสนิทที่เคยร่วมเพศ ทักษะคิดต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส ความรู้เรื่องโรคเอดส์ การดื่มสุรา อายุ และการมีอิสระในการออกจากที่พักอาศัย ซึ่งทำนายการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนหญิงได้ร้อยละ 29.2

ส่วนอนงค์ (2544) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่นพบว่า นักเรียนมีประสบการณ์การคบหาเป็นแฟนกับเพศตรงข้ามอยู่ในระดับปานกลาง การนัดพบกับเพศตรงข้ามและการทำกิจกรรมทางเพศกับเพศตรงข้ามอยู่ในระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่นักเรียนปฏิบัติมากที่สุดคือเมื่อมีโอกาสอยู่ตามลำพังกับเพศตรงข้าม นักเรียนร้อยละ 49.8 มีการจับมือถือแขน โอบไหล่ โอบเอวซึ่งกันและกัน รองลงมาคือร้อยละ 32.3 มีกอดจูบ จูบไล่กระตุ้นอารมณ์และอวัยวะร่างกายให้กันและกัน และร้อยละ 27.8 มีเพศสัมพันธ์เพื่อถ่ายทอดความสุขให้แก่กันและกัน บุคคลที่นักเรียนทำกิจกรรมทางเพศด้วยคือแฟนหรือคนรัก คิดเป็นร้อยละ 28.8 รองลงมาเป็นเพื่อนนักเรียนด้วยกัน ร้อยละ 25.5 สถานที่ที่ทำกิจกรรมทางเพศคือโรงภาพยนตร์ คิดเป็นร้อยละ 25.8 ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศของนักเรียน ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา ค่าใช้จ่ายที่ได้รับ ความรู้เรื่องเพศ การทำกิจกรรมของกลุ่ม เพื่อนที่คบ เนื้อหาข้อมูลเรื่องเพศที่ได้รับ แหล่งข้อมูลข่าวสารเรื่องเพศที่ได้รับ พฤติกรรมของเพื่อนสนิท สัมพันธภาพในครอบครัว รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวที่ไม่เหมาะสม ในด้านความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษาพบว่า การอบรมสั่งสอนเรื่องเพศในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สาเหตุที่ทำให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุน้อยคือ (ศิริไชย, 2551)

1. วัยรุ่น ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุน้อยเกี่ยวข้องกับตัววัยรุ่นเอง มีสาเหตุทั้งทางชีวภาพและจิตสังคม เช่น การเข้าสู่วัยรุ่นหนุ่มสาวเร็วสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุน้อย ส่วนปัจจัยด้านจิตสังคมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มีความรู้สึกลึกซึ้งในตนเองค่าพัฒนาการด้านคุณธรรมต่ำ อารมณ์ความผูกพันต่อพ่อแม่ไม่มั่นคง รู้สึกขาดความรัก ซึ่งสัมพันธ์กับ

การเลี้ยงดูมาตั้งแต่วัยเด็ก และลักษณะบุคลิกภาพบางอย่าง เช่น หุนหันพลันแล่น ชอบความเร้าใจ และเสี่ยงอันตราย นอกจากนี้ยังสัมพันธ์กับอารมณ์ซึมเศร้า ระดับสติปัญญา ความสำเร็จด้านการเรียน การขาดทักษะในชีวิตด้านต่างๆ การขาดความรู้เรื่องเพศศึกษาและประวัติการถูกล่วงละเมิดทางเพศ และพบว่าการศึกษาที่วัยรุ่นสนใจเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาสม่ำเสมอ หรือเป็นนักกีฬา เป็นปัจจัยที่ช่วยป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุน้อย

2. ครอบครัว ปัจจัยด้านครอบครัวที่สัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุน้อยมี 2 ด้าน คือ ลักษณะโครงสร้างทางครอบครัวและการทำหน้าที่ของครอบครัว ลักษณะโครงสร้างครอบครัว ได้แก่ ครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่คนเดียว การหย่าร้างของพ่อแม่ ระดับการศึกษาต่ำ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ เป็นต้น ด้านการทำหน้าที่ของครอบครัวนั้น ครอบครัวที่ลูกวัยรุ่นมีโอกาสเสี่ยงน้อยต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ต้องมีการติดตามพฤติกรรมของลูกวัยรุ่นอย่างเหมาะสม มีความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับลูกดีและมีการสื่อสารที่ดี ที่ทำให้พ่อแม่สามารถถ่ายทอดค่านิยมด้านพฤติกรรมทางเพศต่อวัยรุ่นได้ ครอบครัวในปัจจุบันพ่อแม่มีเวลาให้กับลูกน้อย ตั้งแต่การเลี้ยงดูในวัยเด็กจนถึงวัยรุ่น และวัยรุ่นมีกิจกรรมนอกบ้านมากขึ้น ทำให้พ่อแม่สามารถติดตามพฤติกรรมของวัยรุ่นได้น้อย แต่การติดตามที่ทำให้วัยรุ่นรู้สึกถูกควบคุมมากเกินไป จนวัยรุ่นเสียความเป็นตัวของตัวเองกลับทำให้มีโอกาเสี่ยงสูงขึ้น วัยรุ่นที่รู้สึกพึงพอใจในความสัมพันธ์กับพ่อแม่ มีโอกาสมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุน้อยต่ำกว่าวัยรุ่นที่รู้สึกไม่พอใจกับความสัมพันธ์กับพ่อแม่ หลายเท่า นอกจากนี้ยังสัมพันธ์กับแบบอย่างพฤติกรรมทางเพศของพ่อแม่ด้วย

3. สังคม ปัจจัยด้านสังคมมีอิทธิพลต่อพัฒนาการในช่วงวัยรุ่นมาก อิทธิพลด้านสังคมต่อพฤติกรรมทางเพศมาจากหลายด้าน ตั้งแต่กลุ่มเพื่อน วัยรุ่นที่มีเพื่อนมีปัญหาพฤติกรรมไม่เหมาะสม และมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุน้อยมีโอกาสเสี่ยงสูง ค่านิยมทางด้านพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นเอง กลุ่มเพื่อนและสังคมล้วนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น และในปัจจุบันวัยรุ่นยังได้รับอิทธิพลจากสื่อต่างๆ รวมทั้งอินเทอร์เน็ต ที่กระตุ้นให้วัยรุ่นเริ่มมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุน้อย ผลการศึกษาในต่างประเทศวัยรุ่นร้อยละ 76 ตอบว่าสาเหตุหนึ่งที่ทำให้มีเพศสัมพันธ์ คือสื่อโทรทัศน์และภาพยนตร์ทำให้รู้สึกว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องปกติสำหรับวัยรุ่น

วัยรุ่นที่มีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุน้อยมักมีปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงอย่างอื่นร่วมด้วย เช่น สูบบุหรี่ ดื่มเหล้า เสพยาเสพติด มีพฤติกรรมก้าวร้าว อารมณ์ซึมเศร้า รู้สึกผิด มีความสัมพันธ์ที่ไม่มั่นคงและเปลี่ยนคู่นอนหลายคน (ศิริไชย, 2551) นอกจากนี้ยังพบว่าวัยรุ่นที่มีเพศสัมพันธ์เร็วมักมีเพศสัมพันธ์มากกว่าครั้งเดียว (Gillmore, et al., 2002) ทำให้เกิดความเสี่ยงในหลายด้าน นอกจากการติดเชื้อเอชไอวีแล้ว ยังเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์เมื่อไม่พร้อม และการทำแท้งผิดกฎหมาย ดังที่สุวรรณ (2546) พบว่าผู้ใช้บริการที่มีภาวะแทรกซ้อนจากการทำแท้งผิดกฎหมาย ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 16-20 ปี กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ส่วนใหญ่ทำแท้งด้วยวิธีการเหน็บยาในช่องคลอด โดยมีเพื่อนเป็นผู้ให้คำแนะนำให้ทำแท้ง ทำให้เกิดผลกระทบ

ร้ายแรงทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์และจิตสังคมของวัยรุ่นและครอบครัว ดังนั้นเพื่อเป็นการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ซึ่งจะนำไปสู่การทำแท้งผิดกฎหมายและเกิดผลแทรกซ้อนต่อสุขภาพ รวมทั้งเพื่อป้องกันความสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจและสังคม สถานบริการสาธารณสุขและสถานศึกษาคควรร่วมมือกันอย่างจริงจัง ในการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาและการวางแผนครอบครัวแก่ประชากรกลุ่มดังกล่าว นอกจากนี้ออสตินและคณะ (Austin, et al., 2004) พบว่าวัยรุ่นทั้งผู้ชายและผู้หญิงมีความกังวลเกี่ยวกับรูปร่างหน้าตาและน้ำหนักของตนเอง ถึงขนาดไม่มีความสุข และมีการทำให้อาเจียนและใช้ยาระบายเพื่อควบคุมน้ำหนัก จนกลายเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมมารับประทานอาหารที่ผิดปกติ การศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าวัยรุ่นมีพฤติกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เพราะต้องการให้ตัวเองมีรูปร่างที่ดี เป็นที่ดึงดูดใจของเพศตรงข้าม ซึ่งเป็นค่านิยมหรือความเชื่อเรื่องเพศที่ไม่เหมาะสม และจำเป็นอย่างยิ่งที่พ่อแม่ควรให้ความรู้ที่ถูกต้องกับลูก

เพศศึกษา

เมื่อกล่าวถึงคำว่า “เพศศึกษา” หลายคนอาจมีมุมมองว่าหมายถึง การเรียนการสอนเพศศึกษาที่มุ่งเน้นเฉพาะเรื่องเพศหรือการมีเพศสัมพันธ์เท่านั้น แต่ในความเป็นจริงแล้ว เพศศึกษาไม่ใช่การสอนเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ แต่เป็นการให้ความรู้ สอนให้รู้จักบทบาทและคุณค่าของความเป็นผู้หญิงและผู้ชายในสังคม เพศศึกษาหมายถึงกระบวนการการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย เป็นวิธีที่ทำให้บุคคลได้เรียนรู้ธรรมชาติ ความเป็นจริงของชีวิตและสังคม เพื่อให้บุคคลมีความรู้ มีทัศนคติและพฤติกรรมที่ถูกต้องในเรื่องเพศ ตลอดจนสามารถปรับตัวพัฒนาการของชีวิตได้อย่างเหมาะสม (สุรพงษ์, 2550) เพศศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและมีพฤติกรรมทางเพศที่ถูกต้อง ในด้านกายวิภาค สรีรวิทยา จิตวิทยา สังคมวิทยาและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นได้จากพฤติกรรมทางเพศ โดยการเรียนการสอนเพศศึกษานั้นเรื่องสำนึก รับผิดชอบและทัศนคติที่เหมาะสมในเรื่องเพศ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการปรับตัวและพัฒนาบุคลิกภาพ ทำให้ควบคุมพฤติกรรมและปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้การดำเนินชีวิตทางเพศเป็นไปอย่างมีความสุข (ประทักษ์, 2548) นอกจากนี้เพศศึกษายังเป็นการศึกษาและให้ความรู้เกี่ยวกับ “ความเป็นเพศ” เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับมนุษย์ผู้ชายและผู้หญิง ที่เกิดมาแตกต่างกันทั้งในด้านความคิด การกระทำรวมทั้งพฤติกรรมการมีความสัมพันธ์ระหว่างเพศ เพศศึกษาจึงเป็นเรื่องราวของทุกคนในสังคมที่ต้องรับรู้ รับทราบและศึกษาหาความรู้อย่างแท้จริง เพื่อประโยชน์ของทุกคน ไม่ใช่เฉพาะคนใดคนหนึ่ง (พันธ์ศักดิ์, 2549)

ความสำคัญของการสอนเพศศึกษา

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจและสังคม นอกจากนี้ยังมีการเปลี่ยนแปลงของฮอร์โมน ทำให้เกิดอารมณ์และความรู้สึกที่เร้าใจให้เกิดความต้องการทางเพศ ซึ่งนำไปสู่ความอยากรู้อยากเห็น อยากทดลอง โดยพยายามหาความรู้จากเพื่อน

สิ่งพิมพ์และสื่อมวลชนประเภทต่างๆ โดยเฉพาะในปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการสื่อสารมีการนำเสนอเรื่องเพศมากขึ้น ประกอบกับสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย ทำให้วัยรุ่นมีกิจกรรมทางเพศมากขึ้นและมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร (สุวชัย, 2548) ในขณะที่วัยรุ่นไทยทั้งผู้ชายและผู้หญิงยังขาดความรู้ ความเข้าใจและเจตคติที่ถูกต้องในเรื่องเพศ เนื่องจากพ่อแม่ผู้ปกครองส่วนใหญ่หรือแม้แต่ครู อาจารย์บางท่าน ยังมีความคิดว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องน่าละอาย ไม่สมควรที่จะนำมาสอน พูดคุย หรือทำความเข้าใจกับเยาวชน และมักมีความกลัวว่าการสอนเรื่องเพศเป็นการชี้้นำให้เกิดความอยากทดลองหาประสบการณ์ทางเพศ (เพ็ญศรี, 2549)

แต่ในความเป็นจริงแล้ววัยรุ่นจำเป็นต้องเรียนรู้เรื่องเพศ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ การยอมรับและการปฏิบัติตนให้เหมาะสม ตลอดจนควบคุมพฤติกรรมรวมทั้งแรงผลักดันทางเพศให้เหมาะสม ในรูปแบบที่ตนเองพอใจ เป็นที่ยอมรับของสังคมและสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นการสอนเพศศึกษาจึงเป็นการสนองความต้องการทางด้านความรู้เรื่องเพศให้แก่วัยรุ่น และถ้าสอนวัยรุ่นให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเพศที่ถูกต้อง วัยรุ่นจะไม่หลงเชื่อผิดๆ หรือเกิดความเข้าใจผิดในเรื่องเพศ เป็นการช่วยลดความอยากลองหรือลองผิดลองถูกในเรื่องเพศโดยปราศจากหลักการที่ถูกต้องได้ ทำให้ปัญหาหรือข้อข้องใจต่างๆ ลดน้อยลง และโดยเฉพาะถ้าวัยรุ่นได้เรียนรู้เรื่องเพศอย่างเป็นกิจจะลักษณะตามขั้นตอนและหลักการที่ถูกต้อง จะเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันเรื่องเพศให้กับวัยรุ่น ได้เป็นอย่างดี (ประทักษ์, 2548) นอกจากนี้การสอนเพศศึกษายังเป็นการแก้ปัญหาทางเพศของวัยรุ่น ช่วยวัยรุ่นที่ยังไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ จะลดการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกออกไป โดยแนะนำทางออกในการระบายนารมณ์เพศที่เหมาะสม และในกลุ่มวัยรุ่นที่มีเพศสัมพันธ์แล้ว การสอนเพศศึกษาช่วยให้วัยรุ่นเหล่านั้นมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย มีการใช้วิธีการคุมกำเนิดอย่างถูกต้อง ใช้ทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์ และที่สำคัญคือไม่พบหลักฐานว่าการสอนเพศศึกษาเป็นการส่งเสริมให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์กันมากขึ้น (จรววยพร, 2549; ยุกา, 2541)

จึงพอสรุปได้ว่าความสำคัญของการสอนเพศศึกษามีหลายด้านดังนี้คือ (สุรพงษ์, 2550)

1. เรื่องเพศเป็นเรื่องจำเป็นที่ต้องรู้ เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตของคนทุกคน โดยเฉพาะความเจริญทางจิตใจนั้นต้องควบคู่ไปกับความเจริญทางเพศ ความรู้สึกในเรื่องเพศย่อมมีอิทธิพลอย่างมากมายต่อสภาพจิตใจ และเป็นที่ยอมรับว่าความแตกต่างเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะ ย่อมมาจากสาเหตุหนึ่งคือแรงผลักดันทางเพศ ดังนั้นการศึกษาเรื่องเพศและเรื่องจิตใจจำเป็นต้องดำเนินควบคู่กันตลอดไป

2. ความสับสนหรือการปกปิดเรื่องเพศอาจนำไปสู่การเข้าใจผิด เช่น เกรงครัดเกินไป โดยเข้าใจว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องหยาบโลน เป็นเรื่องที่ไม่ควรพูดถึง หรือในทางตรงกันข้ามก็ละเลยจนเกินไป ไม่มีการควบคุมมารยาทเรื่องเพศ ทั้งนี้อาจนำไปสู่ลักษณะผิดปกติทางจิตใจได้ นอกจากนั้นการที่เห็นอวัยวะเพศเป็นสิ่งผิดแปลกกว่าอวัยวะอื่นของร่างกาย ก็เป็นข้อบกพร่องอย่างสำคัญยิ่งในเรื่องจิตวิทยาโดยทั่วไป

3. เพศศึกษาจะนำไปสู่ความสมบูรณ์ทางศีลธรรมและวัฒนธรรมของประชาชน เมื่อทุกคนรู้จักให้เกิดริและ การปฏิบัติระหว่างเพศที่ถูกต้อง รู้จักประพฤติดนให้อยู่ในขอบเขตของความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน

4. ปัจจุบันความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการสื่อสาร สามารถพูดคุยติดต่อและทราบข้อมูลต่างๆ ได้ทั่วโลกภายในพริบตา จนทำให้โลกแคบลงทุกวัน ดังนั้นข้อมูลข่าวสารต่างๆ ทั้งที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมกับวัฒนธรรมของเรา สามารถแพร่สะพัดได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง จนไม่สามารถหาวิธีการมาสกัดกั้นได้ ดังนั้นจึงควรให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาที่ถูกต้องกับวัยรุ่น ก่อนที่เขาจะรับรู้จากแหล่งอื่นที่มีลักษณะชั่วร้ายและเร้าอารมณ์เพศ มุ่งไปที่การค้าและการหาผลกำไร โดยไม่มีความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อเป็นการเตรียมวัยรุ่นให้ฉลาด รู้จักการเลือกคิด เลือกตัดสินใจและเลือกปฏิบัติในทางที่ถูกต้องและเป็นที่ยอมรับของสังคมไทย

องค์ประกอบของเพศศึกษา

เพศศึกษาประกอบด้วยองค์ประกอบหลายด้าน ดังที่สุชาติและวรรณี (2543) แบ่งองค์ประกอบเรื่องเพศเป็น 4 ด้านคือ

1. ชีววิทยา ได้แก่เรื่องเกี่ยวกับกายวิภาคและสรีรวิทยาของร่างกายมนุษย์ เช่น โครงสร้างและหน้าที่ของอวัยวะต่างๆ ของระบบสืบพันธุ์ทั้งเพศชายและเพศหญิง ลักษณะทางพันธุกรรมที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ การเจริญเติบโตทางเพศด้านร่างกาย การมีหนวดเคราและขนรักแร้ เสียงแตก การมีประจำเดือน การสืบพันธุ์ การปฏิสนธิ การตั้งครรภ์และการคลอดบุตร เป็นต้น

2. สุขวิทยา ได้แก่เรื่องเกี่ยวกับสุขภาพ การระวังรักษาร่างกายให้ปราศจากโรคภัยหรือความผิดปกติทางเพศ เช่น ข้อควรปฏิบัติขณะมีประจำเดือน โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการตรวจเลือกก่อนแต่งงาน

3. จิตวิทยา ได้แก่เรื่องเกี่ยวกับจิตใจและอารมณ์ เช่น การเจริญเติบโตทางเพศในด้านจิตใจ การเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจและอารมณ์เมื่อเข้าสู่วัยรุ่น แรงกดดันทางเพศ การระบายอารมณ์ทางเพศ ทักษะคิดต่อเพศตรงข้าม การมีความรัก ความต้องการหรือความรู้สึทางเพศ ความผิดปกติด้านจิตใจและอารมณ์

4. สังคมวิทยา ได้แก่เรื่องการปรับตัวให้เข้ากับสังคมและมาตรฐานความประพฤติหรือกฎเกณฑ์ทางสังคม เช่น ความเจริญเติบโตทางเพศในด้านสังคม ความสัมพันธ์ทางเพศ เพศสัมพันธ์ อิทธิพลของเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม การเกี่ยวพาราตี การเลือกคู่ครอง การแต่งงาน ชีวิตสมรส หรือชีวิตครอบครัว การวางแผนครอบครัว ประเพณีและวัฒนธรรมต่างๆ ส่วนประัทย์ (2548) แบ่งองค์ประกอบของเพศศึกษาออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้ คือ

1) การกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกทางเพศ (erotic arousal) ประกอบด้วย

1.1 ตัวกระตุ้น ได้แก่ รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัสและความนึกคิด

1.2 อวัยวะรับการกระตุ้น ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ

1.3 กระบวนการทางจิตใจ จะแปรมาเป็นความรู้สึกทางเพศได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับอำนาจของอารมณ์และความยับยั้งชั่งใจ ถ้ามีความรู้สึกทางเพศเกิดขึ้น ร่างกายจะมีปฏิกิริยาตอบสนองโดยอัตโนมัติ

2) การได้กระตุ้นทางเพศ (sexual response) เป็นการตอบสนองต่อการกระตุ้นทางเพศ จากการทำงานของระบบประสาทอัตโนมัติ มีการเปลี่ยนแปลงทั่วร่างกาย พร้อมทั้งเกิดความรู้สึกทางเพศที่รุนแรง ขึ้นตามลำดับของการกระตุ้น การเปลี่ยนแปลงนี้แบ่งเป็น 4 ระยะ คือ

2.1 ระยะตื่นตัว (excitement phase) เป็นระยะที่เริ่มมีความรู้สึกทางเพศเกิดขึ้น เริ่มมีการคั่งของเลือดโดยเฉพาะที่อวัยวะเพศ เพศชายมีการแข็งตัวของอวัยวะเพศ ส่วนเพศหญิงมีน้ำซึมออกจากผนังช่องคลอด

2.2 ระยะกำหนด (plateau phase) เป็นระยะถัดมาซึ่งเป็นผลมาจากการกระตุ้นที่ต่อเนื่อง และรุนแรงพอที่จะทำให้มีความรู้สึกทางเพศมากขึ้น และมีความพึงพอใจต่อการสัมผัสในส่วนต่างๆ ของร่างกายรุนแรงมากขึ้น มีการคั่งของเลือดและการเกร็งตัวของกล้ามเนื้อมากขึ้น แต่ถ้าวการกระตุ้นหยุดลงหรือความรู้สึกทางเพศหมดไป การตอบสนองนี้จะหมดไปด้วยเช่นกัน

2.3 ระยะจุดสุดยอด (orgasm) เป็นระยะที่ร่างกายทุกส่วนตอบสนองเต็มที่ต่อความรู้สึกทางเพศที่เพิ่มขึ้นสูงสุด จนความรู้สึกนี้ถูกปลดปล่อยหมดไป เป็นภาวะที่เกิดความรู้สึกพึงพอใจอย่างมาก จะเกิดการเกร็งของกล้ามเนื้อทุกส่วนทั่วร่างกายอย่างรุนแรง ซึ่งอยู่เหนือการควบคุม ในผู้ชายส่วนใหญ่จะมีการหลั่งอสุจิร่วมด้วย ระยะนี้ใช้เวลาสั้นมาก ประมาณ 3 – 10 วินาทีเท่านั้น

2.4 ระยะคลายตัว (resolution phase) เป็นระยะที่ร่างกายกลับคืนสู่ภาวะก่อนมีการกระตุ้น ในระยะนี้ผู้ชายไม่สามารถตอบสนองทางเพศได้ชั่วระยะเวลาหนึ่ง แม้ว่าจะมีการกระตุ้นก็ตาม ส่วนผู้หญิงสามารถถึงจุดสุดยอดติดต่อกันหลายครั้งก็ได้

3) ทางออกทางเพศ (sexual outlet) เป็นวิธีการต่างๆ ที่ใช้เพื่อตอบสนองความพึงพอใจทางเพศ แบ่งเป็น

3.1 การอาศัยตนเอง ได้แก่ การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง และการฝืนทางเพศ ซึ่งเกิดขึ้นเองขณะนอนหลับทั้งในผู้ชายและผู้หญิง แต่ผู้ชายมักมีการหลั่งอสุจิร่วมด้วย จึงเรียกว่า ฝืนเปียก ส่วนผู้หญิงมีแต่การถึงจุดสุดยอด

3.2 การอาศัยผู้อื่น ได้แก่ การมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศตรงข้าม เช่นการกอดจูบ ลูบ คลำและการร่วมเพศ เป็นต้น การมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศเดียวกัน และการมีความสัมพันธ์ทางเพศได้ทั้งสองเพศ

4) สุขอนามัยทางเพศ ประกอบด้วย องค์ประกอบ 3 ด้าน คือ

4.1 มีความสามารถที่จะเป็นสุข และควบคุมพฤติกรรมทางเพศของตนเองให้สอดคล้องกับจรรยาของสังคม และไม่ละเมิดศีลธรรมของผู้อื่น

4.2 ปราศจากความรู้สึกกลัว อับอาย ละอายใจ ความหลงผิด และสภาวะทางจิตใจที่ยับยั้งการตอบสนองทางเพศ และทำให้สัมพันธ์ภาพทางเพศเสื่อมลง

4.3 ปราศจากความผิดปกติทางร่างกาย โรคภัยไข้เจ็บและความบกพร่องต่างๆ ที่ขัดขวางการทำหน้าที่ทางเพศ

5) ปัญหาสุขภาพอนามัยทางเพศ แบ่งเป็น 3 ประเด็น คือ

5.1 ปัญหาทางร่างกาย ได้แก่ การเจริญเติบโตทางร่างกายที่ผิดปกติหรือไม่สมบูรณ์ ทำให้การระบุเพศหรือการทำหน้าที่ทางเพศผิดปกติหรือไม่สมบูรณ์ ได้แก่ โรคภัยไข้เจ็บต่างๆ ภาวะหมดประจำเดือน และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

5.2 ปัญหาทางจิตใจ ได้แก่ ความไม่ชอบ ความกลัว ความไม่เหมาะสมของตัวกระตุ้นให้เกิดอารมณ์เพศ เช่น กลุ่มรักร่วมเพศ ลักเพศ ถ้ามอง ชอบบอวอควัยวะ พิศวาสวดดู พิศวาสเด็ก พิศวาสทหารฉุน พิศวาสความเจ็บปวด

5.3 ปัญหาทางสังคม ที่พบบ่อย ได้แก่ การตั้งครรรภ์เมื่อไม่พร้อม การแพร่ระบาดของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การละเมิดสิทธิต่างๆ ทางเพศ เช่น อาชญากรรมทางเพศ เป็นต้น

สำหรับหลักสูตรเพศศึกษาในต่างประเทศ แบ่งเป็น 2 หลักสูตร คือ 1) เพศศึกษาที่สอนให้จัดการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน และ 2) เพศศึกษารอบด้าน เพศศึกษาที่สอนให้จัดการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน เป็นการสอนเพศศึกษาที่เน้นให้วัยรุ่น ไม่มีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน มักใช้เทคนิคที่ทำให้วัยรุ่นเกิดความกลัวการแสดงออกทางเพศ ไม่มีการสอนเกี่ยวกับการคุมกำเนิดหรือการใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันการตั้งครรรภ์เมื่อไม่พร้อมและการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เพราะการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานก่อให้เกิดผลกระทบต่อร่างกาย จิตใจและสังคม สอนให้วัยรุ่นที่ตั้งครรรภ์ให้ตั้งครรรภ์คือและยกถูกให้เป็นบุตรบุญธรรมของผู้อื่น และให้ความสำคัญกับศาสนาในบางเรื่อง ส่วนเพศศึกษารอบด้านสอนว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องธรรมชาติ เป็นเรื่องปกติ และเป็นส่วนหนึ่งของการมีสุขภาพที่ดี สอนว่าการงดมีเพศสัมพันธ์เป็นวิธีการที่ดีและได้ผลที่สุดใน การป้องกันการตั้งครรรภ์เมื่อไม่พร้อม การคิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ สอนให้นักเรียนรู้คุณค่าของตนเอง ครอบครัวยุคใหม่และชุมชน สอนเรื่องเพศในหลายแง่มุม ได้แก่ พัฒนาการของมนุษย์ สัมพันธ์ภาพ ทักษะส่วนบุคคล พฤติกรรมทางเพศ สุขภาพทางเพศและสังคมวัฒนธรรม ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการทำแท้ง การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง สอนว่าการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ช่วยลดอัตราการติด โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์และการตั้งครรรภ์เมื่อไม่พร้อม สอนให้รู้จักวิธีการคุมกำเนิดที่มีประสิทธิภาพ ช่วยลดอัตราการตั้งครรรภ์เมื่อไม่พร้อม ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ และการหลีกเลี่ยงการติด โรคติดต่อทาง

เพศสัมพันธ์ สอนว่าศาสนา มีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องเพศ ให้โอกาสนักเรียนได้สำรวจความเชื่อทางศาสนาของตนเองและครอบครัว สอนให้รู้ว่าวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์เมื่อไม่พร้อมมีทางเลือกหลายด้าน เช่น ตั้งครรภ์ต่อและเลี้ยงลูกเอง ตั้งครรภ์ต่อและยกลูกให้เป็นบุตรบุญธรรมของผู้อื่นหรือยุติการตั้งครรภ์ เป็นต้น (Advocates for youth , 2006; Martin , Rector & Pardue , 2004)

ในประเทศไทยหลักสูตรเพศศึกษาที่มีการใช้กันอย่างแพร่หลายในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศคือ เพศศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงสาธารณสุข (สุรพงษ์, 2550) และแผนการเรียนรู้เพศศึกษาขององค์การแพช (2550) เพศศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงสาธารณสุขมี 7 ด้านคือ (สุรพงษ์, 2550)

1. พัฒนาการของมนุษย์ หมายถึงความรู้ความเข้าใจเรื่องการเจริญเติบโตและพัฒนาการทางเพศตามวัย ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม
2. สุขอนามัยทางเพศ หมายถึงความรู้ความเข้าใจและสามารถดูแลสุขภาพอนามัย เช่น การดูแลรักษาอวัยวะในระบบสืบพันธุ์ อนามัยการเจริญพันธุ์และความเข้าใจเรื่องเพศในด้านต่างๆ
3. พฤติกรรมทางเพศ หมายถึงการแสดงออกถึงพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมกับเพศและวัย
4. สัมพันธภาพ หมายถึงการสร้างและรักษาความสัมพันธ์กับบุคคลในสังคม การสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับเพื่อนเพศเดียวกันและต่างเพศ การเลือกคู่ การเตรียมตัวก่อนสมรสและการสร้างครอบครัว
5. ทักษะส่วนบุคคล หมายถึงความสามารถในการจัดการกับสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการปฏิเสธ ทักษะการขอความช่วยเหลือ ทักษะการจัดการกับอารมณ์ ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ
6. สังคมและวัฒนธรรม หมายถึงค่านิยมในเรื่องเพศที่เหมาะสมสอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรมไทย และการปรับตัวต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยเฉพาะจากสื่อที่ยั่วเย้าต่างๆ
7. บทบาททางเพศ หมายถึงการสร้างเอกลักษณ์ทางเพศที่เหมาะสม ความเสมอภาคทางเพศและบทบาททางเพศที่ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในสังคมอย่างสมดุล

ส่วนแผนการเรียนรู้เพศศึกษาขององค์การแพช (2550) เป็นโครงการที่ดำเนินงานภายใต้กรอบความร่วมมือของกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงสาธารณสุขเช่นกัน โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนโลก แผนการเรียนรู้เพศศึกษานี้เป็นหลักสูตรเพศศึกษารอบด้าน ประกอบด้วยเนื้อหา 6 หมวดคือ 1) พัฒนาการของมนุษย์ ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับพัฒนาการของมนุษย์ การเปลี่ยนแปลงทางสรีระเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นหนุ่มสาว พัฒนาการของมนุษย์ การสืบพันธุ์ ภาวการณ์ต่อร่างกาย ตัวคนทางเพศและรสนิยมทางเพศ 2) สัมพันธภาพประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับสัมพันธภาพในมิติของครอบครัว เพื่อน การคบเพื่อนต่างเพศ ความรัก การใช้ชีวิตคู่ การแต่งงาน การเป็นพ่อแม่ 3) ทักษะส่วนบุคคล ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นในการ

ดำเนินชีวิต ได้แก่การให้คุณค่ากับสิ่งต่างๆ ซึ่งระบบการให้คุณค่าเป็นตัวชี้้นำพฤติกรรมเป้าหมาย และการดำเนินชีวิต การสื่อสาร การรับฟัง การแลกเปลี่ยนความรู้สึกรู้สึกนึกคิดที่สอดคล้องหรือแตกต่างกัน การตัดสินใจ การต่อรอง การทำความเข้าใจหรือทางเลือกที่ตนสามารถรับผิดชอบได้ การรักษาและยืนยันความเป็นตัวของตัวเอง สามารถแสดงความรู้สึก ความต้องการของตนเอง โดยเคารพในสิทธิของผู้อื่น การจัดการกับแรงกดดันจากเพื่อน สิ่งแวดล้อมและอคติทางเพศ การแสวงหาคำแนะนำ ความช่วยเหลือ การจำแนกแยกแยะข้อมูลที่ถูกต้องออกจากที่ไม่ถูกต้อง

4) พฤติกรรมทางเพศ ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับ พฤติกรรมทางเพศที่พัฒนาไปตามช่วงชีวิต การละเว้นการมีเพศสัมพันธ์ การตอบสนองทางเพศ 5) สุขภาพทางเพศ ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย วิธีการคุมกำเนิด การทำแท้ง การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และโรคเอดส์ การล่วงละเมิดทางเพศ ความรุนแรงทางเพศและสุขภาพการเจริญพันธุ์ และ6) สังคมและวัฒนธรรม ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับบทบาททางเพศ เรื่องเพศในบริบทของสังคม วัฒนธรรม กฎหมาย ศิลปะและสื่อต่างๆ หลักสูตรเพศศึกษาของแพรน์ มีจุดยืนในการผลักดันให้เกิดสุขภาวะทางเพศให้แก่วัยรุ่น ดังนี้ คือ

อยู่เคียงข้างเยาวชน เพื่อ “รับฟัง”

ไม่ใช่เพื่อ “สร้างปาฏิหาริย์”

อยู่เคียงข้างเยาวชน เพื่อให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง

มิใช่เพื่อว่ากล่าว สั่งสอน ตักเตือน ให้เชื่อฟัง

อยู่เคียงข้างเยาวชน เพื่อช่วยให้เขามองเห็นทางเลือกที่หลากหลาย

มิใช่เพื่อตัดสินใจแทน

อยู่เคียงข้างเยาวชน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงการก้าวไปข้างหน้า

มิใช่จะเดินแทน

อยู่เคียงข้างเยาวชน เพื่อช่วยให้เขาค้นพบคุณค่าและศักยภาพที่มีอยู่ในตัวตน

มิใช่เพื่อให้ความอนุเคราะห์เป็นครั้งคราว

เพียงเพื่อรอวันที่เขาจะเผชิญปัญหาใหม่อีกครั้ง

อยู่เคียงข้างเยาวชน เพื่อเอื้อให้เขาเข้าถึงวิชาการและทรัพยากร

แต่มิใช่เพื่อจะรับผิดชอบแทนในการแก้ปัญหาของพวกเขาเอง

อยู่เคียงข้างเยาวชน เพื่อเอื้ออาหารต่อสุขภาวะของเขา

มิใช่เพื่อจะตัดสินใจถูกผิด ดีชั่ว ในสิ่งที่พวกเขาเลือก

อยู่เคียงข้างเยาวชน เพื่อเกื้อกูลให้พวกเขาได้เลือก

และตัดสินใจอย่างมีสุขภาวะ

ความต้องการการเรียนรู้เรื่องเพศของวัยรุ่น

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีความต้องการการเรียนรู้เรื่องเพศมากกว่าวัยใดๆ และการเรียนรู้เรื่องเพศทั้งในทางที่ดีและไม่ดีที่เกิดขึ้นในช่วงวัยนี้ จะติดตัวไปจนเข้าสู่วัยต่อๆ ไป (มูลนิธิสร้างความสำเร็จ เรื่องสุขภาพผู้หญิง, 2551) วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการความเป็นอิสระ อยากรู้อยากเห็น อยากลองอยากมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ชอบความตื่นเต้นสนุกสนาน มีมโนธรรม จริยธรรม รู้จักกาลเทศะ รู้จักรับผิดชอบซำดีและมีความคิดเป็นอุดมคติ เป็นวัยที่เริ่มห่างจากพ่อแม่ญาติผู้ใหญ่ ไปสนิทสนมกับกลุ่มเพื่อนและใช้เวลากับเพื่อนมาก เพื่อหาเอกลักษณ์ของตนเอง แสวงหาการยอมรับจากผู้อื่น ฝึกทักษะสังคมและสนุกสนานกับสังคมเพื่อน วัยรุ่นมีความสนใจทางเพศมาก เกิดจากอารมณ์เพศ ซึ่งบางคนอาจมีมากและควบคุมได้น้อย ทำให้เกิดปัญหาเรื่องเพศตามมาได้ (พนม , 2549) และดูเหมือนว่าปัญหาเรื่องเพศที่เกิดกับวัยรุ่นในปัจจุบันจะเป็นปัญหาที่สลับซับซ้อน และทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ แต่ในความเป็นจริงแล้วพฤติกรรมต่างๆ ของวัยรุ่นสมัยนี้ มีพื้นฐานเดียวกันกับวัยรุ่นสมัยก่อน เมื่อ 30-40 ปีที่แล้ว ไม่ว่าจะเรื่องการถูกชักจูงง่าย บุ่มบ่าม หมกมุ่นเรื่องเพศ คิดเพื่อน กังวลเรื่องตัวตนและอัตลักษณ์ของตนเอง เพียงแต่ว่าวัยรุ่นสมัยนี้ตกเป็นเหยื่อของวัฒนธรรมกิเลส ที่ไหลบ่ามากับอุตสาหกรรมการผลิตขนาดใหญ่และเทคโนโลยีขั้นสูงจากซีกโลกตะวันตก ทำให้วิถีเอเชียและค่านิยมเอเชียอันเป็นพื้นฐานของสังคมเครือญาติ ความพอเพียง การขัดเกลาตัวเอง ได้ถูกต้นกลอนลง (สุชาติ, 2548) นอกจากนี้วัยรุ่นไทยยังขาดโอกาสในการเรียนรู้เรื่องเพศที่ถูกต้อง ขาดโอกาสในการได้รับข้อมูลและบริการเกี่ยวกับสุขภาพทางเพศที่มีคุณภาพและตรงกับความต้องการของตนเอง (มูลนิธิสร้างความสำเร็จเรื่องสุขภาพผู้หญิง, 2551)

วัยรุ่นส่วนใหญ่ยังขาดความรู้เรื่องเพศที่ถูกต้องในบางเรื่อง ขาดความรู้และทักษะในเชิงวิเคราะห์สถานการณ์เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ และไม่ได้รับข้อมูลเรื่องเพศที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน ทำให้ขาดความระมัดระวังและการป้องกันตนเอง (จูนิ, 2551; สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต, 2547) จึงพบว่าวัยรุ่นมีความรู้เรื่องเพศโดยรวมในระดับน้อย (จินตนา, 2546) มีความรู้เรื่อง การใช้ถุงยางอนามัย โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ในระดับน้อย (นิกรและศิริยุพา, 2550; ประทีน, 2548; ลาวัณย์และธนรัถย์, 2551) วัยรุ่นในปัจจุบันจึงมองเรื่อง การมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องปกติ ในแต่ละวันบทสนทนาของวัยรุ่นเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลในกลุ่มเพื่อนว่าใครทำอะไรที่ไหนกับใคร ใครนอกใจใคร ใครปิ้งใคร หรือใครกำลังเป็นกิ๊กของใครอยู่ วัยรุ่นชายเกือบครึ่งยอมรับให้ผู้หญิงโสคมมีเพศสัมพันธ์ได้ และมากกว่า 1 ใน 4 ยอมรับเรื่องการอยู่ด้วยกันก่อนแต่งงาน และประมาณ 1 ใน 5 ของวัยรุ่นชายและหญิงอายุ 15-19 ปี มีการใช้ถุงยางอนามัยในระดับต่ำมาก (ชินฤทัย, ชาย, กฤตยา และวาสนา, 2548) วัยรุ่นจึงตกอยู่ในสภาพการณ์ และปัญหาที่ทำให้เกิดการเรียนรู้เรื่องเพศที่ไม่ถูกต้องดังนี้คือ (สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต, 2547)

1. สภาพครอบครัว วัยรุ่นมีความใกล้ชิดผูกพันกับครอบครัวน้อยลง วัยรุ่นใช้เวลาว่างกับครอบครัวน้อยลง ทำให้ขาดที่ปรึกษาทางใจเมื่อมีปัญหาหรือขาดแบบอย่างในการดำเนินชีวิต เมื่อมีปัญหาวัยรุ่นจึงหันเข้าหาเพื่อนรุ่นเดียวกัน และยึดบุคคลสาธารณะที่อยู่ในวัยเดียวกัน เช่น คารานักร้อง นางแบบ นายแบบ เป็นตัวอย่าง

2. สภาพสังคม วัยรุ่นมักดำเนินชีวิตตามกระแสแฟชั่นนิยม ซึ่งมากับสื่อมวลชน เทคโนโลยีและความเจริญทางวัตถุ แสดงให้เห็นถึงความอ่อนด้อยทางทักษะและศักยภาพของวัยรุ่น ในการรับมือกับสื่อและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม รวมทั้งระบบการศึกษาที่มีส่วนทำให้เกิดการแข่งขัน ในขณะที่การจัดระบบการเรียนการสอนในโรงเรียน ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้เท่าที่ควร ทำให้วัยรุ่นในระบบการศึกษาต้องขวบขวายกวัดวิชา ซึ่งสถานที่กวัดวิชาบางแห่งก็กลายเป็นที่นัดพบแสวงหาเพื่อนและหาคู่ไปในตัว วัยรุ่นบางส่วนต้องออกจากบ้านเพื่อมาอาศัยอยู่ใกล้สถานศึกษาที่ดีและมีชื่อเสียง ซึ่งส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในเขตเมือง ทำให้วัยรุ่นมีอิสระมากขึ้น เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์และเสพยาเสพติด

3. ตัววัยรุ่น วัยรุ่นส่วนใหญ่ยังมีปัญหาในด้านความรู้เรื่องเพศที่ถูกต้อง ขาดความรู้และทักษะในเชิงวิเคราะห์สถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์

วัยรุ่นในปัจจุบันเป็นวัยรุ่นที่มีอิสระเสรีในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะข้อมูลเรื่องเพศ นอกจากวัยรุ่นจะปรึกษาหรือได้ข้อมูลเรื่องเพศจากเพื่อนมากที่สุดแล้ว (พิชญ์สินี, 2545; Heisler, 2005) วัยรุ่นยังมีการสื่อสารเรื่องเพศผ่านทางเว็บอร์ด เพื่อวัตถุประสงค์หลายด้านคือเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาในชีวิต ตอบสนองความต้องการเพื่อนและการมีสัมพันธ์ภาพกับคนในสังคม ต้องการแสวงหาเอกลักษณ์ส่วนบุคคล คิดตามข่าวสาร และต้องการความรู้เพื่อช่วยในการตัดสินใจ (นิภาภรณ์, 2547) ซึ่งเว็บไซต์ที่นำเสนอเรื่องเพศบางเว็บไซต์นำเสนอเนื้อหาไม่เหมาะสม (พิชัย, 2549) นอกจากนี้วัยรุ่นยังได้รับข่าวสารเรื่องเพศทางเทคโนโลยีสมัยใหม่หลายรูปแบบคือ (ชินฤทัย, ชาย, กฤตยา และวาสนา, 2548)

1. เช็กซ์ผ่านเน็ต จากการสำรวจเว็บไซต์โป๊ที่เป็นเว็บไซต์หลัก 10 แห่งของประเทศไทย พบว่าสามารถนำไปสู่เว็บไซต์โป๊ประมาณ 1,000 เว็บไซต์ที่ผู้เล่นสามารถเข้าไปดูภาพโป๊ เปลือยภาพแสดงการร่วมเพศ และสามารถส่งภาพโป๊ของตนเองหรือผู้อื่นในลักษณะแอบถ่ายให้ผู้อื่นเข้าไปดูได้ตลอดเวลา รวมทั้งสามารถสั่งซื้อหนังสือโป๊ และอุปกรณ์เครื่องเล่นประกอบการมีเช็กซ์ได้ นอกจากนี้ยังมีโปรแกรมที่ทำให้พูดคุยกันเพื่อเชิญชวน ขายบริการทางเพศหรือสร้างความพึงพอใจให้กันและกันได้

2. เช็กซ์ผ่านมือถือ ผู้ใช้สามารถถ่ายรูปโป๊เปลือยของตนเองหรือผู้อื่นเก็บไว้ดูได้ทุกขณะ หรือดาวน์โหลดภาพโป๊หรือคำพูดที่ส่งไปในทางลามกได้

3. เช็กซ์เว็บแคม เป็นเทคโนโลยีสื่อสารที่เชื่อมต่อกับกล้องวีดีโอและอินเทอร์เน็ตเข้าด้วยกัน ทำให้สามารถพูดคุยกันเห็นภาพอริยาบถต่างๆ เว็บแคมถูกนำมาใช้เพื่อถ่ายทอดการเปลื้องผ้าโชว์

เรือนร่าง สำเร็จความใคร่ให้อีกฝ่ายหนึ่งคู่ด้วยความสมัครใจ หรือเก็บค่าคู โดยโอนเงินผ่านบัญชีธนาคาร รวมทั้งยังสามารถคุณภาพเคลื่อนไหวผ่านบริการของโทรศัพท์มือถือได้ด้วยเรียกว่า เซ็กซ์เอ็มเอ็มเอส (sex multi-media service)

สื่อทางเพศประเภทต่างๆ เหล่านี้มีส่วนทำให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์มากขึ้น เพราะการรับสิ่งกระตุ้นทางเพศเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น (วรรณวิมล, 2546) ดังที่ฉัตรพร (2546) พบว่าวัยรุ่นที่มีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเรื่องเพศจากสื่อมวลชนมาก มีโอกาสมีเพศสัมพันธ์มากกว่าวัยรุ่นที่เปิดรับข้อมูลข่าวสารเรื่องเพศจากสื่อมวลชนน้อย เช่นเดียวกับการศึกษาของ สุภานญา (2545) ที่พบว่าวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานครร้อยละ 65.7 เคยเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตที่มีเนื้อหาทางเพศ เหตุผลของการเปิดรับคือ ต้องการหาความรู้ (ร้อยละ 46.6) ในขณะที่ร้อยละ 23.1 ต้องการปลูกฝังและระบายนามทางเพศ สำหรับความรู้เรื่องเพศ ร้อยละ 46.7 มีความรู้ระดับสูง ร้อยละ 45.6 มีความรู้ระดับปานกลาง มีเพียงร้อยละ 7.7 เท่านั้นที่มีความรู้ระดับต่ำ ในด้านพฤติกรรมทางเพศพบว่า ร้อยละ 47.2 เคยสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง ร้อยละ 9.7 มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ ร้อยละ 17.4 มีเพศสัมพันธ์แล้ว ด้านความสัมพันธ์พบว่า เพศกับชายได้มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งในการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตที่มีเนื้อหาทางเพศ และจำนวนครั้งในการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตที่มีเนื้อหาทางเพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศ ในขณะที่ระยะเวลาในการเปิดรับมีความสัมพันธ์กับบางพฤติกรรมทางเพศเท่านั้น ส่วนพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศด้านการบริโภคสิ่งกระตุ้นทางเพศและการเที่ยวสถานเริงรมย์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้การเสี่ยงทางเพศด้านการบริโภคสิ่งกระตุ้นทางเพศและการเที่ยวสถานเริงรมย์ (สุภาภรณ์, 2546)

ส่วนการศึกษาของพิชญ์สินี (2545) พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานครเพศชายเปิดรับข่าวสารเรื่องเพศมากกว่าเพศหญิง นักเรียนที่เรียนสายศิลป์เปิดรับข่าวสารเรื่องเพศมากกว่านักเรียนที่เรียนสายวิทย์ สื่อที่นักเรียนเปิดรับข่าวสารเรื่องเพศมากที่สุดคือเพื่อน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความรู้เรื่องเพศมากกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนสหศึกษามีความรู้เรื่องเพศมากกว่านักเรียนที่เรียนในโรงเรียนชายล้วน นักเรียนชายมีเพศสัมพันธ์มากกว่านักเรียนหญิง นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนชายล้วนมีเพศสัมพันธ์มากกว่านักเรียนที่เรียนในโรงเรียนสหศึกษาและโรงเรียนหญิงล้วน นักเรียนที่พักอาศัยอยู่กับเพื่อนมีเพศสัมพันธ์มากกว่านักเรียนที่อยู่กับพ่อแม่ ในด้านความรู้เรื่องเพศพบว่า การเปิดรับข่าวสารเรื่องเพศในระดับมากส่งผลให้นักเรียนมีเพศสัมพันธ์น้อย

สอดคล้องกับการศึกษาของ ดวงฤทัย (2544) ที่พบว่าวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศต่างกันมีความรู้และทัศนคติเรื่องเพศศึกษาแตกต่างกัน วัยรุ่นที่มีอายุและการศึกษาแตกต่างกันมีความรู้และทัศนคติต่อการพูดยุขและการสอนเพศศึกษาแตกต่างกัน การเปิดรับข่าวสารเรื่องเพศจากสื่อมวลชนเฉพาะกิจมีความสัมพันธ์กับความรู้เรื่องเพศของวัยรุ่น โดยการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนประเภทนิตยสาร /วารสาร และสื่อเฉพาะกิจประเภทวีซีดี /วีซีดี มีความสัมพันธ์กับ

ความรู้เรื่องเพศมากที่สุด การเปิดรับข่าวสารเรื่องเพศจากสื่อบุคคลและสื่อเฉพาะกิจมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการพุดคุยและการสอนเรื่องเพศ โดยการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล ประเภทครู อาจารย์ และสื่อเฉพาะกิจประเภทหนังสือเรียนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการพุดคุยและการสอนเรื่องเพศมากที่สุด

เช่นเดียวกับการศึกษาของรุจิรา (2546) ที่พบว่านักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จังหวัดอุดรธานี โดยรวมมีความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศในระดับปานน้อย นักเรียนชายมีความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศในระดับน้อยมาก นักเรียนหญิงมีความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศในระดับปานกลาง นักเรียนที่มีผลการเรียนระดับดีมีความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนที่มีผลการเรียนระดับอ่อนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศโดยรวมอยู่ในระดับน้อย นักเรียนที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศมากกว่านักเรียนชาย นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศด้านชีววิทยา สุขวิทยา จิตวิทยา และสังคมวิทยาจากแหล่งโทรทัศน์และครู อาจารย์มากที่สุด รองลงมาคือ เพื่อน พี่น้องและพ่อแม่ตามลำดับ สอดคล้องกับการศึกษาของบุปผา (2546) ที่พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 1 ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องกระบวนการเปลี่ยนแปลงเมื่อเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น นักเรียนบางส่วนมีความรู้ดีกว่าพ่อแม่ไม่เข้าใจตนเอง ชอบเก็บตัวอยู่คนเดียวและมาคบหากับเพื่อนต่างเพศ นักเรียนหญิงมีปัญหารื่องขาดความมั่นใจ ไม่กล้าแสดงออก และไม่รู้ว่าจะปรึกษาใครเมื่อมีปัญหา

ถึงแม้จะมีเทคโนโลยีทันสมัยที่เข้าถึงข้อมูลเรื่องเพศได้อย่างง่ายดาย แต่โดยธรรมชาติของวัยรุ่นแล้ว วัยรุ่นยังคงเชื่อถือและไว้วางใจพ่อแม่มากที่สุด วัยรุ่นอยากคุย อยากปรึกษาเรื่องเพศเรื่องแฟนกับพ่อแม่มากที่สุด (โครงการคุยเปิดใจรักปลอดภัย, 2548; ตรีสุคนธ์, 2546) การที่คุยเปิดใจกับพ่อแม่เกี่ยวกับเรื่องเพศและเรื่องแฟน ทำให้วัยรุ่นตัดสินใจเรื่องนี้ได้ดีและปลอดภัยขึ้น (โครงการคุยเปิดใจรักปลอดภัย, 2548) วัยรุ่นจึงควรได้รับข้อมูลเรื่องเพศที่ถูกต้องจากพ่อแม่ เพราะการสอนเรื่องเพศทำให้เกิดผลดีต่อวัยรุ่นในแง่มุมต่างๆ ดังนี้ คือ มีความรู้และทักษะชีวิตเกี่ยวกับเพศศึกษาในด้านความภูมิใจตนเอง ความรับผิดชอบต่อสังคม ทักษะการตัดสินใจและทักษะการปฏิเสธ โดยไม่เสียสัมพันธภาพดีกว่าก่อนการสอนเพศศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (รัตนา, 2546) มีความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่ดีในเรื่องเพศ (อุรสา, 2545) มีความรู้และการปฏิบัติสุขอนามัยทางเพศดี (วรรณา, สุรินทร, สุทธิและรัชณี, 2547) มีการรับรู้สมรรถนะในตนเองสูง และมีคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศต่ำ (พัชรินทร์, 2544) มีความรู้ เจตคติ ทักษะชีวิตและการปฏิบัติเกี่ยวกับชีวิตครอบครัวและเพศศึกษาดี (สาโรจน์, 2545) และมีทักษะชีวิตในด้านความภาคภูมิใจในตัวเอง มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีทักษะการปฏิเสธและการตัดสินใจ (สกลพร, 2549) การเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาจากพ่อแม่จึงเป็นเรื่องจำเป็นสำหรับวัยรุ่น ยิ่งถ้ามีการให้ข้อมูลข้อเท็จจริงอย่างเข้าใจจิตวิทยาวัยรุ่น โดยให้วัยรุ่นได้คิดเองว่าอะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ ต้องรับผลที่จะตามมาในด้านใดบ้าง ไม่ใช่ลักษณะการห้าม

อย่างเดียว จะทำให้ได้แง่มุมที่วัยรุ่นต้องคิดใคร่ตรอง ซึ่งต่างจากการเรียนรู้เรื่องเพศจากกลุ่มเพื่อน เพราะความรู้ที่ได้รับจากเพื่อนมักเป็นความรู้เกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งมีแนวโน้มว่าเป็นเรื่องง่ายและสนุกเท่านั้น (สุภัทร, 2549) นอกจากนี้ยังพบว่าการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการทำนายนโยบายการแสดงความรักระหว่างเพศ ค่านิยมการให้คุณค่าของพรหมจรรย์ ค่านิยมการทำแท้งและค่านิยมการสำเร็จความใคร่ด้วยตัวเอง (สุพัตรา, 2547)

ศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่

วัยรุ่นนับเป็นวัยที่มีพัฒนาการที่สำคัญทั้งทางด้านร่างกาย เพศ จิตใจ อารมณ์และสังคม เมื่อพิจารณาจากพัฒนาการของมนุษย์ วัยรุ่นเป็นวัยที่มีความต้องการการเรียนรู้เรื่องเพศมากกว่าวัยใดๆ การที่สังคมไทยมีอคติกับการให้เพศศึกษา เพราะมองว่าเป็นการชี้โพรงให้กระรอกนั้น ทำให้พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นถูกมองเป็นเรื่องการเบี่ยงเบน เนื่องจากสวนทางกับความคาดหวังของสังคมและวัฒนธรรมไทย การที่วัยรุ่นในปัจจุบันมีโอกาสมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมากขึ้น และอายุเฉลี่ยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกน้อยกว่าในอดีต ตลอดจนการที่วัยรุ่นไม่มีทักษะในการจัดการกับความต้องการทางเพศของตนเองเป็นปัญหาสำคัญอย่างยิ่ง ผู้ใหญ่ที่ผ่านวัยรุ่นมาแล้วแต่ละคนล้วนมีประสบการณ์ชีวิตที่แตกต่างกัน แต่มักมีประสบการณ์ร่วมและพัฒนาการหลายอย่างที่ไม่ใคร่ปฏิเสธได้ว่า "ไม่เคยมี" ผู้ใหญ่จึงจำเป็นต้องหันมาให้ความจริงจังกับการพัฒนาสุขภาพวัยรุ่นให้เป็นวัยที่เต็มไปด้วยความสุข ความสมบูรณ์ พร้อมทั้งจะเป็นผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพดี มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ได้อย่างมีคุณภาพต่อไป (นันทพันธ์, 2551)

พ่อแม่เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการอบรมสั่งสอนเรื่องเพศให้กับลูก (มธุรดา, 2545; สมบูรณ์, 2546) การสอนเรื่องเพศของพ่อแม่มีประโยชน์กับลูกอย่างมาก คือ เป็นการชะลอเวลาการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของลูก ช่วยให้ลูกใช้ถุงยางอนามัยอย่างสม่ำเสมอเมื่อมีเพศสัมพันธ์ ทำให้ลูกปลอดภัยจากการติดเชื้อติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการติดเชื้อเอชไอวี (Hutchinson, 2002; Meschke, Bartholomae & Zentall, 2000) เป็นการป้องกันเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ และเป็นเกราะป้องกันภัยอันตรายในรูปแบบต่างๆ ที่มาคุกคามคุณภาพชีวิตของลูก (พันธ์ศักดิ์, 2549) พ่อแม่จึงต้องให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาให้กับวัยรุ่น เพื่อให้วัยรุ่นมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะที่จำเป็นในการเผชิญกับกระแสสังคม ที่เร่งเร้าความอยากรู้อยากลองเรื่องเพศของวัยรุ่นอย่างเท่าทัน (สุภัทร, 2549) ดังนั้นกรมสุขภาพจิต (2547) จึงให้ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ปัญหาพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นประการแรก คือ กำหนดยุทธศาสตร์ การพัฒนาครอบครัวให้เป็นยุทธศาสตร์ระดับชาติ เป็นการส่งเสริมศักยภาพของครอบครัวในการสื่อสารระหว่างพ่อแม่ลูก และการดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าเมื่อมีปัญหาเรื่องเพศวัยรุ่นส่วนใหญ่มักปรึกษาเพื่อน (จุฑารัตน์และนิ่มอนงค์, 2547; เพ็ญศรีและนวลศรี, 2545) ส่วนพ่อแม่มีบทบาทในการสอนเรื่องเพศให้กับวัยรุ่นน้อยมาก (เกษร, 2545) วัยรุ่นส่วนใหญ่จึงเรียนรู้เรื่องเพศจากทุกที่ ยกเว้น พ่อแม่ เรียนรู้เรื่องความผิดปกติทางเพศจากหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และเห็นจากเพื่อนๆ เรียนรู้เรื่องอวัยวะ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จากตำราเรียนและครู เรียนรู้เรื่องที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ ความต้องการทางเพศจากเพื่อนนักเรียนด้วยกัน และเรียนรู้ท่าทางการร่วมเพศจากวีซีดีวีบีที่เวียนกันดูในกลุ่มเพื่อน อย่างไรก็ตามพบว่าคนที่วัยรุ่นอยากคุย อยากปรึกษาเรื่องเพศ เรื่องแฟนด้วยมากที่สุดคือ พ่อแม่ แต่เหตุผลที่วัยรุ่นเลือกเพื่อนเป็นที่ปรึกษาอันดับแรกเพราะกลัวพ่อแม่ดูว่ากล่าวหรือลงโทษ วัยรุ่นรู้ว่าพ่อแม่ไม่เข้าใจปัญหาที่เกิดจากความแตกต่างทางยุคสมัย เพราะผู้ใหญ่มักอดไม่ได้ที่จะเอาปัญหาของเด็กไปเปรียบเทียบกับอดีตของตนเองเสมอ ด้วยคำพูดทำนองว่า “สมัยฉันไม่เห็นเป็นอย่างนี้เลย” นอกจากนี้พ่อแม่ยังชอบพูดตักคอเสียดสี ไม่ก็ตักตบ ไม่เคยฟังให้จบประโยค ตีโพยตีพายไปก่อนเสมอ แทบไม่เคยให้ออกาสกับลูกได้อธิบายก่อนว่าความจริงคืออะไร พ่อแม่ไม่เคยมีเวลาให้กับลูกอย่างจริงจังและชอบคิดเอาเองว่าปัญหาเล็กๆ น้อยๆ ของลูกเป็นเรื่อง “เด็ก ๆ” ที่ไม่มีความสำคัญ (โครงการคุยเปิดใจ รักปลอดภัย, 2548) นอกจากนี้ยังมีอุปสรรคที่ทำให้พ่อแม่ลูกไม่ได้พูดคุยกันในเรื่องเพศคือ (พันธ์ศักดิ์, 2549)

1. ทักษะคติเก่าๆ ที่เชื่อกันว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องไม่ดีงาม ไม่ควรนำมาพูดจากันในครอบครัว เรื่องเพศเป็นเรื่องที่เรียนรู้ได้เองเมื่อแต่งงาน เรื่องเพศเป็นเรื่องที่ไม่สมควรเปิดเผย

2. พ่อแม่มองว่า การพูดเรื่องเพศเป็นคาบสองคม เป็นการชี้โพรงให้กระรอก เลยไม่ยอมพูดกับลูก ในขณะที่ลูกกลัวพ่อแม่ดูว่ากล่าว ทำให้ลูกไม่กล้าพูดคุยหรือปรึกษาพ่อแม่เมื่อมีปัญหาเรื่องเพศ

3. พ่อแม่กับลูกมีความเข้าใจปัญหาเรื่องเพศไม่ตรงกัน เช่น การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การเบี่ยงเบนทางเพศ พ่อแม่ส่วนใหญ่ไม่ยอมรับว่าเรื่องดังกล่าวสามารถเกิดขึ้นได้ จนปิดกั้นการรับฟังปัญหาจากลูก

4. พ่อแม่มักคิดว่าการสอนเรื่องเพศเป็นหน้าที่ของครู

5. พ่อแม่ส่วนหนึ่งยังมีความเชื่อที่ไม่ถูกต้อง คือ การสอนเพศศึกษาเป็นการสอนเรื่องการมีเพศสัมพันธ์

6. ลูกส่วนใหญ่เมื่อเข้าสู่วัยรุ่น มักเชื่อเพื่อนมากกว่าพ่อแม่ บางคนคิดว่าความคิดของพ่อแม่เป็นความคิดแบบคนหัวโบราณล้าสมัย ไม่น่าเชื่อถือและยึดถือปฏิบัติ ทำให้เป็นอุปสรรคในการยอมรับ

การส่งเสริมให้พ่อแม่ได้มีส่วนร่วมในการสอนเรื่องเพศให้กับลูกจึงนับเป็นกลวิธีสำคัญในการให้ความรู้เรื่องเพศที่ถูกต้องกับลูก สร้างเสริมความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว พ่อแม่ลูกมีความรัก

ความเข้าใจกันมากยิ่งขึ้น โดยมีหัวข้อที่พ่อแม่ควรสอนหรือพูดคุยกับลูกดังนี้คือ (จรรยาพร, 2549; พันธุ์ศักดิ์, 2549)

1. การดูแลรักษาความสะอาดของอวัยวะเพศ สอนลูกให้เรียกชื่ออวัยวะเพศให้สุภาพ ฟังได้ ไม่เงินอายและพูดให้เป็นเรื่องปกติธรรมดา

2. ความรัก ความอบอุ่น ความสุขในการใช้ชีวิตคู่ แสดงให้เห็นความรักความผูกพันของพ่อแม่ เป็นตัวอย่างที่ดีให้ลูกๆ เลียนแบบ

3. พ่อต้องคุยกับลูกชาย สอนลูกชายให้เรียนรู้พฤติกรรมกรรมการเป็นสุภาพบุรุษ แม่ต้องสอนลูกสาวให้เป็นสุภาพสตรี รักษาวลสงวนตัว ชี้ตัวอย่างหรือผลเสียของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร รวมทั้งสอนการวางตัวที่ถูกต้อง การปฏิเสธสิ่งชั่วร้ายทั้งหลาย

4. ความเข้าใจผิดต่างๆ ทางเพศ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง การมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ การแสดงออกทางเพศที่ไม่เหมาะสม พ่อแม่ต้องให้คำแนะนำที่ถูกต้องเหมาะสม

5. การตอบสนองต่อสิ่งเร้าอารมณ์ทางเพศ ว่าควรเป็นไปทางใด จึงเหมาะสมกับวัยและสถานการณ์ รวมทั้งความสามารถในการอดทนอดกลั้น ควบคุมอารมณ์หรือเบี่ยงเบนความสนใจในเรื่องเพศ หันไปสนใจเล่นดนตรี ออกกำลังกาย เรียนหนังสือและทำงานอดิเรกที่มีประโยชน์แทน

6. ทักษะในการปฏิเสธความสัมพันธ์ทางเพศสำหรับลูกผู้หญิง วิธีการหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การป้องกันตนเองจากการถูกข่มขืนและล่วงละเมิดทางเพศจากเพื่อน คนใกล้ชิด ญาติหรืออาชญากรรมทางเพศตามท้องถนน วิธีการช่วยเหลือตนเองเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ดังกล่าว รวมทั้งการแก้ไขสถานการณ์และการหาความช่วยเหลือ หลังเกิดสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ นอกจากนี้การสอนให้รู้จักความรักที่ปลอดภัย การมีความสัมพันธ์ทางเพศที่ปลอดภัย ก็สามารถนำมาใช้เป็นหัวข้อในการสนทนาพูดคุยกันได้ เมื่อมีเหตุการณ์ที่เป็นข่าวเกิดขึ้น

7. ทักษะในการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นผู้ชาย ไม่ให้เลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่ดีงามของเพื่อนในเรื่องเพศ เช่น การเที่ยวหญิงบริการ การมั่วเซ็กซ์ เป็นต้น

แต่การศึกษาที่ผ่านมาพบว่าพ่อแม่ไม่ได้ทำบทบาทสำคัญในการสอนเรื่องเพศให้กับลูกอย่างเพียงพอ ดังนี้คือ การศึกษาเรื่องบทบาทของพ่อแม่ในการสอนเพศศึกษาแก่ลูกสาววัยรุ่น ในเขตกรุงเทพมหานคร ศุภาศิริ (2541) พบว่าพ่อแม่มีบทบาทในการสอนเพศศึกษาให้กับลูกสาวในระดับปานกลาง การได้รับความรู้เรื่องเพศศึกษาจากแม่ของตนเอง ความรู้เรื่องเพศศึกษาและอายุมีความสัมพันธ์ทางบวกกับบทบาทพ่อ และแม่มีบทบาทในการสอนเพศศึกษาให้กับลูกสาวในระดับปานกลาง ความรู้เรื่องเพศศึกษาและการเคยได้รับความรู้เรื่องเพศจากแม่ของตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับบทบาทแม่ ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับบทบาทแม่ได้แก่ การเลี้ยงลูกแบบปล่อยปละละเลย และการรับรู้ว่าคุณครูเป็นผู้มีบทบาทในการสอนเพศศึกษาให้กับลูกสาว และมีข้อเสนอแนะคือควรมีการจัดอบรมความรู้เรื่องเพศศึกษาแก่พ่อแม่ รวมทั้งควรมีการรณรงค์ให้พ่อ

แม่ตระหนักว่าการสอนเรื่องเพศแก่ลูกเป็นบทบาทของพ่อแม่ เพื่อเป็นการปลูกฝังความรู้และเป็นการสร้างทัศนคติเพื่อให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม

ส่วนบทบาทของพ่อในการสอนเรื่องเพศให้กับลูก พบว่าพ่อไม่ได้กระทำบทบาทด้านการสอนเรื่องเพศให้กับลูกวัยรุ่น คือ การศึกษาของสุทธิศร (2546) ที่ศึกษาบทบาทของพ่อในการอบรมเลี้ยงดูลูกวัยรุ่น พบว่าพ่อบมีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูลูกในระดับปานกลาง ในด้านการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญาและการเป็นแบบอย่างที่ดี พ่อบมีบทบาทระดับน้อยในด้านการส่งเสริมสัมพันธภาพในครอบครัว บทบาทพ่อที่ปฏิบัติในการอบรมเลี้ยงดูลูกวัยรุ่น คือการดูแลให้ลูกรับประทานอาหารตรงเวลาและถูกหลักโภชนาการ การสอนให้ลูกรู้จักควบคุมอารมณ์ มีสติรอบคอบ มีกาลเทศะรู้จักใช้เหตุผลในการตัดสินใจ การแนะนำลูกเกี่ยวกับการคบเพื่อน การให้คำปรึกษาด้านการเรียนแก่ลูก สอนให้ตั้งใจเรียนและติดตามผลการเรียนของลูก

การศึกษาของสุวรรณและคณะ (2550) ที่ศึกษาความพร้อมของพ่อแม่ในการสอนเพศศึกษาแก่ลูก พบว่าพ่อแม่มีความรู้เรื่องเพศปานกลาง พ่อมีความรู้เรื่องเพศมากกว่าแม่เล็กน้อย ความรู้เรื่องเพศที่พ่อแม่มีน้อยคือ เรื่องเกี่ยวกับพัฒนาการของมนุษย์ของเด็ก พ่อแม่ครึ่งหนึ่งมีทัศนคติที่ดีในเรื่องเพศ พ่อแม่ส่วนใหญ่ได้รับความรู้เรื่องเพศจากแหล่งเดียวกันคือจากสื่อมวลชน พ่อแม่ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการสอนเรื่องเพศเมื่อลูกเมื่อลูกมีอายุ 11-17 ปี โดยสอนให้สอดคล้องกับวัยของเด็กหรือเมื่อเด็กสนใจซักถาม การสอนเพศศึกษาสามารถทำได้โดยพูดให้ฟังในสิ่งที่ต้องการให้ลูกรู้ พ่อร้อยละ 63.9 และแม่ร้อยละ 63.2 มีความพร้อมที่จะสอนเพศศึกษาให้กับลูก แต่ไม่รู้ว่าจะเริ่มสอนอย่างไร และไม่แน่ใจว่าจะสอนมากน้อยเพียงใด เพื่อให้เหมาะสมกับอายุของลูก พ่อแม่ได้แคร์โอให้ลูกเป็นผู้เริ่มต้นถาม และพบว่าแม่มีความพร้อมในการสอนเพศศึกษาให้กับลูกมากกว่าพ่อ ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมในการสอนเพศศึกษาให้ลูกคือ อาชีพ การศึกษารายได้ของครอบครัว ความรู้เรื่องเพศศึกษาและทัศนคติเรื่องเพศ

เช่นเดียวกับการศึกษาของภารดี (2544) ที่ศึกษาการสอนเพศศึกษาของครอบครัวที่มีลูกวัยรุ่นพบว่า ครอบครัวมีความรู้เรื่องเพศศึกษาและเรื่องเพศของวัยรุ่นในระดับปานกลาง และมีทัศนคติต่อการสอนเพศศึกษาระดับปานกลาง เนื้อหาเพศศึกษาที่ครอบครัวส่วนใหญ่สอนแก่ลูกวัยรุ่น คือการแต่งกายที่ถูกต้องเหมาะสมกับเพศและกาลเทศะ (ร้อยละ 96.5) รองลงมาคือการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศและกาลเทศะ (ร้อยละ 94.3) ส่วนเนื้อหาเพศศึกษาที่ครอบครัวส่วนใหญ่ไม่สอนลูกคือ ความต้องการทางเพศและการปฏิบัติตัวเพื่อเบี่ยงเบนความต้องการทางเพศ (ร้อยละ 53.9) รองลงมาคือ การป้องกันการตั้งครรภ์หรือการคุมกำเนิด (ร้อยละ 38.4) วิธีการสอนเพศศึกษาที่ครอบครัวส่วนใหญ่ทำเป็นประจำคือการสอน โดยทางอ้อม ได้แก่ วิธีการบูรณาการในการดำรงชีวิต คือการมอบหมายงานบ้านให้ลูกทำตามความเหมาะสมกับเพศ ส่วนวิธีการสอนโดยตรงเป็นวิธีที่ครอบครัวส่วนใหญ่ปฏิบัติค่อนข้างน้อย คือการนำเอกสาร หนังสือ หรือสื่อต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องเพศให้ลูกศึกษาด้วยตนเอง ปัญหาอุปสรรคที่ครอบครัวพบในการสอนเรื่องเพศให้แก่

ลูกวัยรุ่น ส่วนใหญ่เป็นปัญหาและอุปสรรคด้านทัศนคติได้แก่ พ่อแม่คิดว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องที่ลูกเรียนรู้ได้เอง โดยไม่ต้องสอน ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการสอนพบว่าพ่อแม่ส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่าความรู้เรื่องเพศที่นำไปพูดคุยหรืออบรมสั่งสอนลูกถูกต้องหรือไม่ แสดงให้เห็นว่าพ่อแม่ยังพบปัญหาและอุปสรรคในการสอนเพศศึกษาให้กับลูกทั้งในด้านความรู้ ทัศนคติและการปฏิบัติ ดังนั้นจึงควรมีการช่วยเหลือและส่งเสริมครอบครัวให้สามารถปฏิบัติพัฒนางานในการสอนเพศศึกษาแก่ลูกได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป เช่นเดียวกับการศึกษาของ สุวรรณ (2544) ที่พบว่าความรู้เรื่องเพศศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อเรื่องเพศศึกษาและการสื่อสารเรื่องเพศศึกษา และทัศนคติต่อเรื่องเพศศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการสื่อสารเรื่องเพศศึกษา

สอดคล้องกับการศึกษาของสมบูรณ์ (2546) ที่ศึกษาวิธีการขัดเกลาทางสังคมเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมของวัยรุ่น โดยสถาบันครอบครัว ในกรุงเทพมหานคร พบว่าครอบครัวของนักเรียนวัยรุ่นส่วนใหญ่อบรมสั่งสอนเรื่องการแต่งกาย กิริยาวาจาและการแสดงอารมณ์ทั้งในสถานการณ์ทั่วไป และเมื่ออยู่กับเพื่อนต่างเพศ โดยใช้วิธีการตักเตือนก่อนหรือหลังการแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ส่วนเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ พ่อแม่ส่วนใหญ่ใช้วิธีการตักเตือนก่อนแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม รองลงมาคือการบอกผลดี ผลเสียและการยกตัวอย่างจากสื่อมวลชนให้เห็นชัดเจน การอบรมสั่งสอนพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนวัยรุ่นควรใช้วิธีการบอกเหตุผล ไม่ควรใช้อารมณ์ หรือบ่น คำตำหนิ อีกทั้งไม่ควรเข้มงวดหรือตามใจเกินไป และควรใช้วิธีการตักเตือนลูกก่อนหรือหลังแสดงพฤติกรรมตามความเหมาะสม เช่นเดียวกับการศึกษาของยุพงค์ (2543) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาจิตของครอบครัวที่มีบุตรวัยรุ่นกับทักษะชีวิตพื้นฐานของวัยรุ่น พบว่าครอบครัวที่มีบุตรวัยรุ่นมีการปฏิบัติพัฒนาด้านการถ่ายทอดปรัชญา การดำเนินชีวิตและจริยธรรมแก่ลูกในระดับสูงสุด ด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือการถ่ายทอดความรู้เรื่องเพศศึกษาในด้านทักษะชีวิตพื้นฐานของวัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นมีทักษะชีวิตพื้นฐานด้านความภูมิใจในตนเอง และความรับผิดชอบต่อสังคมสูงสุด มีทักษะชีวิตพื้นฐานด้านความคิดสร้างสรรค์ต่ำสุด และพบว่าการพัฒนาจิตของครอบครัวระยะมีบุตรวัยรุ่น มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิตพื้นฐานของวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการส่งเสริมให้ครอบครัวที่มีลูกวัยรุ่นปฏิบัติพัฒนาด้านที่ดีและเหมาะสม ช่วยให้วัยรุ่นมีทักษะชีวิตพื้นฐานที่ดีด้วย การมีทักษะที่ดีทำให้วัยรุ่นเข้มแข็งและเป็นภูมิด้านทานต่อปัญหาต่างๆ รอบตัวได้เป็นอย่างดี ทำให้วัยรุ่นมีคุณภาพชีวิตที่ดี และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

ในด้านปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสอนเพศศึกษาของพ่อแม่ สมสมัย (2547) พบว่าพ่อแม่สอนเพศศึกษาให้กับลูกซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดอำนาจเจริญ ในระดับปานกลาง พบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสอนเพศศึกษาของพ่อแม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือเพศของลูก โดยสอนลูกผู้หญิงมากกว่าลูกผู้ชาย ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสอนเพศศึกษาของพ่อแม่ ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ความรู้เรื่องเพศศึกษา ทัศนคติต่อเรื่องเพศศึกษา

การรับรู้บทบาทและผลการสอนเพศศึกษา สัมพันธภาพในครอบครัว วิธีการอบรมเลี้ยงดูลูกของพ่อแม่ และยังพบว่าวิธีการเลี้ยงดูลูกแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการสอนเพศศึกษาของพ่อแม่ ส่วนวิธีการเลี้ยงดูลูกแบบเข้มงวดควบคุมและแบบปล่อยปละละเลย มีความสัมพันธ์ทางลบกับการสอนเพศศึกษาของพ่อแม่ นอกจากนี้ยังพบว่า พ่อแม่ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 82.9) ต้องการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา สำหรับใช้สอนลูกวัยรุ่น จึงควรมีการให้ความรู้กับพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก เห็นได้จากการศึกษาของนภาพร (2545) ที่ศึกษาผลของการเตรียมมารดาเรื่องเพศศึกษาต่อความรู้ เจตคติและการสอนเพศศึกษาแก่ลูกสาววัยรุ่นตอนต้น พบว่า แม่ที่ได้รับการเตรียมเรื่องเพศศึกษามีความรู้เรื่องเพศศึกษา เจตคติต่อการสอนเพศศึกษา มีการสอนเนื้อหาเพศศึกษาและมีวิธีการสอนเพศศึกษาคิดว่าก่อนการทดลองและดีกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับบทบาทของแม่ในการสอนเรื่องเพศให้กับลูกสาว มลิจันทร์ (2543) พบว่าแม่ให้ความรู้เรื่องเพศกับลูกสาววัยรุ่นในระดับปานกลาง แม่ให้ความรู้เรื่องเพศด้านสังคมวิทยา ร่างกาย และชีวภาพทางเพศสูงสุด รองลงมาคือด้านสุขวิทยาและการสอนเพศศึกษา ด้านที่แม่ให้ความรู้กับลูกต่ำสุดคือด้านจิตวิทยา ปัจจัยที่ที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้ความรู้เรื่องเพศของแม่คือจำนวนลูกผู้หญิงในครอบครัว ความรู้เรื่องเพศศึกษาของแม่ เจตคติต่อเรื่องเพศศึกษาของแม่ ความสะดวกใจในการสอนเรื่องเพศศึกษาของแม่และสัมพันธภาพในครอบครัว ดังนั้นต้องส่งเสริมความรู้และเจตคติต่อเรื่องเพศศึกษาให้กับแม่เพื่อให้แม่เกิดความมั่นใจ มีความสะดวกใจในการสอนเรื่องเพศให้กับลูก และการส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว เพื่อให้แม่และลูกสาวมีโอกาสได้ใกล้ชิดสนิทสนมและพูดคุยในเรื่องเพศได้มากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาในต่างประเทศที่พบว่าแม่สอนลูกสาวเรื่องการมีประจำเดือนหลังลูกมีประจำเดือนครั้งแรก และสอนไม่ให้พูดคุยกับผู้ชายเท่านั้น เพราะแม่รู้สึกไม่สะดวกใจในการสอนเรื่องเพศให้กับลูก ทำให้ลูกต้องต้องเรียนรู้เรื่องเพศจากเพื่อนและพี่สาว (Shetty , Kowli & Patil , 2005)

เช่นเดียวกับการศึกษาของวาสนา (2548) ที่ศึกษาการปฏิบัติพัฒนกิจของครอบครัวระยะมีบุตรวัยรุ่นหญิงและทัศนคติเรื่องเพศของวัยรุ่นหญิงที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเขตเทศบาล จังหวัดอุดรธานี พบว่าการปฏิบัติพัฒนกิจของครอบครัวที่มีลูกวัยรุ่นผู้หญิงอยู่โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับพัฒนกิจของครอบครัวด้านที่มีคะแนนอยู่ในระดับสูง คือ การถ่ายทอดปฏิบัติการดำเนินชีวิตและจริยธรรมแก่ลูก และด้านการส่งเสริมให้รับผิดชอบตนเองและกิจกรรมในครอบครัว การปฏิบัติพัฒนกิจในระดับปานกลาง คือ ด้านสัมพันธภาพและการสื่อสารในครอบครัว การสนับสนุนการศึกษาเล่าเรียน การจัดสรรด้านการเงิน การอบรมบทบาทที่เหมาะสมในสังคม การแสดงความรักความเอาใจใส่ ส่วนการสอนเพศศึกษามีค่าคะแนนในระดับต่ำสุด และทัศนคติเรื่องเพศของวัยรุ่นผู้หญิงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทัศนคติเรื่องเพศรายด้านพบว่า ด้านที่มีคะแนนสูงสุดคือ ด้านการบริการทางเพศ ด้านที่มีคะแนนระดับปานกลางคือ การคบเพื่อนต่างเพศ การเที่ยวสถานเริงรมย์ พฤติกรรมทางเพศ การใช้ถุงยางอนามัย ส่วนการคุมกำเนิด มี

ค่าคะแนนในระดับต่ำสุด ในด้านความสัมพันธ์พบว่า การปฏิบัติพัฒนาการของครอบครัวระยะมีบุตร
วัยรุ่นหญิง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติเรื่องเพศของวัยรุ่นหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการทบทวนวรรณกรรมพอสรุปได้ว่า วัยรุ่นในปัจจุบันมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศมาก
ขึ้น ทำให้เกิดผลกระทบตามมามากมาย เช่น การตั้งครรภ์เมื่อไม่พร้อม การติดโรคติดต่อทาง
เพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ การทำแท้งผิดกฎหมาย รวมทั้งการสูญเสียอนาคตทางการศึกษา วิธีการ
ช่วยเหลือวัยรุ่นให้มีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมและมีสุขภาพทางเพศที่ดีคือ การสอนเพศศึกษา
ให้กับวัยรุ่น ซึ่งการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าบุคคลที่มีความเหมาะสมในการสอนเพศศึกษาให้กับวัยรุ่น
มากที่สุดคือพ่อแม่ แต่พบว่าพ่อแม่ยังไม่ได้กระทำให้บทบาทการสอนเพศศึกษาให้กับลูกวัยรุ่น
เท่าที่ควร และการสอนเพศศึกษาของพ่อแม่ไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก เปรียบเทียบศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูกระหว่างก่อนและหลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก เปรียบเทียบความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ ระหว่างก่อนและหลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก รวมทั้งศึกษาปัญหา อุปสรรคและความเป็นไปได้ในการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรคือพ่อหรือแม่ที่มีลูกกำลังศึกษาในช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-3) และช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 4-6) และลูกในจังหวัดสงขลา

เลือกกลุ่มตัวอย่าง พ่อหรือแม่และลูกโดยใช้การเลือกตัวอย่างตามมิติ (dimensional sampling) ในพ่อแม่ เป็นการเลือกตัวอย่างให้ครบทุกมิติตามความสนใจที่ต้องการศึกษา เหมาะสมสำหรับการศึกษาที่ไม่จำเป็นต้องใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ เพื่อที่จะศึกษาตัวอย่างแต่ละรายได้อย่างละเอียด โดยใช้เพศของลูก อายุ ศาสนาและการศึกษา เป็นแนวทางในการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 80 คน ดังแผนภาพที่ 3 และนักเรียนที่เป็นลูกของพ่อแม่ที่ได้รับการสุ่มเลือกเข้ามาจำนวน 80 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 160 คน สุ่มเลือกพ่อแม่โดยวิธีการจับสลากเลือกพ่อจำนวน 6 คนและแม่จำนวน 6 คน รวมเป็นพ่อแม่ 12 คน และสุ่มเลือกนักเรียนโดยวิธีการจับสลากเลือกนักเรียนผู้ชายจำนวน 6 คนและนักเรียนผู้หญิงจำนวน 6 คน รวมเป็นนักเรียน 12 คน เพื่อทำการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม

พ่อ แม่	ศาสนา		อายุ			เพศลูก		การศึกษา			รวม
	พุทธ	อิสลาม	35-40	41-45	46 ↑	ชาย	หญิง	ประถม /มัธยม	สาย อาชีพ	ปริญญา ตรี	
พ่อ	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40
แม่	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40

แผนภาพที่ 3 แนวทางการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างพ่อแม่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแบบสอบถาม 3 ส่วนดังนี้ คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป มี 2 ฉบับคือ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของพ่อแม่ และของลูก แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของพ่อแม่ประกอบด้วย เพศ อายุ ศาสนา สถานภาพสมรส จำนวนบุตรทั้งหมด ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัวต่อเดือน และความเพียงพอของรายได้ ส่วนแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของลูกประกอบด้วย เพศ อายุ ที่อยู่อาศัย ระดับการศึกษา เกรดเฉลี่ย ศาสนา ความจำเป็นของการสอนเพศศึกษา การสอนเพศศึกษาของพ่อแม่และบุคคลที่เหมาะสมในการสอนเพศศึกษา

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และใช้องค์ประกอบการสอนเรื่องเพศศึกษาขององค์การแพช (2550) เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม แบบสอบถามนี้ประกอบด้วย เนื้อหาการสอนเรื่องเพศ 6 ด้าน จำนวน 60 ข้อ คือ 1) พัฒนาการของมนุษย์ 9 ข้อ 2) สัมพันธภาพ 11 ข้อ 3) ทักษะส่วนบุคคล 9 ข้อ 4) พฤติกรรมทางเพศ 10 ข้อ 5) สุขภาพทางเพศ 12 ข้อ และ 6) สังคมและวัฒนธรรม 9 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 4 ระดับ ดังนี้

ไม่สอน	หมายถึง	พ่อแม่ไม่มีความรู้ความสามารถในการสอนเรื่องเพศในข้อนั้นเลย มีค่าคะแนนเท่ากับ 0
น้อย	หมายถึง	พ่อแม่มีความรู้ความสามารถในการสอนเรื่องเพศในข้อนั้นน้อย มีค่าคะแนนเท่ากับ 1
ปานกลาง	หมายถึง	พ่อแม่มีความรู้ความสามารถในการสอนเรื่องเพศในข้อนั้นในระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเท่ากับ 2
มาก	หมายถึง	พ่อแม่มีความรู้ความสามารถในการสอนเรื่องเพศในข้อนั้นในระดับมากมีค่าคะแนนเท่ากับ 3

แปลผลค่าคะแนนโดยรวมและรายด้านเป็นค่าเฉลี่ย กำหนดระดับคะแนน 3 ระดับ แบบอันตรภาคชั้น โดยนำคะแนนสูงสุดลบด้วยคะแนนต่ำสุด แล้วหารด้วยคะแนนอันตรภาคชั้นที่ต้องการ (ชูศรี, 2546) ได้อันตรภาคชั้นของค่าคะแนนดังนี้

คะแนน	ศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่
0 - 1.00	น้อย
1.01 - 2.00	ปานกลาง
2.01 - 3.00	มาก

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และใช้องค์ประกอบการสอนเรื่องเพศศึกษาขององค์การแพช (2550) เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม แบบสอบถามนี้ประกอบด้วย เนื้อหาการสอนเรื่องเพศ 6 ด้าน 60 ข้อ คือ 1) พัฒนาการของมนุษย์ 9 ข้อ 2) สัมพันธภาพ 11 ข้อ 3) ทักษะส่วนบุคคล 9 ข้อ 4) พฤติกรรมทางเพศ 10 ข้อ 5) สุขภาพทางเพศ 12 ข้อ และ 6) สังคมและวัฒนธรรม 9 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 4 ระดับ ดังนี้

ไม่เลย	หมายถึง	ลูกไม่มีความพึงพอใจต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ในข้อนั้น มีค่าคะแนนเท่ากับ 0
น้อย	หมายถึง	ลูกมีความพึงพอใจต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ในข้อนั้นในระดับน้อย มีค่าคะแนน เท่ากับ 1
ปานกลาง	หมายถึง	ลูกมีความพึงพอใจต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ในข้อนั้นในระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเท่ากับ 2
มาก	หมายถึง	ลูกมีความพึงพอใจต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ในข้อนั้นในระดับมาก มีค่าคะแนนเท่ากับ 3

แปลผลค่าคะแนนโดยรวมและรายด้านเป็นค่าเฉลี่ย กำหนดระดับคะแนน 3 ระดับ แบบอันตรภาคชั้น โดยนำคะแนนสูงสุดลบด้วยคะแนนต่ำสุด แล้วหารด้วยคะแนนอันตรภาคชั้นที่ต้องการ (ชูศรี, 2546) ได้อันตรภาคชั้นของค่าคะแนนดังนี้

คะแนน	ความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่
0 - 1.00	น้อย
1.01 - 2.00	ปานกลาง
2.01 - 3.00	มาก

ส่วนที่ 4 แนวคำถามเจาะลึกสำหรับพ่อแม่และลูก เป็นแนวคำถามปลายเปิด เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพในพ่อแม่และลูก เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและความเป็นไปได้ในการพัฒนาทัศนภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบตรงตามเนื้อหา (content validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทัศนภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ แบบสอบถามความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ และแนวคำถามเจาะลึกสำหรับพ่อแม่และลูก ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย อาจารย์พยาบาล

ผู้เชี่ยวชาญเรื่องเพศศึกษา จำนวน 2 ท่าน และผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องเพศศึกษา 1 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ความครอบคลุม ความเหมาะสม และความชัดเจนของข้อคำถาม หลังจากนั้นนำแบบสอบถามมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

การตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือ (reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ และแบบสอบถามความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเช่นเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา จำนวนกลุ่มละ 30 ราย นำคะแนนที่ได้ไปคำนวณหาค่าความเที่ยงจากความสอดคล้องภายใน (internal consistency) โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเที่ยงแยกตามรายด้านและโดยรวมของแต่ละแบบสอบถามดังนี้

1. แบบสอบถามศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่โดยรวม	.98
1.1 พัฒนาการของมนุษย์	.82
1.2 สัมพันธภาพ	.94
1.3 ทักษะส่วนบุคคล	.93
1.4 พฤติกรรมทางเพศ	.90
1.5 สุขภาพทางเพศ	.94
1.6 สังคมและวัฒนธรรม	.96
2. แบบสอบถามความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่โดยรวม	.97
2.1 พัฒนาการของมนุษย์	.86
2.2 สัมพันธภาพ	.89
2.3 ทักษะส่วนบุคคล	.90
2.4 พฤติกรรมทางเพศ	.87
2.5 สุขภาพทางเพศ	.87
2.6 สังคมและวัฒนธรรม	.91

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมดังนี้คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นการพัฒนารูปแบบประเมินและวางแผนร่วมกัน (assessment and planning phase) คณะผู้วิจัยประเมินแนวทางการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูกร่วมกับพ่อแม่และลูก โดยมีรายละเอียดดังนี้คือ

1.1 เก็บข้อมูลเชิงปริมาณและสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) เกี่ยวกับศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ และความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ โดยใช้การสนทนากลุ่มครั้งละ 1-2 ชั่วโมง จำนวน 3-4 ครั้ง ในพ่อแม่และลูก

1.2 ร่วมกันประเมินและวางแผนเพื่อหารูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก ให้สอดคล้องกับความสามารถและบริบทของพ่อแม่ และความต้องการการเรียนรู้เรื่องเพศของลูก

1.3 ดำเนินการพัฒนารูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก คณะผู้วิจัยใช้ทั้งข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณที่ได้จากพ่อแม่และลูก เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก

ขั้นที่ 2 ขั้นการทดลองปฏิบัติและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม คณะผู้วิจัยนำรูปแบบที่ได้จากการประเมินและวางแผนร่วมกันระหว่างคณะผู้วิจัย พ่อแม่และลูกมาทดลองปฏิบัติกับพ่อแม่ ในรูปแบบของการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยการทำกิจกรรมกลุ่มแบบให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติเรื่องเพศและให้ความรู้เรื่องเพศกับพ่อแม่ ในระหว่างการปฏิบัติคณะผู้วิจัยทำการสังเกตปัญหาอุปสรรค และความเป็นไปได้ของรูปแบบที่นำมาทดลองปฏิบัติ

ขั้นที่ 3 ขั้นปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก เป็นขั้นตอนปรับปรุงรูปแบบให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบททางสังคม ศาสนา วัฒนธรรมและความต้องการของพ่อแม่และลูก

ขั้นที่ 4 ขั้นติดตามและประเมินผลรูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งที่ 2 ภายหลังเสร็จสิ้นการอบรมเชิงปฏิบัติการประมาณ 6 เดือน เพื่อประเมินผลดังนี้

4.1 สังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

4.2 สัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) โดยการสนทนากลุ่มในกลุ่มพ่อแม่และลูก เกี่ยวกับศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ และความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ โดยเปรียบเทียบกับข้อมูลก่อนการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก

4.3 เปรียบเทียบศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ ระหว่างก่อนและหลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก

4.4 เปรียบเทียบความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ ระหว่างก่อนและหลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก

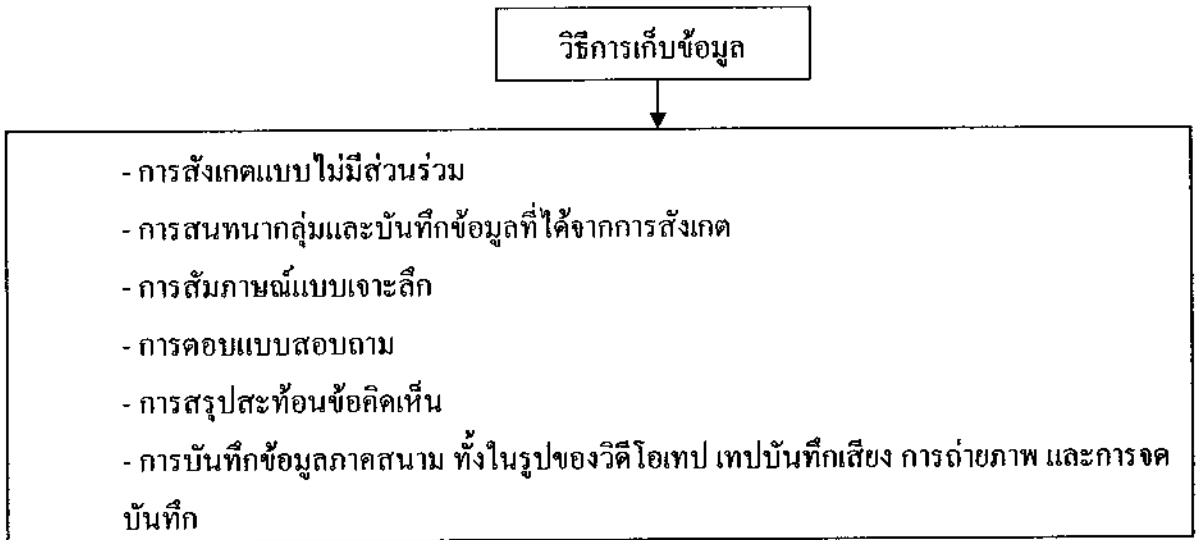
4.5 ศึกษาปัญหาอุปสรรคและความเป็นไปได้ในการใช้รูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก

4.6 สรุปสะท้อนข้อคิดเห็นในกลุ่มทีมวิจัย ถึงรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนา

ศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก

4.7 บันทึกข้อมูลภาคสนาม ทั้งในรูปวิดีโอเทป เทปบันทึกเสียง การถ่ายภาพและการจดบันทึก

สรุปแผนภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินผล ดังภาพที่ 4

แผนภาพที่ 4 สรุปการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินผล

การตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมด ที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม มาตรวจสอบสามเส้าด้วยระเบียบวิธีวิจัย (methodological triangulation) เพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลที่ได้ถูกต้องและตรงกับสภาพความเป็นจริง ผลการตรวจสอบพบว่า รูปแบบการพัฒนาศัลยกรรมภาพพ่อก่อนเพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก ในขณะที่พัฒนาศัลยกรรมภาพพ่อก่อนเพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก ตรงกันหรือสอดคล้องกัน ทั้งข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม คือเป็นรูปแบบการอบรมเชิงปฏิบัติการ แบบชี้คผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยทำการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง โดยแนะนำตัวผู้วิจัยและแจ้งสิทธิในการเข้าร่วมหรือปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัยว่า การเข้าร่วมการวิจัยขึ้นอยู่กับความสมัครใจของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพ่อแม่และลูก หากกลุ่มตัวอย่างเกิดความรู้สึกไม่สะดวกใจ อึดอัดใจ ไม่สบายใจ หรือไม่ต้องการตอบแบบสอบถาม สามารถปฏิเสธการเข้าร่วมหรือถอนตัวจากการวิจัยได้ทันที โดยไม่มีผลกระทบด้านการเรียนการสอน คณะแผนหรือโควตาการศึกษาต่อของกลุ่มตัวอย่างแต่อย่าง

โค พร้อมทั้งชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบว่า ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดจะเก็บไว้เป็นความลับ นำมาสรุป และนำเสนอในภาพรวม ซึ่งไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อผู้เข้าร่วมการวิจัยหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์แล้วมาประมวลผล โดยใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติพรรณนา คือจำนวนร้อยละและ ค่าเฉลี่ย
2. เปรียบเทียบศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ระหว่างก่อนและหลังการพัฒนา ศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก โดยใช้สถิติทีคู่ (paired t-test)
3. เปรียบเทียบความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ ก่อนและหลังการ พัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูกโดยใช้สถิติทีคู่ (paired t-test)
4. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิเคราะห์แบบอุปนัย (analytic induction) คือ วิธีตีความสร้างข้อสรุปข้อมูลจากปรากฏการณ์รูปธรรมที่มองเห็น การสร้างข้อสรุปในขั้นต้นจะเป็น สมมติฐานชั่วคราว เมื่อได้รับการตรวจสอบยืนยันในขั้นต่อไป ถือว่าเป็นข้อสรุปซึ่งมีลักษณะที่เป็น นามธรรม (เพชรน้อย, 2546) .

บทที่ 4

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาศัทยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก เปรียบเทียบศัทยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูกระหว่างก่อนและหลังการพัฒนาศัทยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก เปรียบเทียบความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ระหว่างก่อนและหลังการพัฒนาศัทยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก รวมทั้งศึกษาปัญหา อุปสรรคและความเป็นไปได้ในการพัฒนาศัทยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก นำเสนอผลการวิจัยในรูปคำบรรยายประกอบตารางตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของพ่อแม่
2. ข้อมูลทั่วไปของลูก
3. รูปแบบการพัฒนาศัทยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก
4. เปรียบเทียบศัทยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก ระหว่างก่อนและหลังการพัฒนาศัทยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก
5. เปรียบเทียบความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ ระหว่างก่อนและหลังการพัฒนาศัทยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก
6. ปัญหาอุปสรรคและความเป็นไปได้ ในการพัฒนาศัทยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของพ่อแม่

จากการลงพื้นที่เพื่อชี้แจง โครงการวิจัยกับพ่อแม่ พบว่ามีปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้ไม่สามารถสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างตามมิติที่กำหนดไว้ได้ ได้แก่ พ่อต้องทำงาน ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม รวมทั้งมีความคิดเห็นว่าการสอนเรื่องเพศให้ลูกเป็นบทบาทหน้าที่ของแม่ พ่อแม่ส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา ผู้วิจัยจึงสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างตามความสมัครใจของพ่อแม่ที่มีลูกกำลังศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 3-4 มีพ่อแม่สมัครเข้าร่วมโครงการ 90 ราย ใช้วิธีการจับฉลากพ่อแม่จำนวน 80 รายเป็นกลุ่มตัวอย่างตามที่ได้กำหนดไว้ พบว่าพ่อแม่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้เป็นแม่มากกว่าพ่อ คือเป็นแม่ร้อยละ 71.25 และเป็นพ่อร้อยละ 28.75 มีอายุระหว่าง 31-40 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 55.00) รองลงมาคืออายุระหว่าง 41-50 ปี (ร้อยละ 33.75) อายุเฉลี่ยเท่ากับ 40.88 ปี (S.D. = 8.08) นับถือศาสนาอิสลามมากกว่าศาสนาพุทธ (ร้อยละ 53.75 และ 46.25 ตามลำดับ) ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสคู่ (ร้อยละ 82.50) ส่วนมากมีจำนวนลูกระหว่าง 1-3 คน (ร้อยละ 60) จบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 51.25) รองลงมาคือระดับชั้นมัธยมศึกษา

(ร้อยละ 32.50) ประกอบอาชีพทำสวนทำไร่ (ร้อยละ 45.00) รองลงมาคืออาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 35.00) พ่อแม่จำนวนมาก (ร้อยละ 66.25) มีรายได้ไม่น้อยกว่า 10,000 บาทต่อเดือน และร้อยละ 65.00 มีรายได้เพียงพอกับรายจ่าย รายละเอียดตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพ่อแม่ จำแนกตามข้อมูลทั่วไป
(n = 80 คน)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	23	28.75
หญิง	57	71.25
อายุ	$\bar{X} = 40.88$, S.D.= 8.08 Min = 31	Max = 70
31-40 ปี	44	55.00
41-50 ปี	27	33.75
51-60 ปี	8	10.00
61-70 ปี	1	1.25
ศาสนา		
พุทธ	37	46.25
อิสลาม	43	53.75
สถานภาพสมรส		
คู่	66	82.50
ม้าย	7	8.75
หย่า/แยก	7	8.75
จำนวนบุตรทั้งหมด	$\bar{X} = 3.84$, S.D. = 2.29 Min = 1	Max = 10
1-3 คน	48	60.00
4-6 คน	30	37.50
6-9 คน	1	1.25
10-12 คน	1	1.25
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียน	2	2.50
ประถมศึกษา	41	51.25
มัธยมศึกษา	26	32.50
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	6	7.50
ปริญญาตรีและสูงกว่า	5	6.25

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ		
ค้าขาย	5	6.25
รับจ้าง	28	35.00
ทำสวน/ทำไร่	36	45.00
รับราชการ	6	7.5
แม่บ้าน	4	5.0
ธุรกิจส่วนตัว	1	1.25
รายได้		
< 10,000 บาท/ เดือน	53	66.25
10,001-20,000บาท / เดือน	18	22.50
20,001-30,000บาท/เดือน	6	7.50
30,001-40,000บาท /เดือน	1	1.25
40,001-50,000 บาท/เดือน	1	1.25
50,001 บาท ขึ้นไป/เดือน	1	1.25
ความเพียงพอของรายได้		
เพียงพอ	52	65.00
ไม่เพียงพอ	28	35.00

2. ข้อมูลทั่วไปของลูก

ลูกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ จำนวนมากเป็นผู้หญิง (ร้อยละ 78.75) มีอายุระหว่าง 17-19 ปี (ร้อยละ 40.00) รองลงมาคืออายุระหว่าง 14-16 ปี (ร้อยละ 35.00) ร้อยละ 53.75 นับถือศาสนาอิสลามและร้อยละ 46.25 นับถือศาสนาพุทธ ส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ (ร้อยละ 81.25) ร้อยละ 57.50 กำลังศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 4 และร้อยละ 42.50 กำลังศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 3 มีผลการเรียนอยู่ระหว่าง 2.01 – 3.00 (ร้อยละ 48.75) รองลงมาคือ 3.01 – 4.00 (ร้อยละ 35.00) ลูกส่วนใหญ่ (ร้อยละ 82.50) ให้ข้อมูลว่าการสอนเพศศึกษาเป็นเรื่องจำเป็นมาก ร้อยละ 43.75 ได้รับการสอนเรื่องเพศจากพ่อแม่เป็นครั้งคราว และร้อยละ 33.75 ได้รับการสอนเรื่องเพศจากพ่อแม่สม่ำเสมอ ลูกจำนวนมาก (ร้อยละ 67.50) มีความคิดเห็นว่าบุคคลที่มีความเหมาะสมในการสอนเพศศึกษาคือพ่อแม่ รายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของลูก จำแนกตามข้อมูลทั่วไป
(n=80 คน)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	17	21.25
หญิง	63	78.75
อายุ	$\bar{X} = 15.45, S.D. = 1.80$ Min = 12	Max = 19
11-13 ปี	20	25.00
14-16 ปี	28	35.00
17-19 ปี	32	40.00
ศาสนา		
พุทธ	37	46.25
อิสลาม	43	53.75
ที่อยู่อาศัย		
พ่อแม่	65	81.25
พ่อ	3	3.75
แม่	10	12.50
ญาติ	2	2.50
ระดับการศึกษา		
ช่วงชั้นที่ 3	34	42.50
ช่วงชั้นที่ 4	46	57.50
เกรดเฉลี่ย		
1.00-2.00	13	16.25
2.01-3.00	39	48.75
3.01-4.00	28	35.00
การสอนเพศศึกษามีความจำเป็น		
มาก	66	82.50
ปานกลาง	13	16.25
น้อย	1	1.25

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
การสอนเรื่องเพศของพ่อแม่		
สม่ำเสมอ	27	33.75
เป็นครั้งคราว	35	43.75
น้อยมาก	11	13.75
ไม่สอนเลย	7	8.75
บุคคลที่เหมาะสมในการสอนเพศศึกษา		
พ่อแม่	54	67.50
ครู	14	17.50
แพทย์/พยาบาล	12	15.00

3. รูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก

การศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก จากการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน ได้ผลการวิจัยดังนี้คือ

3.1. ขั้นการพัฒนารูปแบบประเมินและวางแผนร่วมกันระหว่างคณะผู้วิจัย พ่อแม่และลูก

3.1.1. คณะผู้วิจัยประเมินศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก และความพึงพอใจต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ร่วมกับพ่อแม่และลูก โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก พบว่าพ่อแม่มีความคิดเห็นว่าการสอนเรื่องเพศให้กับลูกเป็นเรื่องจำเป็นมาก เป็นบทบาทหน้าที่ของพ่อแม่ พ่อแม่จำเป็นต้องสอนเรื่องเพศเพื่อให้ลูกประพฤติปฏิบัติตัวได้เหมาะสมกับขนบธรรมเนียมประเพณีไทย รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง และการสอนเรื่องเพศทำให้ลูกไว้วางใจพ่อแม่มากขึ้น ดังตัวอย่างข้อมูล

“เรื่องเพศเป็นเรื่องสำคัญและเป็นเรื่องใกล้ตัว พ่อแม่ควรให้ความสำคัญในเรื่องเพศกับลูกและคอยดูแลลูกในเรื่องนี้ เป็นการให้ความรู้และให้คำปรึกษาที่ดี ไม่ควรปล่อยหรือเฉยเมย จะทำให้เด็กผิดพลาดหรือปฏิบัติตัวไม่ถูกต้องตามกฎระเบียบประเพณีของไทย” แม่ อายุ 35 ปี

“เป็นเรื่องจำเป็นและสำคัญมาก แต่บางครั้งไม่กล้าสอนโดยตรง จึงพยายามยกตัวอย่างและผลกระทบต่างๆ ให้เห็น”
แม่ อายุ 40 ปี

“ถึงแม้จะไม่ได้สอนให้ลูกมากเท่าไร แต่ก็รู้ว่ามีความสำคัญ ต้องสอนให้ลูกวางตัวให้เหมาะสมกับเพศตรงข้ามและกาลเทศะ” พ่อ อายุ 42 ปี

“พ่อแม่กับลูกควรร่วมมือกันในการสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องเพศ พยายามพูดคุยกันอย่างเปิดเผย จะทำให้ลูกเกิดความเชื่อถือและไว้วางใจพ่อแม่ได้เรียนรู้สิ่ง ที่ถูกต้องและปลอดภัยสำหรับตัวเอง” พ่อ อายุ 44 ปี

“สำคัญมาก เพราะลูกเป็นวัยรุ่นอยากรู้ อยากลอง โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะตามมา ถ้าได้สอนเรื่องเพศเรื่องการปฏิบัติตัวกับเพื่อนต่างเพศ โดยเฉพาะการมีแฟน เพราะเราจะไม่ห้ามคงไม่ได้ แต่เราต้องสอนลูกให้ปฏิบัติตัวให้ถูกต้อง ให้อยู่ในขอบเขต รู้จักหลีกเลี่ยงและรู้จักหน้าที่ของตัวเอง” พ่อ อายุ 53 ปี

“พ่อแม่เป็นคนที่อยู่ใกล้ชิดกับลูกมากที่สุด จึงมีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังเรื่องเพศให้กับลูก ลูกที่ได้รับการอบรมจากพ่อแม่ก็จะเป็นลูกที่ดี” แม่ อายุ 49 ปี

ส่วนลูกส่วนใหญ่ต้องการให้พ่อแม่สอนเรื่องเพศในระดับปานกลางถึงมาก เพราะต้องการความรู้เรื่องเพศที่ถูกต้อง รู้ให้เท่าทันกับสถานการณ์ปัจจุบัน รู้วิธีป้องกันตนเองและการเอาตัวรอดจากสถานการณ์ไม่พึงประสงค์ รวมทั้งต้องการรู้แนวทางการปฏิบัติตัวที่เหมาะสม ดังตัวอย่างข้อมูล

“ต้องการเป็นอย่างมาก เพราะในยุคปัจจุบันมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเพศมากมาย ควรมีความรู้พื้นฐานไว้บ้าง เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้น โดยเราไม่รู้ตัว และถ้าอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่ควร เราสามารถปฏิบัติตัวได้ถูกต้อง” ลูกผู้หญิง อายุ 13 ปี

“จะได้รู้ลึกซึ่งมากกว่าที่รู้อยู่ และจะปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่ วัยรุ่นต้องดูแลตัวเองด้วยความคิดอย่างมีเหตุผล เพื่อให้ผ่านช่วงวัยนี้ไปได้ด้วยดี” ลูกผู้หญิง อายุ 15 ปี

“สื่อต่างๆ นิยมเรื่องเพศที่ผิด เราเป็นวัยรุ่นยังต้องตามกระแส ต้องป้องกันตัวเองให้พ้นจากเหตุการณ์ที่ส่อไปในเรื่องเพศด้วย จึงต้องการให้พ่อแม่สอนเรื่องเพศ การที่เราไปปรึกษาหรือหากำแนะนำกันเอง อาจได้รับคำแนะนำที่ผิดๆ หรือคิดกันเอง จึง

ต้องได้รับการสอนจากผู้ที่เราไว้วางใจและเป็นห่วงเรามากที่สุดคือพ่อ
กับแม่” ลูกผู้หญิง อายุ 17 ปี

“ผมต้องการให้พ่อแม่สอนเรื่องเพศให้ผมมากๆ เพราะจะทำให้
ผมรู้และเข้าใจเรื่องเพศมากขึ้น ทำให้เข้าใจเรื่องที่ยังไม่เข้าใจ
เช่น การปฏิบัติตัวต่อเพศตรงข้าม การหลีกเลี่ยงการมี
เพศสัมพันธ์ เพื่อให้ลูกเข้าใจอย่างถูกต้องเหมาะสม” ลูกผู้ชาย
อายุ 14 ปี

3.1.2. คณะผู้วิจัย พ่อแม่และลูกร่วมกันประเมินศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อ
แม่ ความต้องการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ ความต้องการการเรียนรู้เรื่องเพศและความพึงพอใจของ
ลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่จากข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้ และร่วมกันวางแผนเพื่อหารูปแบบ
การพัฒนาศักยภาพพ่อแม่ ให้สอดคล้องกับความสามารถและบริบททางสังคม ศาสนาและ
วัฒนธรรมของพ่อแม่และความต้องการการเรียนรู้เรื่องเพศของลูก พ่อแม่ต้องการพัฒนาทักษะด้าน
ความรู้เรื่องเพศที่ทันสมัย ความมั่นใจในการพูดคุยเรื่องเพศกับลูก และวิธีการสื่อสารเรื่องเพศกับ
ลูก ตัวอย่างข้อมูลคือ

“บางครั้งถ้าเราพูดตรงเกินไปอาจทำให้ลูกต่อต้านได้ แม่ต้อง
ทำใจเย็นๆ ต้องทำใจยอมรับให้ได้ในเรื่องของวัยรุ่น ถ้าลูกมี
แฟนเราไปห้ามเขาคงยาก” แม่ อายุ 52 ปี

“ต้องการความรู้ เพราะเทคโนโลยีทันสมัยมาก สิ่งช่วยวน
มาก” พ่อ อายุ 45 ปี

“ต้องการเรื่องการพูด การเริ่มต้น ไม่กล้า การให้คำปรึกษา
ความรู้สึก เรื่องส่วนตัวของลูก เพราะจำเป็นที่ลูกต้องรู้” แม่
อายุ 53 ปี

“ไม่ค่อยรู้เรื่องเพศเท่าไร เพราะการศึกษาน้อย” แม่ อายุ 55
ปี

“ต้องการรู้จุดเริ่มต้นการพูดกับลูก และเพิ่มความกล้าให้กับ
ตัวเอง” พ่อ อายุ 46 ปี

“อบรมให้กับพ่อแม่ก่อนและให้แนวทางเพื่อเอาไปถ่ายทอด
ให้กับลูก” พ่อ อายุ 54 ปี

3.1.3. ศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ ก่อนการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก

ผลการศึกษาพบค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ก่อนการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.03$, S.D. = .63) เมื่อพิจารณารายด้านพบค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ก่อนการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก ในระดับมาก 3 ด้านคือด้านสัมพันธภาพ ทักษะส่วนบุคคลและสังคมและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 2.20$, S.D. = .65; $\bar{X} = 2.14$, S.D. = .70 และ $\bar{X} = 2.14$, S.D. = .71 ตามลำดับ) ส่วนอีก 3 ด้านมีค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ก่อนการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก ในระดับปานกลางคือด้านพัฒนาการของมนุษย์ พฤติกรรมทางเพศและสุขภาพทางเพศ ($\bar{X} = 1.78$, S.D. = .66; $\bar{X} = 1.98$, S.D. = .69 และ $\bar{X} = 1.92$, S.D. = .77 ตามลำดับ) รายละเอียดดังตาราง 3

ตาราง 3 ช่วงคะแนน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ก่อนการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก (n = 80 คน)

ศักยภาพการสอนเรื่องเพศ	ช่วงคะแนน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
รวม	0-3.00	2.03	.63	มาก
พัฒนาการของมนุษย์	0-3.00	1.78	.66	ปานกลาง
สัมพันธภาพ	0-3.00	2.20	.65	มาก
ทักษะส่วนบุคคล	0-3.00	2.14	.70	มาก
พฤติกรรมทางเพศ	0-3.00	1.98	.69	ปานกลาง
สุขภาพทางเพศ	0-3.00	1.92	.77	ปานกลาง
สังคมและวัฒนธรรม	0-3.00	2.14	.71	มาก

การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่าก่อนการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก พ่อแม่สอนเรื่องเพศให้กับลูกในระดับไม่สอนเลย สอนน้อยมากถึงสอนมาก พ่อส่วนใหญ่ไม่สอนเรื่องเพศให้กับลูกถึงสอนน้อยมาก การสอนมักเป็นไปในรูปแบบการห้ามปรามมากกว่าการสอน ส่วนแม่สอนเรื่องเพศให้กับลูกในระดับปานกลางถึงมาก สาเหตุที่ทำให้พ่อแม่สอนเรื่องเพศให้กับลูกในระดับน้อย มีสาเหตุด้านพ่อแม่และด้านลูก สาเหตุด้านพ่อแม่คือความอายที่จะพูดเรื่องเพศ ไม่มีความรู้เรื่องเพศ ไม่เคยได้รับการสอนเรื่องเพศจากพ่อแม่ ไม่รู้ว่าจะเริ่มต้นสอนอย่างไร ไม่มีเวลาและไม่คิดถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ส่วนสาเหตุด้านลูกคือ พ่อแม่กลัวลูกอาย กลัวว่าการสอนเรื่องเพศจะเป็นการส่งเสริมให้ลูกหมกหมุ่นกับเรื่องเพศมากเกินไป คิดว่าลูกสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง

ลูกเป็นเด็กดี ลูกปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนา ลูกไม่เคยถาม ลูกยังเป็นเด็ก ดังตัวอย่างข้อมูลคือ

“ที่ไม่สอนเพราะคิดว่าลูกยังอายุน้อย น่าจะคิดแต่เรื่องเรียน”

แม่ อายุ 40 ปี

“อายุตัวเองที่จะพูดกับลูกเรื่องนี้ ไม่รู้จะสอนแค่ไหนด้วย” แม่

อายุ 53 ปี

“อยากสอนแต่เงินเพราะไม่รู้จะเริ่มต้นอย่างไร” แม่ อายุ 40 ปี

“จะพูดคุยสักที ก็กลัวลูกจะเงินอาย กลัวลูกขี้อายถามกลับแล้ว

อายลูก” พ่อ อายุ 54 ปี

“ลูกอายุเราก็อายุที่จะพูด แต่ก็เสียดาย สอนพอให้เขารู้ว่าสิ่ง

ไหนดีสิ่งไหนไม่ดี” พ่อ อายุ 45 ปี

“ไม่รู้จะเริ่มต้นกับลูกอย่างไร ยังไม่ถึงเวลาที่จะสอน อยากให้

ลูกรู้เองและเข้าใจด้วยตนเอง” พ่อ อายุ 46 ปี

“สอนน้อยมาก เพราะไม่สะดวกใจในการสอนและการคุยเรื่อง

เพศ” แม่ อายุ 55 ปี

“ไม่เคยสอนเลย คิดไม่ถึงว่าเป็นเรื่องสำคัญจริงๆ” พ่อ อายุ 42

ปี

“ไม่เคยคิดถึงเรื่องเอดส์เลย คิดแต่ว่าอย่าไปทำใครเขาห้อง”

แม่ อายุ 35 ปี

“ไม่ค่อยรู้เรื่องเพศมากเท่าไร เพราะการศึกษาน้อย” แม่ อายุ

53 ปี

พ่อแม่ที่สอนเรื่องเพศให้กับลูกในระดับปานกลางถึงมาก มักสอนเรื่องเพศให้กับลูกผู้หญิงมากกว่าลูกผู้ชาย เพราะเป็นห่วงลูกผู้หญิง กลัวลูกจะตั้งครรภ์ในวัยเรียน สาเหตุพ่อแม่ที่สอนเรื่องเพศให้กับลูกในระดับปานกลางถึงมากคือ เป็นหน้าที่ของพ่อแม่ คิดว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องธรรมชาติ เรื่องเพศเป็นเรื่องสำคัญ เห็นผลกระทบจากเหตุการณ์ใกล้ตัว เข้าใจวัยรุ่น กลัวสังคมประณามตนเอง และลูก ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงของสังคม ดังตัวอย่างข้อมูลคือ

“การที่พ่อแม่สอนลูกเกี่ยวกับเรื่องเพศ ไม่ใช่เรื่องน่าอาย แต่

เป็นสิ่งถูกต้อง เพื่อให้ลูกเข้าใจและตระหนักถึงการมี

เพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร” พ่อ อายุ 45 ปี

“เรื่องเพศเป็นเรื่องสำคัญในยุคปัจจุบัน เพราะเทคโนโลยี

ทันสมัยมาก สิ่งยั่วชวนก็เยอะ” พ่อ อายุ 44 ปี

“สอนมาก เพราะมีลูกสาวเยอะ เห็นตัวอย่างลูกสาวคนอื่นคบเพื่อนต่างเพศแบบคนรัก แล้วท้องไม่มีพ่อ จึงสอนลูกว่าอย่าเอาเป็นตัวอย่าง” แม่ อายุ 49 ปี

“ลูกเป็นผู้หญิง เป็นฝ่ายเสียหายน ถ้ามีเรื่องไม่ถูกต้องในทางเพศ อาจทำให้อุณหภูมิของเขามืดไปเลยก็ได้ และอีกอย่างหนึ่งคือวัฒนธรรมไทย ไม่นิยมให้ผู้หญิงเสื่อมเสียในเรื่องเพศ ถ้าเขาปฏิบัติตัวไม่ถูกต้องในเรื่องผู้ชาย สังคมจะประณามเขารวมถึงผู้ปกครองก็โดนด้วย” แม่ อายุ 49 ปี

“สอนเรื่องเพศกับลูกมาก สอนทุกเรื่องเพราะทุกคนในครอบครัวเห็นความสำคัญเรื่องเพศศึกษามาก” แม่ อายุ 52 ปี

“ถ้าพ่อแม่ไม่สอนหรือให้ความรู้ ลูกอาจจะปฏิบัติตนในสิ่งที่ไม่ถูกต้องหรือกระทำในสิ่งที่ผิดๆ ได้ พ่อแม่เป็นผู้ที่คอยให้คำปรึกษาและดูแลลูกได้ดีที่สุด ไม่ควรเห็นเรื่องเพศเป็นเรื่องน่าอายและเรื่องลับ” พ่อ อายุ 44 ปี

“สอนและพูดคุยเรื่องเพศกับลูกบ่อยและสม่ำเสมอเป็นอย่างมาก เพราะในสังคมปัจจุบันมีปัญหาเรื่องเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงและชาย ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่นับวันจะลุกลามมากขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้นครอบครัวคือสถาบันแรกที่บุคคลในครอบครัวมีความสนิทสนมและมีความใกล้ชิดกัน จึงต้องให้คำแนะนำ สั่งสอนและอบรมให้ลูกปฏิบัติตนเหมาะสม เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาตามมาทีหลัง” แม่ อายุ 52 ปี

“การเป็นวัยรุ่นมีความต้องการที่จะคบเพื่อนต่างเพศอย่างเปิดเผย เพราะมีปัจจัยในหลายๆ ด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ วัยรุ่นมักจะเปลอเรือ ชอบเที่ยวเตร่ สนุกสนาน ชอบคบเพื่อน รวมถึงเรื่องความรักและการมีแฟน วัยรุ่นทุกคนมีความต้องการที่จะมีความรัก อยากให้มีใครสักคนเข้าใจโดยมองข้ามพ่อแม่ไป เพราะไม่อยากให้พ่อแม่รับรู้ กลัวถูกว่ากล่าวตักเตือน หรือถูกทำร้ายร่างกายหรือจิตใจ” พ่อ อายุ 53 ปี

ส่วนลูกมีความคิดเห็นว่าพ่อแม่ควรพัฒนาศักยภาพเพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก ในด้านต่างๆ ดังนี้คือ ความเข้าใจวัยรุ่น ความรู้ที่ทันสมัย ความมั่นใจในการสอนเรื่องเพศ การให้อิสระภาพกับลูกตามความเหมาะสม ความไว้วางใจและการใช้เวลากับลูก ตัวอย่างข้อมูลคือ

“ต้องการด้านเนื้อหา ควรนำเหตุการณ์ปัจจุบันมายกตัวอย่าง ให้ดูเป็นบทเรียน” ลูกผู้ชาย อายุ 15 ปี

“ต้องการให้พ่อแม่มีความรู้มากกว่านี้ อยากให้สอนเรื่องการคบเพื่อน การมีแฟนและการมีเพศสัมพันธ์” ลูกผู้ชาย อายุ 16 ปี

“ต้องการความไว้วางใจ เพราะบางครั้งที่คุยเรื่องเพศกันมักไม่ค่อยมีความไว้วางใจกัน ทำให้ปิดบังกัน ข้อมูลที่ได้ไม่จริงเท่าที่ควร และวัยของดิฉันและพ่อแม่ต่างกันจึงทำให้ไม่ค่อยเข้าใจกัน” ลูกผู้หญิง อายุ 18 ปี

“วัยรุ่นมีอารมณ์แปรปรวนอ่อนไหวง่าย บางครั้งจิตใจหดหู่หรือไม่สบายใจ พ่อแม่ควรช่วยเราผ่อนคลายบ้าง” ลูกผู้หญิง อายุ 15 ปี

“อยากให้เข้าใจเรื่องพฤติกรรมของลูกให้มากขึ้น เพราะวัยรุ่นชอบตามใจตัวเอง ไม่สนใจคำพูดของพ่อแม่ เพราะพ่อแม่ไม่เข้าใจลูกๆ” ลูกผู้ชาย อายุ 17 ปี

“การเอาตัวรอดจากสถานการณ์เสี่ยง เพราะปัจจุบันสื่ออาจทำให้ตกอยู่ในสถานการณ์เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์” ลูกผู้หญิง อายุ 14 ปี

“การคบเพื่อนต่างเพศ พ่อแม่ต้องอธิบายเหตุผลให้ลูกเข้าใจ ถ้าคบกันเกินขอบเขตจะทำให้เกิดปัญหาตามมามากมาย” ลูกผู้หญิง อายุ 17 ปี

“ด้านทักษะ เพราะการแสดงออกของหนูกับเพศตรงข้ามยังไม่เหมาะสม” ลูกผู้หญิง อายุ 13 ปี

“ต้องการให้พ่อแม่พัฒนาในด้านของการเปิดโอกาสให้ลูกได้ตัดสินใจ และเป็นตัวของตัวเองในเรื่องเพศให้มากยิ่งขึ้น คือเปิดโอกาสให้ลูกบ้าง แต่ไม่ควรปล่อยปละละเลย การที่พ่อแม่เข้มงวดจนเกินไปอาจทำให้ลูกมีอคติอยู่ในใจ อาจหาทางแก้ไขในสิ่งที่คิดบ้างลูกบ้างตามประสาวัยรุ่น” ลูกผู้หญิง อายุ 15 ปี

“การกล้าพูด กล้าแสดงออกในการสอนเรื่องเพศให้กับลูก” ลูกผู้ชาย อายุ 13 ปี

“ความกล้าต้องมาก่อน เพราะถ้าพ่อแม่ไม่กล้าที่จะเริ่มก็เริ่มไม่ได้” ลูกผู้ชาย อายุ 18 ปี

“อยากให้มีความให้กันมากกว่านี้ ต้องการเวลาในการสอนหรือ
พูดคุย พ่อแม่ไม่ค่อยมีเวลา” ลูกผู้ชาย อายุ 16 ปี

จากข้อมูลที่ได้พิจารณาร่วมกัน ได้รูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศ
ให้กับลูกคือการอบรมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งเป็นการอบรมโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ถ่ายทอดการ
เรียนรู้ผ่านกิจกรรม การอบรมมีวัตถุประสงค์เพื่อให้พ่อแม่มีทัศนคติที่ดีต่อการสอนเรื่องเพศให้กับ
ลูก มีความกล้าที่จะสอนเรื่องเพศให้กับลูก มีความรู้เรื่องเพศตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม เข้าใจ
ความคิด ความรู้สึกความต้องการของวัยรุ่น และตระหนักถึงความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีจาก
การมีเพศสัมพันธ์

3.1.4. ความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ก่อนการพัฒนา
ศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก

ผลการศึกษาพบค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ก่อน
การพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.00$,
S.D. = .60) เมื่อพิจารณารายด้านพบค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของ
พ่อแม่ก่อนการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก ในระดับมาก 3 ด้านคือด้าน
สัมพันธภาพ ทักษะส่วนบุคคลและสังคมละวัฒนธรรม ($\bar{X} = 2.12$, S.D. = .66; $\bar{X} = 2.13$, S.D.
= .67 และ $\bar{X} = 2.16$, S.D. = .68 ตามลำดับ) ส่วนอีก 3 ด้านมีค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของลูก
ต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ก่อนการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก ในระดับ
ปานกลางคือด้านพัฒนาการของมนุษย์ พฤติกรรมทางเพศและสุขภาพทางเพศ ($\bar{X} = 1.73$, S.D.
= .73; $\bar{X} = 1.94$, S.D. = .66 และ $\bar{X} = 1.95$, S.D. = .67 ตามลำดับ) รายละเอียดดังตาราง 4

ตาราง 4 ช่วงคะแนน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของลูกต่อการสอน
เรื่องเพศของพ่อแม่ก่อนการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก (n = 80 คน)

การสอนเรื่องเพศ	ช่วงคะแนน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
รวม	0-3.00	2.00	.60	ปานกลาง
พัฒนาการของมนุษย์	0-3.00	1.73	.73	ปานกลาง
สัมพันธภาพ	0-3.00	2.12	.66	มาก
ทักษะส่วนบุคคล	0-3.00	2.13	.67	มาก
พฤติกรรมทางเพศ	0-3.00	1.94	.66	ปานกลาง
สุขภาพทางเพศ	0-3.00	1.95	.67	ปานกลาง
สังคมและวัฒนธรรม	0-3.00	2.16	.68	มาก

ในด้านข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่าความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ มีตั้งแต่ระดับไม่พึงพอใจถึงพึงพอใจมาก สาเหตุที่ลูกไม่พึงพอใจหรือพึงพอใจต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ในระดับน้อยคือ พ่อแม่ไม่ได้สอนเรื่องเพศให้กับลูกตามที่ลูกต้องการ และห้ามลูกโดยไม่บอกเหตุผล ตัวอย่างข้อมูลคือ

“ไม่ค่อยพึงพอใจเพราะพ่อแม่ไม่เคยให้คำปรึกษาหรือสอนเรื่องเพศเลย จะให้สอนก็คงไม่กล้าเพราะไม่กล้าพูด” ลูกผู้ชาย อายุ 15 ปี

“พ่อแม่อายุที่จะบอกกับลูก” ลูกผู้ชาย อายุ 13 ปี

“พ่อแม่ไม่ค่อยสอนในเรื่องที่จำเป็นในการใช้ชีวิต เพราะไม่ค่อยมีความรู้หรือกลัวลูกจะอาย” ลูกผู้หญิง อายุ 15 ปี

“ทำไมพ่อแม่ห้ามไม่ให้ดูหนังโป๊ ทำไมผู้ใหญ่ดูได้ เด็กดูไม่ได้ นี่คือคำถามที่ค้างอยู่ในใจ” ลูกผู้ชาย อายุ 17 ปี

ลูกที่พึงพอใจการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ในระดับปานกลางถึงมากเพราะ พ่อแม่เป็นบุคคลที่เหมาะสมกับการสอนเรื่องเพศให้ลูก ได้ความรู้เรื่องเพศ มีแนวทางในการปฏิบัติตัวที่เหมาะสม ตัวอย่างข้อมูลคือ

“พ่อแม่เป็นบุคคลที่เข้าใจเรามากที่สุดและเป็นบุคคลที่สามารถอธิบายสิ่งต่างๆ ที่เราสนใจได้” ลูกผู้หญิง อายุ 14 ปี

“พ่อแม่หวังดีกับเรา เรื่องที่ท่านบอกเป็นผลดีกับตัวเราทั้งนั้น” ลูกผู้หญิง อายุ 18 ปี

“พ่อแม่พยายามสอนให้รู้ถึงกิริยา มารยาท บทบาทของหญิงชาย สถานการณ์หรือสื่อลามกอนาจารต่างๆ พยายามเล่าเรื่องต่างๆ ให้ฟัง และคอยสอนเรื่องการตั้งครรภ์โดยไม่ตั้งใจ พยายามหาตัวอย่างให้เห็นภาพ” ลูกผู้หญิง อายุ 17 ปี

3.1.5. คำเนินการพัฒนา รูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก คณะผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จาก การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์เจาะลึกทั้งหมดมาสรุปและเปรียบเทียบกัน นำเสนอข้อมูลในที่ประชุมร่วมกับพ่อแม่และลูก พร้อมกับพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูกจากข้อมูลที่ได้ ที่ประชุมมีมติให้จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ 2 วัน เพื่อเพิ่มความมั่นใจในการสอนเรื่องเพศให้กับพ่อแม่ ปรับทัศนคติของพ่อแม่ต่อวัยรุ่น ให้พ่อแม่มีความเข้าใจลูกวัยรุ่นให้มากขึ้น ให้ความรู้เรื่องเพศที่ถูกต้อง ให้ตระหนักถึงความสำคัญของการสอนเรื่องเพศ ทั้งนี้พ่อแม่ที่นับ

ถือศาสนาอิสลามต้องการผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามเป็นวิทยากรด้วย กิจกรรมของการอบรมเชิงปฏิบัติเป็นกิจกรรมที่ใช้ในการอบรมผู้จัดการเรียนรู้เพศศึกษาแบบรอบด้านขององค์การแพธ (2550) ประกอบด้วยกิจกรรมหลายพฤติกรรมของพ่อแม่ สร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้ร่วมอบรม การเปิดใจของตนเองพร้อมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง ไม่ตัดสินคุณค่าและการรักษาความลับของประสบการณ์ที่ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน การลดช่องว่างระหว่างผู้ใหญ่และวัยรุ่น เพื่อให้เข้าใจวัยรุ่นมากขึ้น การเห็นความสำคัญของการสอนเรื่องเพศให้กับลูก เพื่อให้ลูกรู้เท่าทันสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การสื่อสารเรื่องเพศอย่างมั่นใจ ความรู้ที่ถูกต้องในเรื่องเพศ ความสามารถในการแยกแยะเรื่องเพศระหว่างทัศนะ ความเชื่อและข้อเท็จจริง และการเข้าใจการติดเชื้อเอชไอวี ทั้งนี้วิทยากรมีการปรับเปลี่ยนการดำเนินกิจกรรมตามสถานการณ์ในการอบรม เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการการเรียนรู้ของพ่อแม่ให้มากที่สุด

3.2. ขั้นการทดลองปฏิบัติและการสังเกต คณะผู้วิจัยดำเนินการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการตามมติของที่ประชุม บรรยายภาพของการอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นการทำกิจกรรมกลุ่มแบบให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จากการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม พบว่าพ่อแม่เข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ มีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมอย่างเต็มที่ พுகุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน เมื่อสอบถามถึงความรู้และทักษะที่ได้จากการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ พบว่าพ่อแม่ทุกรายให้ข้อมูลว่าได้รับความรู้มาก เป็นความรู้ที่สำคัญและจำเป็นในการสอนเรื่องเพศให้กับลูก ซึ่งพ่อแม่ก็ยังไม่ถึง พ่อแม่มีความมั่นใจในการพูดคุยเรื่องเพศกับลูก มีความเข้าใจลูกวัยรุ่นมากขึ้น และมีความพร้อมที่จะสอนเรื่องเพศให้กับลูก แต่พบปัญหาคือพ่อแม่จำนวนหนึ่งไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้ เนื่องจากติดภารกิจด่วน บางรายเข้าร่วมการอบรมเพียง 1 วัน

3.3. ขั้นการปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก จากข้อมูลที่ได้คณะผู้วิจัยประชุมร่วมกับพ่อแม่เพื่อร่วมกำหนดกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการครั้งต่อไป ให้กับพ่อแม่ที่ไม่ได้เข้าร่วมอบรมครั้งแรกรวมทั้งพ่อแม่ที่อบรมไม่ครบ 2 วัน ที่ประชุมมีมติให้จัดอบรมเพิ่มเติม 1 วัน โดยคงกิจกรรมเหมือนเดิม แต่ให้ดำเนินกิจกรรมให้กระชับขึ้น และให้แจกคู่มือการพูดคุยเรื่องเพศกับลูกให้กับพ่อแม่เพิ่มเติมด้วย ภายหลังจากพัฒนาศักยภาพเพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก พ่อแม่ให้ข้อมูลว่าประทับใจการอบรมมาก เพราะวิทยากรมีความเป็นกันเอง มีวิธีการสื่อสารที่เข้าใจง่าย เข้าใจความคิดและความรู้สึกของพ่อแม่ บรรยายภาพในการอบรมผู้เข้าร่วมอบรมทุกคนมีความสามัคคีร่วมมือกันทำกิจกรรม ทุกคนมีโอกาสดแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์อย่างเต็มที่

3.4. ติดตามและประเมินผลรูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก โดยเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพของพ่อแม่และลูก ดังนี้คือ

3.4.1 ศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่หลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก

ผลการศึกษาพบค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่หลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.48$, S.D. = .34) เมื่อพิจารณาารายด้านพบค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่หลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก ในระดับมากทุกด้าน รายละเอียดดังตาราง 5

ตาราง 5 ช่วงคะแนน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่หลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก (n = 80 คน)

ศักยภาพการสอนเรื่องเพศ	ช่วงคะแนน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
รวม	0-3.00	2.48	.34	มาก
พัฒนาการของมนุษย์	0-3.00	2.47	.40	มาก
สัมพันธภาพ	0-3.00	2.53	.36	มาก
ทักษะส่วนบุคคล	0-3.00	2.45	.46	มาก
พฤติกรรมทางเพศ	0-3.00	2.38	.49	มาก
สุขภาพทางเพศ	0-3.00	2.53	.44	มาก
สังคมและวัฒนธรรม	0-3.00	2.51	.36	มาก

ในส่วนของข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่าภายหลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก พ่อแม่มีศักยภาพในการสอนเรื่องเพศให้กับลูกหลายด้านดังนี้คือ 1) มีความรู้เรื่องเพศที่ถูกต้อง การอบรมทำให้พ่อแม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศที่ถูกต้อง สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลเรื่องเพศที่เป็นข้อเท็จจริงและความเชื่อได้ ดังตัวอย่างข้อมูล

“สอนได้มาก เพราะได้รับความรู้จากการฝึกอบรมมาก บางเรื่องที่ไม่เคยรู้จักก็รู้เรื่องมาก” แม่ อายุ 40 ปี

“บางอย่างไม่ทราบก็ได้ทราบทำให้เราสามารถสอนและอธิบายให้ลูกเข้าใจได้มากขึ้น” แม่ อายุ 53 ปี

“เป็นโครงการที่ดี พ่อแม่มีความรู้มากขึ้น สามารถกลับไปสอนลูกได้” พ่อ อายุ 53 ปี

“ก่อนมาอบรมไม่รู้เรื่องอะไรเลยมาแล้วได้ความรู้มาก” แม่ อายุ 53 ปี

“เมื่อก่อนไม่ได้สอนพอมอบบรมได้รู้หลักการที่จะบอกหรือสอนลูกได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น” พ่อ อายุ 55 ปี

“ก่อนเข้าอบรมมีความรู้เรื่องเพศน้อย บางเรื่องเป็นเรื่องไม่จริงเราก็ไม่รู้ คิดว่าเป็นเรื่องจริง หลังอบรมมีความรู้ที่ถูกต้องนำไปสอนลูกได้” พ่อ อายุ 44 ปี

2) มีความสามารถในการสื่อสารเรื่องเพศกับลูก ก่อนการอบรมพบว่าพ่อแม่ส่วนใหญ่ไม่กล้าที่จะพูดคุยหรือสอนเรื่องเพศให้กับลูก ภายหลังจากอบรมพ่อแม่มีความสามารถในการสื่อสารเรื่องเพศกับลูก และมีความกล้าที่จะสอนและพูดคุยเรื่องเพศกับลูก ดังตัวอย่างข้อมูล

“ไม่กล้าพูดกับลูกเพราะอาย ตอนนี้ไม่อายแล้ว” แม่ อายุ 53 ปี

“เมื่อก่อนไม่กล้าสอน พ่อแม่เราก็ไม่สอน ถูกเลี้ยงมาแบบโบราณเลยตกุ่น หลังอบรมกล้าแล้ว เพราะเป็นเรื่องจำเป็นที่ต้องสอน” แม่ อายุ 40 ปี

“กล้าพูดกล้าสอนเรื่องเพศ เมื่อก่อนไม่กล้าเลย ตอนนี้อยากกลับไปคุยกับลูก” แม่ อายุ 35 ปี

“การอบรมครั้งนี้ทำให้กล้าเปิดใจคุยกับลูกมากขึ้น และกล้าถามปัญหาของลูกมากขึ้น” พ่อ อายุ 45 ปี

3) มีความเข้าใจลูกวัยรุ่นมากขึ้น พ่อแม่เข้าใจว่าวัยรุ่นทุกยุคสมัยมีความเหมือนกัน แต่วัยรุ่นสมัยนี้ต้องเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มากกว่าสมัยก่อน พ่อแม่จึงต้องสอนเรื่องเพศกับลูกให้มากขึ้น

“พอทำกิจกรรมเลนินก็ได้ว่าเมื่อก่อนเราก็เป็นแบบนี้เหมือนกัน

เข้าใจแล้ว รู้แล้วว่าลูกรู้สึกอย่างไร” พ่อ อายุ 54 ปี

“สังคมที่เปลี่ยนไปหรอกนะ ที่ทำให้ต้องเป็นห่วงลูกมากขึ้น” แม่ อายุ 55 ปี

“เห็นความสำคัญแล้ว ถ้าไม่สอนไม่ได้ ถ้าลูกไม่รู้จะตามโลกไม่ทัน ถูกล่อลวงได้” แม่ อายุ 40 ปี

นอกจากนี้พ่อแม่ยังรู้ว่าการที่จะให้ลูกมาพูดคุยหรือปรึกษาปัญหาเรื่องเพศด้วยนั้น ลูกต้องมีความไว้วางใจพ่อแม่และพ่อแม่ต้องมีความเข้าใจลูก ซึ่งพ่อแม่จะพยายามลดช่องว่างระหว่างพ่อแม่กับลูกให้น้อยลง ดังตัวอย่างข้อมูล

“อบรมครั้งนี้ดีมากเลย ได้รู้ว่าโลกเจริญเยอะมาก โดยเฉพาะเรื่องเพศสัมพันธ์ เด็กนิยมนิมีแฟน โดยไม่แคร์ใครเลย เราก็ต้องสอนลูกให้มากขึ้น” แม่ อายุ 52 ปี

“รู้ว่าพ่อแม่ต้องสร้างความไว้วางใจ ให้ลูกรู้สึกอยากจะปรึกษา
เมื่อมีปัญหาเรื่องเพศ” แม่ อายุ 40 ปี

“ก่อนอบรมไม่ค่อยสอนลูก ตอนนี่เข้าใจลูกมากขึ้น จะ
พยายามลดช่องว่างระหว่างเรากับลูกให้น้อยลง ลูกจะได้กล้า
ถามกล้าปรึกษาพ่อแม่” พ่อ อายุ 42 ปี

“เด็กสมัยนี้อารมณ์รุนแรง กล้าพูด กล้าแสดงออก กล้าลอง
เพราะสื่อต่างๆ พ่อแม่จึงต้องสอนลูกให้มากขึ้น” พ่อ อายุ 45 ปี

“ได้รู้หลักการ ในการสอนและบอกลูก เพราะบางอย่างพ่อแม่
หัวโบราณคิดว่าเด็กไม่รู้ แต่เดี๋ยวนี้เด็กไปไกลกว่าที่คิด เพราะ
มาจากสื่อ” พ่อ อายุ 54 ปี

“พ่อแม่ต้องศึกษาหาความรู้ที่ทันสมัยจากบุคคลรอบข้าง เพื่อ
หยิบยกมาเป็นตัวอย่างสอนลูกได้ ลูกจะได้มีความรู้เรื่องเพศที่
ถูกต้อง รู้ทันสังคมและมีชีวิตที่ดี” พ่อ อายุ 46 ปี

4) เรื่องเพศเป็นเรื่องธรรมชาติ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคนทุกเพศทุกวัย โดยเฉพาะวัยรุ่นนั้นก็มีความ
สนใจเรื่องเพศมากกว่าวัยอื่น พ่อแม่จึงต้องให้ความรู้เรื่องเพศกับวัยรุ่น เพื่อให้วัยรุ่นมีชีวิตที่
ปลอดภัย ดังตัวอย่างข้อมูล

“เป็นการดีที่ได้พูดคุยในเรื่องเพศที่เป็นเรื่องธรรมชาติของ
วัยรุ่น ซึ่งอยู่ในระยะเรียนรู้สัมผัสด้วยตัวเอง มีพ่อแม่เท่านั้นที่
จะพูดคุยกับลูกด้วยความจริงใจ ช่วยให้ลูกปลอดภัยได้” แม่
อายุ 49 ปี

“ได้สอนให้ลูกรู้จักตัวเองให้มาก เรื่องเพศเกิดขึ้นได้กับทุกคน
โดยเฉพาะวัยรุ่น ลูกจะได้หาทางป้องกัน ได้รู้เท่าทันคนอื่น
ลูกเองก็ไม่ต้องมาเสียใจภายหลัง” แม่ อายุ 40 ปี

“มีความกล้าที่จะพูดกับลูกทุกเรื่อง จะคอยแก้ปัญหาให้กับลูก
เพราะทุกอย่างในชีวิตคนเราจะหนีการมีเพศสัมพันธ์ไม่ได้”
แม่ อายุ 52 ปี

“จากที่ไม่กล้าพูด ก็รู้สึกว่าการกล้าที่จะพูดและสอนลูก เพราะรู้ว่า
เรื่องเพศเป็นเรื่องธรรมชาติ” พ่อ อายุ 45 ปี

และ 5) การสอนเรื่องเพศไม่ใช่เรื่องน่าอาย ก่อนการอบรมพ่อแม่รู้สึกว่าการพูดการสอนเรื่องเพศ
เป็นเรื่องน่าอาย เป็นเรื่องที่ไม่ควรพูด ทำให้ไม่สอนเรื่องเพศให้ลูก ภายหลังจากอบรมรู้ว่าเรื่องเพศ
ไม่ใช่เรื่องน่าอาย และเป็นเรื่องจำเป็นที่พ่อแม่ต้องสอนเรื่องเพศและเป็นที่ปรึกษาเรื่องเพศให้กับลูก
เพื่อให้ลูกมีชีวิตที่ปลอดภัย ตัวอย่างข้อมูล

“เมื่อก่อน ไม่กล้าพูดกับลูกเพราะอาย แต่ตอนนี้ไม่อายแล้ว” แม่ อายุ 40 ปี

“ได้รู้เยอะ ต่อ ไปพ่อแม่มักจะได้ไม่อายกัน เพราะถือว่าเรื่องเพศ เป็นเรื่องปกติที่ทุกคนต้องรู้ ต้องศึกษาและป้องกัน” แม่ อายุ 53 ปี

“การสอนเรื่องเพศเป็นเรื่องที่ถูกต้อง ไม่ต้องอายแล้ว เพื่อให้ลูก ได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง” พ่อ อายุ 45 ปี

“การสอนเรื่องเพศให้ลูกได้เข้าใจเป็นสิ่งที่ดี เพราะเป็นสิ่งที่คุณ คนควรจะต้องรู้ เพื่อเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตที่ถูกต้อง ไม่ เป็นการสร้างปัญหาให้กับสังคม พ่อแม่ต้องไม่อายที่จะพูด แล้ว” พ่อ อายุ 54 ปี

“เป็นเรื่องที่ดีที่จะสอนเรื่องเพศให้ลูก การสอนเรื่องเพศไม่ใช่ เรื่องน่าอาย เป็นเรื่องที่พ่อแม่ลูกต้องพูดคุยกัน โดยไม่ปิดบัง” พ่อ อายุ 42 ปี

“จะคุยทุกเรื่องที่คุณมาปรึกษา จะบอกลูกว่าเรื่องเพศไม่ใช่เรื่อง น่าอาย” แม่ อายุ 55 ปี

3.4.2. ความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่หลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก

ผลการศึกษาพบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ หลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.24$, S.D. = .43) เมื่อพิจารณารายด้านพบค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ หลังการพัฒนาในระดับมาก 5 ด้านคือ ด้านสัมพันธภาพ ทักษะส่วนบุคคล พฤติกรรมทางเพศ สุขภาพทางเพศและสังคมและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 2.33$, S.D. = .46; $\bar{X} = 2.33$, S.D. = .49; $\bar{X} = 2.23$, S.D. = .53; $\bar{X} = 2.18$, S.D. = .56; $\bar{X} = 2.42$, S.D. = .53 ตามลำดับ) ส่วนด้านพัฒนาการของ มนุษย์มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.93$, S.D. = .56) รายละเอียดดังตาราง 6

ตาราง 6 ช่วงคะแนน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่หลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก (n = 80 คน)

การสอนเรื่องเพศ	ช่วงคะแนน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
รวม	0-3.00	2.24	.43	มาก
พัฒนาการของมนุษย์	0-3.00	1.93	.56	ปานกลาง
สัมพันธภาพ	0-3.00	2.33	.46	มาก
ทักษะส่วนบุคคล	0-3.00	2.33	.49	มาก
พฤติกรรมทางเพศ	0-3.00	2.23	.53	มาก
สุขภาพทางเพศ	0-3.00	2.18	.56	มาก
สังคมและวัฒนธรรม	0-3.00	2.42	.53	มาก

ภายหลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก ลูกให้ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ คือลูกมีความพึงพอใจต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ระดับมาก ในหลายประเด็นดังนี้คือ 1) พ่อแม่ให้ความสำคัญกับการสอนเรื่องเพศกับลูก และมีความรู้เรื่องเพศมากขึ้น จากก่อนการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่สอนเรื่องเพศให้กับลูกในระดับน้อย และไม่ได้สอนเรื่องเพศให้กับลูกตามที่ลูกต้องการ ภายหลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก พ่อแม่ให้ความสำคัญกับการสอนเรื่องเพศกับลูกมากขึ้น และมีความรู้ในการสอนเรื่องเพศให้ลูกมากขึ้น ดังตัวอย่างข้อมูลคือ

“เปลี่ยนไปจากเดิม จากที่ไม่เคยสอนก็ทำให้เขาเห็น
ความสำคัญมากขึ้น” ลูกผู้ชาย อายุ 15 ปี

“จากที่พ่อแม่ไม่รู้เรื่องเพศ ก็รู้และเข้าใจมากขึ้น สอนลูกได้ดี
ลูกก็เข้าใจมากขึ้น” ลูกผู้หญิง อายุ 17 ปี

“พ่อแม่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตัวของผมมากขึ้น”
ลูกผู้ชาย อายุ 14 ปี

“พ่อแม่สอนและให้คำปรึกษากับลูกเป็นอย่างดี พ่อแม่รู้
พัฒนาการด้านต่างๆ ของลูก เอาใจใส่ต่อลูกมากขึ้น ทำให้ลูก
กล้าถามเรื่องเพศกับพ่อแม่” ลูกผู้ชาย อายุ 17 ปี

“พ่อแม่สอนเรื่องเพศมากกว่าเดิม ทำให้เรารู้ว่าสิ่งใดควรสิ่งใด
ไม่ควร ตอนนี้รู้แล้วว่าที่พ่อแม่สอนเพราะท่านรักและหวังดีต่อ
เรา” ลูกผู้หญิง อายุ 15 ปี

“เพราะท่านให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มากขึ้น ทำให้เรากล้าที่จะ
พูดคุยเปิดอกกับท่าน” ลูกผู้หญิง อายุ 18 ปี

2) พ่อแม่มีทักษะในการสอนเรื่องเพศให้กับลูกมากขึ้น ก่อนการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่อง
เพศให้กับลูก พ่อแม่ส่วนใหญ่ไม่กล้าสอนเรื่องเพศให้กับลูก ภายหลังจากพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อ
สอนเรื่องเพศให้กับลูก พ่อแม่มีทักษะในการสอนเรื่องเพศให้กับลูกมากขึ้น คือกล้าพูดกล้าสอน
เรื่องเพศให้กับลูกมากขึ้น รู้จักหาวิธีพูดคุยเรื่องเพศกับลูกตามความเหมาะสม ทำให้ลูกไม่รู้สึกลัวว่าถูก
บิบบั่นจนเกินไป ดังตัวอย่างข้อมูลคือ

“พ่อแม่เปลี่ยนไป เมื่อก่อนไม่ค่อยกล้าพูดเรื่องเพศกับลูก ก็
กล้าพูดกล้าสอน ทำให้เรารู้เรื่องเพศศึกษาได้มากขึ้น จากที่เคย
รู้แค่พื้นฐานธรรมดา เมื่อท่านได้มาอธิบายให้ฟังทำให้เราได้
ความรู้เรื่องเพศศึกษามากขึ้น” ลูกผู้หญิง อายุ 14 ปี

“กล้าสอนลูกมากขึ้น พูดแบบตรงไปตรงมา ทำให้เราเห็นภาพ
จริง รู้และเข้าใจแจ่มแจ้งทำให้ไม่สับสน เมื่อก่อนพูดแบบอ้อม
ค้อม ทำให้ไม่เข้าใจ นำไปปฏิบัติไม่ถูกต้อง” ลูกผู้ชาย อายุ 16
ปี

“เปลี่ยนมาก เพราะท่านมีความเชื่อมั่นและกล้าที่จะพูดกับเรา
เสมอ” ลูกผู้หญิง อายุ 17 ปี

“พ่อแม่กล้าพูดมากกว่าเดิม สามารถพูดคุยกันแบบเปิดอกเปิด
ใจได้” ลูกผู้หญิง อายุ 15 ปี

“ท่านพูดแบบเจาะลึกทำให้เราเข้าใจมากขึ้น” ลูกผู้หญิง อายุ
18 ปี

“เมื่อก่อนพ่อแม่คงไม่เข้าใจ ตอนนี้ท่านเข้าใจมากขึ้นและยัง
สอนลูกให้เข้าใจอีกด้วย” ลูกผู้หญิง อายุ 14 ปี

“พ่อแม่กล้าพูดมากขึ้น พูดเรื่องลึกซึ้งลงไปอีก เมื่อก่อนมักจะ
พูดในเรื่องพื้นฐานที่เป็นความรู้เบื้องต้น ที่ใครๆ ก็น่าจะรู้เรื่อง
อยู่แล้ว” ลูกผู้ชาย อายุ 16 ปี

“เมื่อพ่อแม่กล้าพูดกล้าสอน ไม่อาย ทำให้เรารู้เรื่องเพศมากขึ้น
รู้ว่าเรื่องเพศไม่ใช่เรื่องน่าอาย ทุกคนเกิดมาก็อาจมีพฤติกรรม
เสี่ยงทางเพศได้ การป้องกันดีกว่าการมาแก้ทีหลัง” ลูกผู้ชาย
อายุ 18 ปี

3) เป็นที่ปรึกษาเรื่องเพศให้ลูก หลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก ลูกให้ข้อมูลว่าพ่อแม่มีท่าทีที่เปลี่ยนไป คือเปิดใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของลูกมากขึ้นทำให้ลูกกล้าปรึกษาเรื่องเพศกับพ่อแม่ พ่อแม่จึงเป็นที่ปรึกษาเรื่องเพศที่ดีให้กับลูก ดังตัวอย่างข้อมูลคือ

“เปลี่ยนไปจากเดิมมาก ท่านจะไม่ใส่อารมณ์เลย ทำให้ฉันกล้าปรึกษาพ่อแม่มากขึ้น” ลูกผู้หญิง อายุ 16 ปี

“ทำให้เรากล้าพูดเรื่องต่างๆ กับพ่อแม่ กล้าที่จะปรึกษาเรื่องเพศมากขึ้น” ลูกผู้หญิง อายุ 13 ปี

“สามารถนั่งคุยกันอย่างเปิดเผย และเมื่อมีปัญหาก็สามารถบอกและอธิบายถึงเหตุการณ์ที่ข้องใจ ไม่เหมือนก่อนที่ไม่กล้าถาม ไม่กล้าบอกท่านเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น” ลูกผู้หญิง อายุ 17 ปี

“ฟังพอใจมาก เพราะรู้สึกว่าคุณแม่ใจกว้างมากขึ้น ยอมรับมากขึ้น เป็นที่ปรึกษาให้ลูกได้ดี” ลูกผู้ชาย อายุ 17 ปี

“ฟังพอใจมาก เพราะเราสามารถพูดคุยทุกเรื่องกับพ่อแม่ได้โดยไม่ต้องปิดบัง เราสามารถปรึกษาท่านได้ทุกเรื่อง ท่านสามารถแสดงความคิดเห็น แนะนำเราในเรื่องเพศ เมื่อเราปฏิบัติตาม เราจะปลอดภัยจากเรื่องเพศได้” ลูกผู้หญิง อายุ 18 ปี

“พ่อแม่สอนและให้คำปรึกษาอย่างดี พ่อแม่รู้เรื่องพัฒนาการด้านต่างๆ ของลูกเป็นอย่างดี ทำให้ลูกกล้าที่จะถาม พ่อแม่สนใจและเอาใจใส่ต่อลูกมาก” ลูกผู้ชาย อายุ 16 ปี

4) พ่อแม่เข้าใจลูกและให้ความไว้วางใจในตัวลูกมากขึ้น หลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก ลูกให้ข้อมูลว่าพ่อแม่เข้าใจความรู้สึกและการใช้ชีวิตของลูกมากขึ้น ทำให้พ่อแม่ให้ความไว้วางใจลูกมากยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างข้อมูลคือ

“พอใจมาก พ่อแม่มีความเข้าใจในพัฒนาการของวัยรุ่นในด้านต่างๆ ทั้งเรื่องของการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย อารมณ์ และเข้าใจกับการกระทำของเรามากยิ่งขึ้น รวมทั้งเรื่องของการคบเพื่อน ทั้งเพื่อนเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ” ลูกผู้ชาย อายุ 14 ปี

“พ่อแม่พูดกับเรามากขึ้น หลายๆ ปัญหาที่ท่านไม่ค่อยเข้าใจเราก็นำใจมากขึ้น” ลูกผู้หญิง อายุ 13 ปี

“พ่อแม่คอยเอาใจใส่ คอยเฝ้าระวัง เมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นก็มาเล่าให้ฟัง บอกว่าควรทำอะไรเมื่อมีปัญหา แม่จะคอยช่วยเหลือทุกอย่าง” ลูกผู้หญิง อายุ 16 ปี

“ท่านสามารถเข้าใจในเรื่องของวัยรุ่น เข้าใจการใช้ชีวิตของวัยรุ่นมากขึ้น” ลูกผู้ชาย อายุ 13 ปี

“เปลี่ยนมาก พ่อแม่มีความเชื่อมั่นในการสอน กล้าพูดกับเรา และยังไว้ใจเรามาก” ลูกผู้ชาย อายุ 15 ปี

“ท่านเข้าใจเรามากขึ้น ทำให้เกิดการไว้ใจซึ่งกันและกัน” ลูกผู้ชาย อายุ 16 ปี

“พ่อแม่ มีการยอมรับเรามากขึ้น ฟังเราพูดมากขึ้น” ลูกผู้ชาย อายุ 14 ปี

“พ่อแม่เปลี่ยนไปมาก ตอนนี้เราช่วยดูแลซึ่งกันและกัน” ลูกผู้หญิง อายุ 14 ปี

“พ่อแม่เข้าใจเรา สามารถตอบคำถามของเราได้ทุกข้อ” ลูกผู้หญิง อายุ 13 ปี

“พอใจมาก พ่อแม่เข้าใจเรา ไว้ใจเรา เป็นหน้าที่พ่อแม่ที่ต้องให้ความรู้เรื่องเพศกับลูก ลูกจะได้ไม่ประพฤติดิฉิมิเพศสัมพันธ์โดยไม่รู้โอโหนอเหน่” ลูกผู้หญิง อายุ 17 ปี

“พ่อแม่มีความเข้าใจความรู้สึกของวัยรุ่นมากขึ้น ลูกกล้าพูดกล้าถาม และพ่อแม่ก็สามารถให้คำตอบและคำแนะนำที่ดีได้”

ลูกผู้ชาย อายุ 18 ปี

“พ่อแม่ได้รวมทั้งคำสอนและมีการเตือนสติให้” ลูกผู้ชาย อายุ 17 ปี

สรุปรูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูกที่ได้จากการวิจัยคือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ แบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ดำเนินการถ่ายทอดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม เพื่อให้พ่อแม่มีทัศนคติที่ดีต่อการสอนเรื่องเพศให้กับลูก มีความกล้าที่จะสอนเรื่องเพศให้กับลูก มีความรู้เรื่องเพศตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม เข้าใจความคิด ความรู้สึก ความต้องการของวัยรุ่น และตระหนักถึงความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีจากการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น

4. เปรียบเทียบศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก ระหว่างก่อนและหลังการพัฒนา ศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก

ผลการศึกษาพบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ ระหว่างก่อนและ หลังการพัฒนา ศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก ทั้งโดยรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติดังนี้ ค่าเฉลี่ย คะแนนศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่โดยรวม ($p < .001$) ด้านพัฒนาการของมนุษย์ ($p < .001$) สัมพันธภาพ ($p < .001$) ทักษะส่วนบุคคล ($p < .01$) พฤติกรรมทางเพศ ($p < .001$) สุขภาพทางเพศ ($p < .001$) สังคมและวัฒนธรรม ($p < .001$) รายละเอียดดังตาราง 7

ตาราง 7 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ ระหว่างก่อนและหลังการพัฒนา ศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก ($n = 80$ คน)

ศักยภาพการสอนเรื่องเพศ	ก่อนการพัฒนา		หลังการพัฒนา		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
รวม	2.03	.63	2.48	.34	5.65***
พัฒนาการของมนุษย์	1.78	.66	2.47	.40	8.03***
สัมพันธภาพ	2.20	.65	2.53	.36	3.99***
ทักษะส่วนบุคคล	2.14	.70	2.45	.46	3.31**
พฤติกรรมทางเพศ	1.98	.69	2.38	.49	4.24***
สุขภาพทางเพศ	1.92	.77	2.53	.44	6.12***
สังคมและวัฒนธรรม	2.14	.71	2.51	.36	4.14***

** $p < .01$ *** $p < .001$

5. เปรียบเทียบความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ระหว่างก่อน และหลังการพัฒนา ศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก

ผลการศึกษาพบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ ระหว่างก่อนและหลังการพัฒนา ศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก ทั้งโดยรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติดังนี้ ค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของลูกต่อการสอน เรื่องเพศของพ่อแม่โดยรวม ($p < .01$) ด้านสัมพันธภาพ ($p < .05$) ทักษะส่วนบุคคล ($p < .05$) พฤติกรรมทางเพศ ($p < .01$) สุขภาพทางเพศ ($p < .05$) สังคมและวัฒนธรรม ($p < .01$) รายละเอียด ดังตาราง 8

ตาราง 8 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ระหว่างก่อนและหลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก (n= 80 คน)

ความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่	ก่อนการพัฒนา		หลังการพัฒนา		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
รวม	2.00	.60	2.24	.43	2.84**
พัฒนาการของมนุษย์	1.73	.73	1.93	.56	1.88
สัมพันธภาพ	2.12	.66	2.33	.46	2.32*
ทักษะส่วนบุคคล	2.13	.67	2.33	.49	2.25*
พฤติกรรมทางเพศ	1.94	.66	2.23	.53	3.03**
สุขภาพทางเพศ	1.95	.67	2.18	.56	2.44*
สังคมและวัฒนธรรม	2.16	.68	2.42	.53	2.68**

*p < .05 **p < .01

6. ปัญหาอุปสรรคและความเป็นไปได้ในการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก

ผลการศึกษาพบว่าความเป็นไปได้ในการพัฒนาศักยภาพของพ่อแม่ในการสอนเรื่องเพศให้กับลูกมีมาก เพราะพ่อแม่มีศักยภาพในการสอนเรื่องเพศให้กับลูกมากขึ้น ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพดังที่ได้นำเสนอ ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก พบว่าเกิดจากปัญหาสำคัญคือ ปัญหาเรื่องเวลาว่างของพ่อแม่ เนื่องจากพ่อแม่จำนวนมากมีอาชีพเป็นเกษตรกร ทำสวนยางพารา ต้องกรีดยางพาราทุกวันและเก็บยางพาราเสร็จในช่วงสายๆ ทำให้มาอบรมในช่วงเช้าไม่ได้ เช่นเดียวกับแม่ที่เป็นแม่บ้าน ต้องทำงานบ้านให้เสร็จก่อน จึงมีข้อเสนอแนะจากพ่อแม่ในกลุ่มนี้ว่าควรเริ่มการอบรมเวลา 13.00 น. ส่วนพ่อแม่ที่ประกอบอาชีพรับจ้างซึ่งเป็นอาชีพที่ปรองดองมาจากเกษตรกรต้องขาดรายได้ หรือไม่สามารถทำงานมาเข้าร่วมอบรมได้ครบตามเวลาที่กำหนด พ่อแม่บางรายมีธุระด่วนต้องขาดการประชุม จากปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวผู้วิจัยได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับพ่อแม่ ที่มหาวิทยาลัยและครู เพื่อหาทางออกร่วมกัน คือให้จัดการอบรมเสริมให้กับพ่อแม่ที่เข้าร่วมการอบรมไม่ครบอีก 1 วัน ซึ่งในการอบรมเพิ่มเติมนี้มีพ่อแม่มาครบ

อภิปรายผล

1. ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไปของพ่อแม่ที่พบคือ กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นแม่ เนื่องจากพ่อไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม และพ่อมีความคิดเห็นว่าแม่เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสอนเรื่องเพศให้กับลูก เป็นไปตามบริบทของสังคมไทยที่มีความเชื่อว่าการอบรมเลี้ยงดูลูกเป็นหน้าที่ของผู้หญิง (สุธีรา, 2543; อมรา, 2544) โดยเฉพาะบทบาทการสอนเรื่องเพศให้ลูกมักเป็นบทบาทของแม่ สอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาที่พบว่า แม่เป็นผู้สอนเรื่องเพศให้กับลูกมากกว่าพ่อ (สุรีย์พร, กัญจนี, ฐิติพร และจรัญ, 2551) พ่อแม่มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 40.88 ปี อยู่ในช่วงผู้ใหญ่วัยกลางคน เป็นวัยที่มีความคิดเป็นเหตุผล รู้จักคิดแบบประสานข้อขัดแย้งต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว มีความอดทนและมีความสามารถในการจัดการกับข้อขัดแย้งนั้นๆ และรู้จักจัดการกับเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ และให้ความสำคัญกับการเฝ้าดูความสำเร็จในการศึกษาและความก้าวหน้าในหน้าที่การทำงานของลูก (วิภาวรรณ, 2550)

พ่อแม่มีนับถือศาสนาอิสลามมากกว่าศาสนาพุทธเล็กน้อย ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสคู่ พ่อแม่จำนวนมากมีลูก 1-3 คน จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีอาชีพเกษตรกรกรรม มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท/เดือน ถึงแม้จะมีรายได้น้อยแต่ใช้ชีวิตแบบพอเพียง พ่อแม่จำนวนมากจึงให้ข้อมูลว่ามีรายได้เพียงพอกับรายจ่าย ข้อมูลทั่วไปของพ่อแม่ใกล้เคียงกับพ่อแม่ที่มีลูกวัยรุ่นจากการศึกษาในภูมิภาคอื่น คือการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติพัฒนกิจของครอบครัวระยะมีบุตรวัยรุ่นกับทักษะชีวิตพื้นฐานของวัยรุ่นในจังหวัดมหาสารคาม ที่พบว่าพ่อแม่ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสคู่ มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและมีอาชีพเป็นเกษตรกร (บุพยงค์, 2543) เช่นเดียวกับการศึกษาของสุทธิดา (2546) ที่ศึกษาบทบาทของพ่อในการอบรมเลี้ยงดูลูกวัยรุ่นในจังหวัดชัยนาท พบว่าพ่อส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40-50 ปี มีสถานภาพสมรสคู่และจบการศึกษาระดับประถมศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของลูกพบว่า ลูกจำนวนมากเป็นผู้หญิง มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 15.45 ปี นับถือศาสนาอิสลาม กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 4 มีผลการเรียนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.01-3.00 ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับพ่อแม่ มีความคิดเห็นว่าการสอนเรื่องเพศเป็นเรื่องจำเป็นมาก และพ่อแม่เป็นบุคคลที่เหมาะสมที่สุดในการสอนเรื่องเพศให้กับลูก แต่ได้รับการสอนเรื่องเพศจากพ่อแม่เป็นครั้งคราวเท่านั้น ลูกจากการศึกษารังนี้ มีลักษณะใกล้เคียงกับการศึกษาเรื่องการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่และความต้องการการเรียนรู้เรื่องเพศของลูกของสุรีย์พร, กัญจนี, ฐิติพร และจรัญ (2551) และสอดคล้องกับการศึกษาอื่นๆ คือส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่พ่อแม่อยู่ด้วยกันและพักอาศัยอยู่กับพ่อแม่ (Tasnawites, 2003) มีความสนใจและต้องการการเรียนรู้เรื่องเพศ (รัจวี, 2542) และต้องการให้พ่อแม่เป็นผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องเพศมากที่สุด (โครงการศูนย์เปิดใจรักปลอดภัย, 2548)

2. รูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก

ผลการศึกษาพบว่ารูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูกคือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้กิจกรรมในการอบรมแบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จากคู่มือฝึกอบรมผู้จัดการเรียนรู้เพศศึกษาแบบรอบด้านขององค์การแพธ (2550) เพื่อเพิ่มศักยภาพการสอนเรื่องเพศที่พ่อแม่ต้องพัฒนาคือ ความมั่นใจในการสื่อสารเรื่องเพศกับลูก วิธีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูก ความรู้เรื่องเพศที่ถูกต้อง การเข้าใจวัยรุ่น รวมทั้งการมีทัศนคติที่ดีต่อการสอนเรื่องเพศให้กับลูก และเพื่อให้การอบรมสอดคล้องและเหมาะสมกับบริบททางสังคม ศาสนาและวัฒนธรรมของพ่อแม่ที่นับถือศาสนาอิสลาม จึงจัดให้มีวิทยากรที่นับถือศาสนาอิสลามตามที่พ่อแม่ต้องการ ภายหลังจากพัฒนาพบว่าพ่อแม่มีศักยภาพในการสอนเรื่องเพศมากขึ้น และลูกมีความพึงพอใจต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่เพิ่มขึ้นเช่นกัน

ผลการศึกษารังนี้สอดคล้องกับรูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูกจากการศึกษาที่ผ่านมา ที่พบว่าพ่อแม่ที่เข้าร่วมกลุ่มอบรมพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก มีความสามารถในการสื่อสารเรื่องเพศดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Burgess, Dziegielewski & Green, 2005; Schuster, et al. 2008) และการเสริมสร้างทักษะในการสื่อสารเรื่องเพศสำหรับแม่ รวมทั้งการปรับเปลี่ยนรูปแบบการให้บริการที่เน้นการมีส่วนร่วมของแม่และลูกสาว โดยผ่านการปรับเปลี่ยนความรู้และทัศนคติต่อการสื่อสารเรื่องเพศ ช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารเรื่องเพศของแม่ (อาภาพร, 2551) เช่นเดียวกับการศึกษาของอิสระ (2546) ที่ศึกษารูปแบบที่พึงประสงค์ในการให้สุขศึกษาด้านเพศศึกษา สำหรับผู้ฝึกการวัยรุ่นที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน พบว่ารูปแบบที่พึงประสงค์คือการบูรณาการเนื้อหาด้านเพศศึกษา สำหรับผู้ฝึกการวัยรุ่นที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ให้เป็นไปตามโครงสร้างหลักสูตรการสอนเพศศึกษาในโรงเรียน รูปแบบกระบวนการสื่อสารเพื่อถ่ายทอดความรู้เรื่องเพศที่เหมาะสมคือ กระบวนการสื่อสารแบบองค์รวม โดยใช้สื่อที่สามารถมองเห็นและรับรู้ด้วยสายตา เนื่องจากภาษามือในแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน และไม่สามารถอธิบายได้อย่างลึกซึ้ง รูปแบบของแรงสนับสนุนทางสังคมควรมาจากคนในครอบครัว ในรูปแบบของการสนับสนุนทางอารมณ์ ได้แก่ ความรัก ความห่วงใย การเขียนเขียนและการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร การที่พ่อแม่ให้ความสำคัญกับการสื่อสารเรื่องเพศอย่างถูกต้องแก่ลูก ช่วยยืดเวลาการมีเพศสัมพันธ์ของลูกสาวออกไป (Yang, Stantan, Li, Cottrel, Galbraith & Kaljee, 2007) และทำให้ลูกมีความรู้เรื่องเพศที่ถูกต้อง มีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องเพศ และเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไป (วัชรภรณ์, 2546) เห็นได้จากการศึกษาที่พบว่าพ่อแม่และลูกส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่าการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ช่วยให้ลดการติดเชื้อเอชไอวีและการตั้งครรภ์เมื่อไม่พร้อมให้น้อยลง (Ogunjimi, 2006)

นอกจากนี้ยังพบว่า การส่งเสริมให้พ่อแม่มุสลิมมีส่วนร่วมในการปกป้องและลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคเอดส์ ในกลุ่มวัยรุ่นชายไทยมุสลิมตอนต้น โดยเน้นการให้ความรู้เรื่องเพศร่วมกับการให้คำชี้แนะแนวทางการปฏิบัติตัวต่อเพศตรงข้ามอย่างเป็นรูปธรรม ถูกต้องสอดคล้องตามหลัก

ปฏิบัติของศาสนาอย่างเคร่งครัด ช่วยให้กลุ่มวัยรุ่นชายไทยมุสลิมคอนตัน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคเอดส์และพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ (อัจฉริยา, ผจงศิลป์และกิตติกร, 2551) ทั้งนี้การจัดรูปแบบการพัฒนาศึกษภาพพ่อแม่ให้ประสบความสำเร็จ ต้องคำนึงถึงบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของพ่อแม่และลูกด้วย (Tamara, Andrea & Desiree, 2008) จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดทำโปรแกรมการพัฒนาศึกษภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้ตรงกับบริบททางศาสนา สังคมและวัฒนธรรมของพ่อแม่และลูก (Pengpid, Peltzer & Igumbor, 20008)

3. เปรียบเทียบศึกษภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูกระหว่างก่อนและหลังการพัฒนาศึกษภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก

ค่าเฉลี่ยคะแนนการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ก่อนการพัฒนาศึกษภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้านอยู่ในระดับมาก 3 ด้านคือ ด้านสัมพันธภาพทักษะส่วนบุคคลและสังคมและวัฒนธรรม ระดับปานกลาง 3 ด้านคือ ด้านพัฒนาการของมนุษย์ พฤติกรรมทางเพศและสุขภาพทางเพศ ในด้านข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่าก่อนการพัฒนาศึกษภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก พ่อแม่ไม่ได้สอนเรื่องเพศให้กับลูก สอนน้อยมากถึงสอนมาก โดยเฉพาะพ่อส่วนใหญ่ไม่ได้สอนเรื่องเพศให้กับลูก ในขณะที่แม่สอนเรื่องเพศให้ลูกมากกว่าพ่อ สาเหตุที่ทำให้พ่อแม่ไม่สอนหรือสอนเรื่องเพศให้ลูกในระดับน้อยคือ อายุที่จะพูดเรื่องเพศ ไม่มีความรู้เรื่องเพศ ไม่เคยได้รับการสอนเรื่องเพศจากพ่อแม่ ไม่รู้ว่าจะเริ่มสอนอย่างไร ไม่มีเวลา ไม่คาดคิดถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดกับลูก กลัวลูกอาย กลัวเป็นการชี้โพรงให้กระรอก คิดว่าลูกสามารถเรียนรู้เรื่องเพศได้ด้วยตัวเอง และลูกเป็นเด็กดีปฏิบัติตัวตามหลักคำสอนของศาสนาอยู่แล้ว

ผลการศึกษานี้ใกล้เคียงกับการศึกษาของสุรีย์พร, กัญจนี, ฐิติพรและจรัญ (2551) ที่พบว่าพ่อแม่สอนเรื่องเพศให้กับลูกในระดับปานกลาง เพราะพ่อแม่มีความรู้เรื่องเพศในระดับปานกลาง (สุวรรณและคณะ, 2550) และแม่สอนเรื่องเพศให้ลูกมากกว่าพ่อ (Tumbull, Wersch & Schaik, 2008) สอดคล้องกับการศึกษาอื่นคือ การศึกษาของสมสมัย (2547) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ พบว่าพ่อแม่สอนเรื่องเพศให้กับลูกในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับ การศึกษาบทบาทของพ่อแม่ในการสอนเรื่องเพศให้กับลูกสาววัยรุ่นของศุภาสิริ (2541) ที่พบว่าพ่อแม่มีบทบาทในการสอนเรื่องเพศให้กับลูกในระดับปานกลาง และการศึกษาของบุษยงค์ (2543) ที่พบว่าการศึกษาพัฒนาการของครอบครัวระยะมีลูกวัยรุ่น ด้านการถ่ายทอดความรู้เรื่องเพศ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการศึกษาของวาสนา (2548) ที่พบว่าการศึกษาพัฒนาการของครอบครัวระยะมีลูกวัยรุ่นหญิง ด้านการถ่ายทอดความรู้เรื่องเพศอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับการศึกษาของมลิจันทร์ (2543) พบว่าแม่ให้ความรู้เรื่องเพศกับลูกสาวในระดับปานกลาง และการศึกษาของอาภาพร (2551) ที่พบว่าแม่มีความรู้เรื่องเพศและการสื่อสารเรื่องเพศในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่มีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการคุมกำเนิด การคบเพื่อน การวางตัว

ต่อเพศตรงข้ามและการมีเพศสัมพันธ์ มีทัศนคติในเชิงลบที่เป็นอุปสรรคต่อการสื่อสาร คือมีความรู้สึกว่าการเป็นเรื่องเพศเป็นเรื่องน่าอาย ไม่ควรพูดกันอย่างเปิดเผย ไม่รู้จะเริ่มต้นพูดคุยเรื่องเพศกับลูกอย่างไร และมีความลำบากใจในการพูดคุยเรื่องเพศ มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกสาวในบางหัวข้อ โดยหลีกเลี่ยงการพูดคุยเรื่องการปฏิบัติตัวเมื่อมีความต้องการทางเพศ การคบเพื่อนต่างเพศ การมีเพศสัมพันธ์และผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ ในด้านการสอนเรื่องเพศของพ่อธรรมกล (2545) พบว่าพ่อส่วนใหญ่สอนเรื่องเพศให้ลูกและบางส่วนไม่สอน การสอนมีทั้งสอนลูกและสอนผิ เรื่องที่พ่อสอนลูกมากที่สุดคือการเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตัวของลูก เรื่องที่พ่อสอนผิมากที่สุดคือการเป็นแบบอย่างในการทำกิจกรรมในวันหยุด รองลงมาคือการให้คำแนะนำแก่ลูกเรื่องความรัก ระหว่างเพศ เรื่องที่พ่อไม่สอนมากที่สุดคือการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง

เมื่อพิจารณาการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่เป็นรายด้าน พบว่าพ่อแม่มีค่าเฉลี่ยคะแนนการสอนเรื่องเพศมากที่สุดคือด้านสัมพันธภาพ และค่าเฉลี่ยคะแนนการสอนเรื่องเพศน้อยที่สุดคือด้านพัฒนาการของมนุษย์ สอดคล้องกับการศึกษาของสุวิทย์พร, กัญจน์, จุติพรและจัญญ (2551) การที่พ่อแม่สอนเรื่องเพศด้านสัมพันธภาพให้กับลูกมากที่สุด อาจเป็นเพราะเป็นเรื่องทั่วไปที่พ่อแม่สามารถสอนได้ เพราะเนื้อหาเรื่องเพศด้านสัมพันธภาพประกอบด้วยการคบเพื่อนต่างเพศ การปฏิบัติตัวที่ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ ผลกระทบที่อาจตามมาจากการมีแฟน ความคาดหวังของผู้ใหญ่และสังคมต่อการแสดงออกทางเพศของวัยรุ่น และการคงไว้ซึ่งสัมพันธภาพที่ดีกับพ่อแม่และบุคคลในครอบครัว เช่นเดียวกับการศึกษาที่ผ่านมาที่พบว่าเนื้อหาเรื่องเพศที่พ่อแม่ส่วนใหญ่สอนให้ลูกวัยรุ่นคือการแต่งกายที่ถูกต้องเหมาะสมกับเพศและกาลเทศะ รองลงมาคือการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศและกาลเทศะ (ภารดี, 2544) และการศึกษาของอุพงษ์ (2543) และวาสนา (2548) ที่พบว่าครอบครัวที่มีลูกวัยรุ่นผู้หญิงมีการปฏิบัติพัฒนาการของครอบครัว เรียงลำดับดังนี้คือ การส่งเสริมให้รับผิดชอบตนเองและกิจกรรมในครอบครัว สัมพันธภาพและการสื่อสารในครอบครัว การสนับสนุนการศึกษาเล่าเรียน การจัดสรรด้านการเงิน การอบรมบทบาทที่เหมาะสมในสังคม การแสดงความรักความเอาใจใส่ และการถ่ายทอดความรู้เรื่องเพศศึกษา รวมทั้งการศึกษาของมลิจันทร์ (2543) พบว่าแม่ให้ความรู้เรื่องเพศแก่ลูกสาววัยรุ่น ด้านสังคมวิทยา ด้านร่างกายและชีวภาพทางเพศสูงสุด รองลงมาคือด้านสุขวิทยาและหลักการสอนเรื่องเพศและจิตวิทยา

การที่พ่อแม่สอนเรื่องเพศด้านพัฒนาการของมนุษย์น้อยที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่าสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้พ่อแม่ไม่สอนเรื่องเพศให้ลูกคือพ่อแม่ขาดความรู้ที่เป็นวิทยาศาสตร์ (Mahajan & Sharma, 2005) และการศึกษาของของสุวรรณและคณะ (2550) ที่พบว่าความรู้เรื่องเพศที่พ่อแม่มีน้อยคือเรื่องเกี่ยวกับพัฒนาการทางเพศของเด็ก และอาจเป็นเพราะข้อคำถามด้านนี้เป็นข้อคำถามที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายและจิตใจเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น และการตั้งครร์ พ่อแม่อาจมีความรู้ไม่เพียงพอที่จะสอนลูก เพราะพ่อแม่ในการศึกษานี้ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา และมีอาชีพเป็นเกษตรกร นอกจากนี้พ่อแม่อาจคิดว่า

การสอนเพศศึกษาด้านนี้เป็นหน้าที่ของครู (พันธุศักดิ์, 2549) หรือเป็นเรื่องที่ลูกเรียนรู้ได้เองโดยไม่ต้องสอน ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของภารดี (2544) ที่พบว่า เนื้อหาเรื่องเพศที่ครอบครัวส่วนใหญ่ไม่สอนลูกคือ ความต้องการทางเพศและการปฏิบัติตัวเพื่อเบี่ยงเบนความต้องการทางเพศ รองลงมาคือการป้องกันการตั้งครรภ์ หรือการคุมกำเนิด

ค่าเฉลี่ยคะแนนการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่หลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูกโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการสอนเรื่องเพศระหว่างก่อนและหลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่หลังการพัฒนามีค่ามากกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยการสอนเรื่องเพศก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้ง โดยรวมและรายด้าน ในด้านข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่า หลังการพัฒนาพ่อแม่มีศักยภาพในการสอนเรื่องเพศให้กับลูกหลายด้านคือ มีความรู้เรื่องเพศที่ถูกต้อง มีความกล้าที่จะสอนเรื่องเพศให้กับลูก มีความเข้าใจลูกวัยรุ่นมากขึ้น เข้าใจว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องธรรมชาติที่มีความเกี่ยวข้องกับคนทุกเพศทุกวัย และรู้ว่าการสอนเรื่องเพศไม่ใช่เรื่องน่าอาย แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการอบรมเชิงปฏิบัติการที่ใช้ในการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก เป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับพ่อแม่ สอดคล้องกับวิถีชีวิต บริบททางสังคม ศาสนาและวัฒนธรรมของพ่อแม่

ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาได้แก่ การศึกษาของนภาพร (2545) ที่ศึกษาผลของการเตรียมมารดาเรื่องเพศศึกษาต่อความรู้ เจตคติและการสอนเพศศึกษาแก่ลูกสาววัยรุ่นตอนต้น พบว่าแม่ที่ได้รับการเตรียมเรื่องเพศศึกษา มีความรู้เรื่องเพศศึกษา เจตคติต่อการสอนเพศศึกษา มีการสอนเนื้อหาเพศศึกษาและมีวิธีการสอนเพศศึกษาดีกว่าก่อนการทดลอง และดีกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับการศึกษาของประภาพร (2548) ที่พบว่าภายหลังจากการใช้โปรแกรมพัฒนาความสามารถของแม่ในการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกสาววัยรุ่นตอนต้น 1 เดือน แม่ที่เป็นกลุ่มทดลองมีคะแนนความรู้ เจตคติ ความสะดวกใจและการปฏิบัติในการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกสาววัยรุ่นตอนต้น ดีกว่าก่อนการทดลองและกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และภายหลังจากทดลอง 5 เดือนแม่ที่เป็นกลุ่มทดลอง มีคะแนนความสามารถและทักษะในการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกสาววัยรุ่นตอนต้นดีกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้รูปแบบในการอบรมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้คำนึงถึงความรู้ ความสามารถและความต้องการการเรียนรู้ของพ่อแม่ รวมทั้งบริบททางสังคม ศาสนาและวัฒนธรรมของพ่อแม่ กิจกรรมที่นำมาใช้ในการอบรม เป็นกิจกรรมที่สื่อสารเรื่องเพศเชิงบวก ซึ่งกำลังเป็นแนวทางใหม่ของการทำงานเรื่องเพศในระดับนานาชาติ เนื่องจากแนวทางที่ได้นำมาใช้เป็นการสื่อสารเรื่องเพศในเชิงลบ เช่นเน้นอันตรายของโรค ให้ความหวังดีเป็นที่ตั้งหรือใช้เทคนิคการขู่ให้กลัว ซึ่งเป็นการรณรงค์ให้มีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยไม่ได้ผล (ธัญญา, 2551) และการที่พ่อแม่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง นับเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เห็นได้จากภายหลัง

การพัฒนาพ่อแม่มีศักยภาพในการสอนเรื่องเพศให้กับลูกทั้งโดยรวมและรายด้านมากกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพที่พบว่า พ่อแม่มีศักยภาพในการสอนเรื่องเพศเพิ่มขึ้นในทุกด้าน คือพ่อแม่มีความเข้าใจว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องธรรมชาติที่มีความเกี่ยวข้องกับคนทุกเพศทุกวัย เรื่องเพศจึงไม่ใช่เรื่องน่าอาย พ่อแม่มีความสามารถในการสื่อสารเรื่องเพศกับลูก กล่าวคือคุยเรื่องเพศกับลูก มีความเข้าใจลูกวัยรุ่นมากขึ้น และการที่พ่อแม่มีความรู้เรื่องเพศที่ถูกต้อง ทำให้พ่อแม่มีความมั่นใจในการสอนเรื่องเพศให้กับลูก เช่นเดียวกับการศึกษาของ อากาพร (2551) ที่พบว่าการเสริมทักษะในการสื่อสารเรื่องเพศสำหรับแม่ และการปรับปรุงรูปแบบการให้บริการที่เน้นการมีส่วนร่วมของแม่และลูกสาว โดยผ่านการปรับเปลี่ยนความรู้และทัศนคติต่อการสื่อสารเรื่องเพศ ช่วยพัฒนาทักษะในการสื่อสารเรื่องเพศของแม่และกระบวนการเรียนรู้มีส่วนร่วม ก่อให้เกิดการเรียนรู้ สร้างความตระหนักรู้ในตน เห็นความสำคัญในการสื่อสารเรื่องเพศ และมีทัศนคติทางบวกในเรื่องเพศ (รวีวรรณ, 2549)

4. เปรียบเทียบความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ระหว่างก่อนและหลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก

ค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ก่อนการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง รายด้านอยู่ในระดับมาก 3 ด้านคือด้านสัมพันธภาพ ทักษะส่วนบุคคลและสังคมและวัฒนธรรม ส่วนอีก 3 ด้านอยู่ในระดับปานกลางคือด้านพัฒนาการของมนุษย์ พฤติกรรมทางเพศและสุขภาพทางเพศ ลูกให้ข้อมูลเชิงคุณภาพว่าก่อนการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่ ลูกไม่มีความพึงพอใจต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ เพราะพ่อแม่ไม่เคยให้คำปรึกษาหรือสอนเรื่องเพศให้กับลูก ส่วนลูกที่มีความพึงพอใจปานกลางถึงพึงพอใจมาก เพราะมีความคิดเห็นว่าพ่อแม่เป็นบุคคลที่เหมาะสมกับการสอนเรื่องเพศให้กับลูก พ่อแม่สอนให้รู้จักการวางตัวและการมีกิริยามารยาทที่ดี การที่ลูกมีความพึงพอใจต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ในด้านสัมพันธภาพ ทักษะส่วนบุคคลและสังคมและวัฒนธรรมในระดับมาก อาจเป็นเพราะเนื้อหาของข้อคำถามทั้ง 3 ด้านนี้เป็นข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศในด้านบทบาทของผู้หญิงและผู้ชายที่เหมาะสมกับสังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยมเรื่องเพศ การรู้เท่าทันกระแสวัฒนธรรมและสื่อสารมวลชน การคบเพื่อนต่างเพศและการวางตัวกับเพื่อนต่างเพศ พัฒนาการความสัมพันธ์ระหว่างวัยรุ่นผู้หญิงและผู้ชาย วิธีการแสดงออกและการยอมรับหรือปฏิเสธเรื่องความรัก การคาดเดาสถานการณ์ที่อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ เทคนิคการปฏิเสธหรือการเอาตัวรอดเมื่อตกอยู่ในสถานการณ์ที่อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ การหลีกเลี่ยงหรือป้องกันการถูกล่วงละเมิดทางเพศ และการแก้ปัญหาและแสวงหาความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อเกิดปัญหาจากการมีเพศสัมพันธ์ เพราะเป็นเรื่องใกล้ตัวเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน อาจเป็นเรื่องที่พ่อแม่ให้ความสำคัญและมีความสามารถในการสอน สอดคล้องกับการศึกษาของสมบูรณ์ (2546) ที่พบว่า

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร ต้องการให้พ่อแม่สอนเรื่อง การแต่งกายที่เรียบร้อย สมวัย ถูกกาลเทศะ สอนเรื่องกิริยาวาจา การมีสัมมาคารวะ ความสุภาพ รู้จักกาลเทศะ และให้เกียรติเพศตรงข้าม รู้จักระมัดระวังตัว การควบคุมอารมณ์และการแสดงออก ทางอารมณ์

ส่วนเรื่องเพศ 3 ด้านที่ลูกมีความพึงพอใจในระดับปานกลางคือ พัฒนาการของมนุษย์ พฤติกรรมทางเพศและสุขภาพทางเพศ เป็นเพราะพ่อแม่ไม่กล้าพูดเรื่องพฤติกรรมทางเพศ ดังข้อมูล เชิงคุณภาพที่พ่อแม่ให้ไว้ ส่วนเรื่องพัฒนาการของมนุษย์และสุขภาพทางเพศ เป็นเรื่องที่พ่อแม่ต้อง มีความรู้ในเรื่องนี้จึงจะสอนลูกได้ แต่ในการศึกษาครั้งนี้พ่อแม่ส่วนมากจบการศึกษาระดับชั้น ประถมศึกษา และมีอาชีพเป็นเกษตรกร อาจมีความรู้ไม่เพียงพอที่จะสอนลูก ทำให้ลูกมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่หลังการพัฒนา ศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูกโดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านส่วนใหญ่อยู่ใน ระดับมากเช่นกัน มีเพียงด้านพัฒนาการของมนุษย์เท่านั้นที่อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ระหว่างก่อนและ หลังการพัฒนาพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่หลังการ พัฒนาโดยรวมและรายด้านยกเว้นด้านพัฒนาการของมนุษย์ มีค่ามากกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนการ พัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากลูกคือ ลูกรู้สึกว่หลังการ พัฒนาพ่อแม่สอนเรื่องเพศได้มาก พ่อแม่ให้ความสำคัญกับการสอนเรื่องเพศ มีทักษะในการสอน และมีความรู้เรื่องเพศมากขึ้น พ่อแม่เข้าใจลูก ให้ความไว้วางใจในตัวลูกมากขึ้นและเป็นที่ปรึกษา เรื่องเพศให้ลูกได้

ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาศักยภาพพ่อ แม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก เป็นรูปแบบที่เหมาะสมและใช้ได้ผลดี ทำให้พ่อแม่มีศักยภาพในการ สอนเรื่องเพศด้านต่างๆ สามารถสื่อสารเรื่องเพศกับลูกได้เป็นอย่างดี และดูแลเอาใจใส่ลูกมากขึ้น ลูกจึงมีความพึงพอใจต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่มากขึ้นเช่นกัน รูปแบบการอบรมครั้งนี้จึงเป็น รูปแบบที่มีประสิทธิภาพ ทำให้พ่อแม่สามารถสื่อสารเรื่องเพศกับลูกได้เป็นอย่างดี จากการศึกษาที่ ผ่านมาพบว่าลูกวัยรุ่นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 87) มีความคิดเห็นว่าการใช้ระยะเวลาการมีเพศสัมพันธ์ ออกไปและปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เป็นปัญหาที่สามารถแก้ไขได้โดยการพูดคุยสื่อสารเรื่อง เพศกับพ่อแม่ได้อย่างสะดวกใจ (Lederman, Chan & Roberts-Gray, 2008) เพราะพ่อแม่เป็นผู้มี บทบาทสำคัญในการสอนเรื่องเพศ เพื่อให้ลูกมีสุขภาพทางเพศที่ดี (Eastman, Corona & Schuster, 2006) สอดคล้องกับการศึกษาของนรมนต์ (2548) ที่พบว่า การเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ของพ่อแม่มี ความสัมพันธ์กับการสื่อสารเรื่องเพศของวัยรุ่นกับพ่อแม่ถึงร้อยละ 21.50 และการศึกษาของอิสระ (2546) ที่พบว่ารูปแบบกระบวนการสื่อสารเพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านเพศศึกษาที่เหมาะสมคือ

รูปแบบของแรงสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลในครอบครัว ได้แก่ความรัก ความห่วงใย การเขียนเขียนและการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร และการที่พ่อแม่ให้ความสำคัญกับการสื่อสารเรื่องเพศอย่างถูกต้องกับลูก ทำให้ลูกมีความรู้เรื่องเพศที่ถูกต้อง มีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องเพศและเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ (วัชรภรณ์, 2546) และที่สำคัญคือลูกรู้สึกที่พ่อแม่เข้าใจ ให้ความไว้วางใจและเป็นທີ່ปรึกษาของลูกได้ ทำให้ลูกรู้สึกพึงพอใจต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ สมบูรณ์ (2546) ที่พบว่าการอบรมสั่งสอนพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นไม่ควรใช้การบอกเหตุผล ไม่ควรใช้อารมณ์ หรือบ่น คุกคาม ลงโทษ อีกทั้งไม่ควรเข้มงวดหรือตามใจจนเกินไป และควรใช้วิธีการตักเตือนลูกก่อนหรือหลังแสดงพฤติกรรมตามความเหมาะสม

ส่วนการที่ค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ด้านพัฒนาการของมนุษย์ระหว่างก่อนและหลังการพัฒนา ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เป็นเพราะเนื้อหาเรื่องเพศในด้านนี้เป็นเรื่องที่ต้องใช้ความรู้ในการสอน เกิดจากระยะเวลาในการอบรมน้อยเกินไป ทำให้ไม่สามารถจัดเนื้อหาในด้านนี้ได้อย่างเพียงพอ ทำให้ลูกรู้สึกที่พ่อแม่สอนเนื้อหาในด้านนี้น้อยกว่าด้านอื่นๆ ลูกจึงมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง และไม่มี ความแตกต่างกันระหว่างก่อนและหลังการพัฒนา แต่อย่างไรก็ตามลูกจะได้รับความรู้เรื่องเพศในด้านนี้จากครู เพราะเป็นเรื่องที่มีการเรียนการสอนในโรงเรียนอยู่แล้ว

5. ปัญหาอุปสรรคและความเป็นไปได้ในการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก

ผลการศึกษาพบว่าอุปสรรคสำคัญที่ขัดขวางการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก คือปัญหาเรื่องภาระงาน พ่อแม่ส่วนมากเป็นเกษตรกร มีอาชีพทำสวนยางพารา ต้องกรีดยางทุกวัน การหยุดงานมาอบรมทำให้ขาดรายได้ และในช่วงที่ทำการวิจัยเป็นช่วงเวลาที่ยางพารามีราคาดี ราคาน้ำยางกิโลกรัมละ 90-95 บาท นอกจากนี้ยังพบว่าพ่อแม่บางส่วนมาอบรมไม่ครบตามกำหนด เนื่องจากมีภาระกิจสำคัญ คณะผู้วิจัยต้องจัดการอบรมเพิ่มเติมให้ และแก้ปัญหาโดยประชาสัมพันธ์ประโยชน์ด้านศักยภาพในการสอนเรื่องเพศที่พ่อแม่จะได้รับจากการอบรมครั้งนี้ เมื่อพ่อแม่เข้าร่วม โครงการแล้วมีการติดตามพ่อแม่อย่างใกล้ชิด และที่สำคัญคือใช้การประชุมเพื่อปรึกษาหารือถึงปัญหาและอุปสรรคร่วมกับพ่อแม่ ทำให้การอบรมครั้งนี้ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก เปรียบเทียบศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูกระหว่างก่อนและหลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก เปรียบเทียบความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ระหว่างก่อนและหลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก รวมทั้งศึกษาปัญหา อุปสรรคและความเป็นไปได้ในการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก

เลือกกลุ่มตัวอย่าง พ่อหรือแม่และลูกโดยใช้การเลือกตัวอย่างตามมิติในพ่อแม่ โดยใช้เพศของลูก อายุ ศาสนาและการศึกษา เป็นแนวทางในการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 80 คน และนักเรียนที่เป็นลูกของพ่อแม่ที่ได้รับการสุ่มเลือกเข้ามาจำนวน 80 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 160 คน สุ่มเลือกพ่อแม่โดยการจับสลากเลือกพ่อจำนวน 6 คนและแม่จำนวน 6 คน รวมเป็นพ่อแม่ 12 คน และสุ่มเลือกนักเรียนโดยการจับสลากเลือกนักเรียนผู้ชายจำนวน 6 คนและนักเรียนผู้หญิงจำนวน 6 คน รวมเป็นนักเรียน 12 คน เพื่อทำการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบสอบถาม 3 ส่วน ประกอบด้วย

1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของพ่อแม่และลูก 2) แบบสอบถามศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ และ 4) แนวคำถามเจาะลึกสำหรับพ่อแม่และลูก แบบสอบถามทั้งหมดผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ นำแบบสอบถามส่วนที่ 2 และ 3 ไปหาค่าความเที่ยงโดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .98 และ .97 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติที่คู่ ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูกคือ การอบรมเชิงปฏิบัติการโดยใช้กิจกรรมในการอบรมแบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จากคู่มือฝึกอบรมผู้จัดการเรียนรู้เพศศึกษาแบบรอบด้านขององค์การแพธ (2550) เพื่อเพิ่มศักยภาพการสอนเรื่องเพศที่พ่อแม่ต้องพัฒนาคือ ความมั่นใจในการพูดคุยเรื่องเพศกับลูก วิธีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูก ความรู้เรื่องเพศที่ถูกต้อง การเข้าใจวัยรุ่น รวมทั้งการมีทัศนคติที่ดีต่อการสอนเรื่องเพศให้กับลูก และเพื่อให้การอบรมสอดคล้องและเหมาะสมกับบริบททางสังคม ศาสนาและวัฒนธรรมของพ่อแม่ที่นับถือศาสนาอิสลาม จึงจัดให้มีวิทยากรที่นับถือศาสนาอิสลามตามที่พ่อแม่ต้องการ ภายหลังการพัฒนาศักยภาพ

พ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก พบว่าพ่อแม่มีศักยภาพในการสอนเรื่องเพศมากขึ้น และลูกมีความพึงพอใจต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่เพิ่มขึ้นเช่นกัน

3. ค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ก่อนการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.03$, S.D. = .63) เมื่อพิจารณารายด้านพบค่าเฉลี่ยคะแนนการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ก่อนการพัฒนาในระดับมาก 3 ด้านคือด้านสัมพันธภาพ ทักษะส่วนบุคคลและสังคมและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 2.20$, S.D. = .65; $\bar{X} = 2.14$, S.D. = .70 และ $\bar{X} = 2.14$, S.D. = .71 ตามลำดับ) ส่วนอีก 3 ด้านมีค่าเฉลี่ยคะแนนการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ก่อนการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก ในระดับปานกลางคือด้านพัฒนาการของมนุษย์ พฤติกรรมทางเพศและสุขภาพทางเพศ ($\bar{X} = 1.78$, S.D. = .66; $\bar{X} = 1.98$, S.D. = .69 และ $\bar{X} = 1.92$, S.D. = .77 ตามลำดับ)

ข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่าก่อนการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก พ่อแม่สอนเรื่องเพศให้กับลูกในระดับน้อย มีสาเหตุคืออายุที่จะพูดเรื่องเพศ ไม่มีความรู้เรื่องเพศ ไม่เคยได้รับการสอนเรื่องเพศจากพ่อแม่ ไม่รู้ว่าจะเริ่มต้นสอนอย่างไร ไม่มีเวลาและไม่คิดถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น พ่อแม่กลัวลูกอาย กลัวว่าการสอนเรื่องเพศจะเป็นการส่งเสริมให้ลูกหมกหมุ่นกับเรื่องเพศมากเกินไป คิดว่าลูกสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง ลูกเป็นเด็กดี ลูกปฏิบัติตามหลักศาสนา ลูกไม่เคยถาม ลูกยังเป็นเด็ก

3. ค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่หลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.48$, S.D. = .34) เมื่อพิจารณารายด้านพบค่าเฉลี่ยคะแนนการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่หลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก ในระดับมากทุกด้าน

ข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่าภายหลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก พ่อแม่มีศักยภาพในการสอนเรื่องเพศให้กับลูกหลายด้านดังนี้คือ มีความรู้เรื่องเพศที่ถูกต้อง มีความสามารถในการสื่อสารเรื่องเพศกับลูก มีความเข้าใจลูกวัยรุ่นมากขึ้น เรื่องเพศเป็นเรื่องธรรมชาติ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคนทุกเพศทุกวัย และการสอนเรื่องเพศไม่ใช่เรื่องน่าอาย

4. ค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก ระหว่างก่อนและหลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก ทั้งโดยรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติดังนี้ ค่าเฉลี่ย คะแนนศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่โดยรวม ($p < .001$) ด้านพัฒนาการของมนุษย์ ($p < .001$) สัมพันธภาพ ($p < .001$) ทักษะส่วนบุคคล ($p < .01$) พฤติกรรมทางเพศ ($p < .001$) สุขภาพทางเพศ ($p < .001$) สังคมและวัฒนธรรม ($p < .001$)

5. ค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ก่อนการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.00$, S.D. = .60) เมื่อพิจารณารายด้านพบค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ก่อน

การพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก ในระดับมาก 3 ด้านคือด้านสัมพันธภาพ ทักษะส่วนบุคคลและสังคมและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 2.12, S.D. = .66$; $\bar{X} = 2.13, S.D. = .67$ และ $\bar{X} = 2.16, S.D. = .68$ ตามลำดับ) ส่วนอีก 3 ด้านมีค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ก่อนการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก ในระดับปานกลางคือด้านพัฒนาการของมนุษย์ พฤติกรรมทางเพศและสุขภาพทางเพศ ($\bar{X} = 1.73, S.D. = .73$; $\bar{X} = 1.94, S.D. = .66$ และ $\bar{X} = 1.95, S.D. = .67$ ตามลำดับ)

ในด้านข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่าความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ มีตั้งแต่ระดับไม่พึงพอใจถึงพึงพอใจมาก สาเหตุที่ลูกไม่พึงพอใจหรือพึงพอใจต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ในระดับน้อยคือ พ่อแม่ไม่ได้สอนเรื่องเพศให้กับลูกตามที่ลูกต้องการ และห้ามลูกโดยไม่บอกเหตุผล

5. ค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่หลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.24, S.D. = .43$) เมื่อพิจารณารายด้านพบค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่หลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก ในระดับมาก 5 ด้านคือ ด้านสัมพันธภาพ ทักษะส่วนบุคคล พฤติกรรมทางเพศ สุขภาพทางเพศและสังคมและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 2.33, S.D. = .46$; $\bar{X} = 2.33, S.D. = .49$; $\bar{X} = 2.23, S.D. = .53$; $\bar{X} = 2.18, S.D. = .56$; $\bar{X} = 2.42, S.D. = .53$ ตามลำดับ) ส่วนด้านพัฒนาการของมนุษย์มีค่าเฉลี่ยคะแนนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.93, S.D. = .56$)

ข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่าลูกมีความพึงพอใจต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ในหลายประเด็นดังนี้คือ พ่อแม่ให้ความสำคัญกับการสอนเรื่องเพศกับลูกและมีความรู้เรื่องเพศมากขึ้น พ่อแม่มีทักษะในการสอนเรื่องเพศให้กับลูกมากขึ้น พ่อแม่เป็นที่ปรึกษาเรื่องเพศให้ลูก และพ่อแม่เข้าใจลูกและให้ความไว้วางใจในตัวลูกมากขึ้น

7. ค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ระหว่างก่อนและหลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก ทั้งโดยรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติดังนี้ ค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่โดยรวม ($p < .01$) ด้านสัมพันธภาพ ($p < .05$) ทักษะส่วนบุคคล ($p < .05$) พฤติกรรมทางเพศ ($p < .01$) สุขภาพทางเพศ ($p < .05$) สังคมและวัฒนธรรม ($p < .01$)

8. ผลการศึกษาพบ ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูกคือ ปัญหาเรื่องเวลาว่างของพ่อแม่

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้คือ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 เมื่อเปรียบเทียบศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ระหว่างก่อนและหลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก พบว่าหลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก พ่อแม่มีศักยภาพการสอนเรื่องเพศมากกว่าก่อนการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้กิจกรรมขององค์การแพธ (2550) เป็นรูปแบบที่เหมาะสมในการเพิ่มศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่

1.2 เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ระหว่างก่อนและหลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก พบว่าหลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก ลูกมีความพึงพอใจต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่มากกว่าก่อนการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก ทั้งโดยรวมและรายด้าน ยกเว้นด้านพัฒนาการของมนุษย์ แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้กิจกรรมขององค์การแพธ (2550) เป็นรูปแบบที่เหมาะสมในการเพิ่มศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ ทั้งนี้ควรเพิ่มเนื้อหาในด้านพัฒนาการของมนุษย์ เพื่อให้พ่อแม่มีศักยภาพการสอนเรื่องเพศในด้านนี้เพิ่มขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำวิจัยเพื่อหารูปแบบให้พ่อแม่มีส่วนร่วมในการสอนเรื่องเพศให้ลูกมากขึ้น

บรรณานุกรม

- กมลชนก เทพสิทธิ์า, อมรา ทองหงส์, อรพรรณ แสงวรรณลอย, สุชาดา จันทรสิริยากร และคำณวณ อึ้งชูศักดิ์. (2545). การเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดกรมสามัญศึกษาใน 20 จังหวัด รอบที่ 7 พ.ศ. 2544. *วารสารโรคเอดส์*, 14(2), 93-103.
- กรมสุขภาพจิต. (2547). *การทบทวนสถานการณ์เรื่องพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น: การเสริมสร้างทักษะชีวิตและการให้การปรึกษา*. นนทบุรี: กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- กวิน ชุตินา. (2543). มุมมองในฐานะผู้นำแนวคิด Gender สู่การปฏิบัติ. ในทองกร ชัยรังสี, ธนพรรณ ฟองศิริ, ราตรี ศิริศรีตรีรักษ์, วิภา ภวานาภรณ์, ศิริวรรณ แซ่โจ้ว และอุษา ภูษิตาภรณ์ (บรรณาธิการ), *สรุปการสัมมนาระดับชาติเรื่องโรคเอดส์ ครั้งที่ 7* (หน้า 194-197). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2543). มิติทางเพศ : มุมมองทางสังคม. ในทองกร ชัยรังสี, ธนพรรณ ฟองศิริ, ราตรี ศิริศรีตรีรักษ์, วิภา ภวานาภรณ์, ศิริวรรณ แซ่โจ้ว และอุษา ภูษิตาภรณ์ (บรรณาธิการ), *รายงานการสัมมนาระดับชาติเรื่องโรคเอดส์ ครั้งที่ 7* (หน้า 191-193). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กาญจนา ปฏิยูทธ. (2541). *คำนิยามเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศและอำนาจแห่งตนในการควบคุมทางสุขภาพที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ของนักเรียนวัยรุ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เกษร สิทธิหนิ้ว. (2545). หยุคเช็ทซ์ เก็บพรหมจรรย์: ในวันที่ใครๆ เขาก็ทำกัน. Retrieved Aug 21, 2007. Available from: <http://www.sarakadee.com>.
- ขวัญชนก ศิริวัฒน์กาญจน์. (2541). *พฤติกรรมทางเพศและปัจจัยที่สามารถร่วมทำนายการมีเพศสัมพันธ์ของเยาวชนหญิงโสด ในสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุตรธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- โครงการคุยเปิดใจ รักปลอดภัย. (2548). *คุยเปิดใจ รักปลอดภัย*. กรุงเทพมหานคร: ชุมชุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- จรงรัตน์ เทพขา. (2545). *ปัจจัยที่มีผลให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส ของนักศึกษาโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- จรวพร ธรณินทร์. (2549). *นาที่นี้การสอนเพศศึกษาไปถึงไหน*. Retrieved August 5, 2006. Available from: <http://www.charuaypontorranin.com>.

- จินตนา ไม้เจริญ. (2546). ความสนใจด้านเพศศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนสาธิต สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิราพร มลคณประเสริฐ. (2545). ผลของการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาต่อการรับรู้บทบาทหญิงชาย และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในระยะเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นของนักเรียนชายและหญิง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอนาหมื่น จังหวัดน่าน. ในบุปผา ศิริรัมย์ และจรรยา เศรษฐบุตร (บรรณาธิการ), รายงานวิจัย โครงการพัฒนางานวิจัยด้านเพศภาวะ มิติทางเพศและอนามัยการเจริญพันธุ์ชุดที่ 2. (หน้า 1-53). นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จุฑามาศ สนิประจักษ์ผล และธนรัศมี ผลิพัฒน์. (2551). ผลการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ประเทศไทย พ.ศ. 2549. วารสารโรคเอดส์ 20 (1), 11-22.
- จุฑารัตน์ สติปัญญา และนิ่มอนงค์ ไทยเจริญ. (2547). ความรู้ เจตคติและพฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา: ศึกษาเขตอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา. วารสารวิชาการเขต 12, 15(3), 35-46.
- จูณี เทียนไทย. (2551). *คืนความเข้มแข็งให้ครอบครัว.....ศูนย์เรียนรู้เพื่อครอบครัวจังหวัดกาฬสินธุ์*. Retrieved Apr 18, 2008. Available from: <http://kalasinfamily.multiply.com>.
- ชไมมาศ บรรพพงศ์. (2544). ความรู้ทัศนคติการปฏิบัติตัวในเรื่องเพศศึกษา การถูกล่วงละเมิดทางเพศ รวมทั้งพฤติกรรมกำบังกันในนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย สังกัด กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาแพทยศาสตรมหาบัณฑิต (เวชศาสตร์ชุมชน) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชั้นฤทัย กาญจนะจิตรา, ชาย โพธิ์สีดา, กฤตยา อาชวนิจกุล และวาสนา อิมเอ็ม. (2548). *สุขภาพคนไทย 2548*. กรุงเทพมหานคร : บริษัทองค์ ออน เปเปอร์ จำกัด.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2546). *สถิติเพื่อการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ณัฐพร สายพันธุ์. (2546). *พฤติกรรมทางเพศและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ดวงฤทัย พงศ์ไพฑูริย์. (2544). *การเปิดรับข่าวสาร ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับเพศศึกษาของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ตรีสุคนธ์ มาลีแก้ว. (2546). *การศึกษาทัศนคติต่อการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวของวัยรุ่นตอนต้นในสังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ถวัลย์ อยู่สุวรรณ, มัลลิกา สงเคราะห์, สมจิต ทันมา และวิจิต อินทร์ถำพันธ์. (2548). พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศต่อการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มประชากรอายุ 15-29 ปี อำเภอคอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. 2542. *วารสารโรคเอดส์*, 17(1), 32-45.
- ชญญา ใจดี. (2551). สื่อสารเรื่องเพศเชิงบวก ทิศทางใหม่ของงานสุขภาพทางเพศ. Retrieved May 20, 2008. Available from: <http://www.trf.or.th>.
- ธารมกล เขาว์สมุทร. (2545). ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทบิดาในการสอนเพศศึกษาแก่นุครชายวัยรุ่นกับทัศนคติของบุตรเรื่องเพศ. *วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา*.
- นภาพร สังข์กระเสร์. (2545). ผลของการเตรียมมารดาเรื่องเพศศึกษาต่อความรู้ เจตคติและการสอนเพศศึกษานุครสาววัยรุ่นตอนต้น. *วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น*.
- นรมนต์ มหาศิริมงคล. (2548). ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการสื่อสารเรื่องเพศของวัยรุ่นตอนต้นกับพ่อแม่. *วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- นวลอนงค์ บุญจรรุณศิลป์. (2548). พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของวัยรุ่นในประเทศไทย. *วารสารสาธารณสุขศาสตร์*, 35(1), 30-42.
- นิกร ดุสิตสิน และศิริยุพา นันสุนานนท์. (2550). การศึกษาความรู้ เจตคติและพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นไทย. Retrieved Aug 21, 2007. Available from: <http://www.trf.or.th>.
- นิภาภรณ์ ใหญ่กระโทก. (2548). มนทลสาธารณะในการสื่อสารเรื่องเพศศึกษาของวัยรุ่นผ่านทางเว็บไซต์ในเว็บไซด์จิตใจดอทคอม. *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต*.
- นิรมล เมืองโสม. (2543). วัฒนธรรมทางเพศ การรับรู้ความเสี่ยงและพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ของวัยรุ่นหญิงเขตเมือง: กรณีศึกษาจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรการแพทย์และสาธารณสุข มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล*.
- นันทพันธ์ จีนล้ำประเสริฐ. (2551). พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น: พัฒนาการหรือความเบี่ยงเบน. Retrieved Jan 5, 2008. Available from: <http://www.thaifamilylearning.com>.
- บุญยิ่ง มานะบริบูรณ์. (2549). การศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ของเด็กนักเรียนหญิงหลังการฟังบรรยายแบบมีส่วนร่วมเรื่องเพศศึกษา. *สารศิริราช* 59 (2), 654-657.
- ประทีน อิ่มสุขศรี. (2548). พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและโรคเอดส์ของเยาวชน และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม จังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดพิจิตร. Retrieved Aug 21, 2007. Available from: <http://hpc9.anamai.moph.go.th>.

- ประทักษ์ โอประเสริฐสวัสดิ์. (2548). เพศศึกษา. ใน อนเนก อารีพรอค (บรรณาธิการ), *เพศศาสตร์ใน
สูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา* (หน้า 275-285). กรุงเทพมหานคร: บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.
- ประภาพร สุวรรณภู. (2548). *ผลของโปรแกรมพัฒนาความสามารถในการสื่อสารเรื่องเพศกับ
บุตรสาววัยรุ่นตอนต้น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปราณี กรีฑาภิรมย์. (2544). เพศศึกษา...เพื่อลดการมีเพศสัมพันธ์ของเยาวชนฝืนหรือจริง? อภิปราย
ทั่วไป. ในทองกร ชันรังสี, ราตรี ศิริศรีศรีรักรักษ์, ถิษา กันธมาลา, พรทิพย์ ชุกตานนท์,
ศิริวรรณ แซ่ใจ้ว, ศิริวรรณ สร้อยทรัพย์ และศิริกุล ลพสุนทร (บรรณาธิการ), *สรุปรายงาน
การสัมมนาระดับชาติเรื่อง โรคเอดส์ ครั้งที่ 8* (หน้า 88). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การ
ศาสนา.
- บุญยิ่ง มานะบริบูรณ์, สุรีย์ลักษณ์ สุจริตพงศ์, จุฬธิดา โฉมฉาย และสุรางคณา พรแจ่มใส. (2549).
การศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ของเด็กนักเรียนหญิงหลังฟังการบรรยายแบบมี
ส่วนร่วมเรื่องเพศศึกษา. *สารศิริราช*, 59(2), 654-657.
- บุปผา ศิริรัศมี. (2546). การพัฒนาโปรแกรมการให้ความรู้ด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ สำหรับ
นักเรียนชายหญิงที่เข้าสู่วัยเจริญพันธุ์. Retrieved Aug 21, 2007. Available from:
<http://rh.anamai.moph.go.th>.
- ผจงศิลป์ เฟิงมาก, รัชณี สุขบุญสังข์, ถัน พงษ์ศรี และสุพักตร์ วาณิชานัน. (2548). พฤติกรรมการมี
เพศสัมพันธ์ การใช้ถุงยางอนามัย การรับรู้ความเสี่ยงและการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/
เอดส์ของเยาวชนผู้เสพยาบ้าที่เข้ารับการรักษา ณ หน่วยบำบัดยาเสพติดแห่งหนึ่งใน
พื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย. *วารสาร โรคเอดส์*, 17(1), 20-31.
- พนม เกตุมาน. (2549). *การสอนเพศศึกษา-ครอบครัวศึกษาในวัยรุ่น*. Retrieved August 5, 2006.
Available from: <http://www.psyclin.co.th>.
- พรภิมล แก้วกมล. (2538). *ความรู้ความสะอาดใจและการตอบสนองของบิดามารดาเกี่ยวกับ
พัฒนาการของมนุษย์ของวัยรุ่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พรรณี ภาณุวัฒน์สุข และรัตนา สำโรงทอง. (2542). พฤติกรรมทางเพศและความคิดเห็นใน
เรื่องเพศของวัยรุ่นในชุมชนคลองเตย. *วารสาร โรคเอดส์*, 11(4), 207-216.
- พัชรินทร์ สิมทะราช. (2544). *ผลของการพัฒนาทักษะการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ต่อการ
รับรู้สมรรถนะในตนเองและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนชายระดับอาชีวศึกษา*.
วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พันธ์ศักดิ์ สุกระฤกษ์ . (2549). *เพศศึกษา*. Retrieved August 5, 2006. Available from: [http://
www.elib-online.com](http://www.elib-online.com)

- พันธ์ศักดิ์ สุกระฤกษ์. (2549). การสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว. Retrieved August 5, 2006.
Available from :<http://www.elib-online.com>
- พิชญ์สินี พงษ์จมิตร. (2545). การเปิดรับข่าวสาร ความรู้และพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- พิชัย นิรินามสกุล. (2549). การใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่องเพศศึกษาและเนื้อหาทางเพศที่เหมาะสมแก่เด็กและเยาวชน. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย 26 (1), 55-77.
- พิมพ์พรรณ อิศรภักดี. (2545).วัยรุ่น พฤติกรรมทางเพศและเพศศึกษา. ประชากรและการพัฒนา, 22(4), 1-2.
- เพชรน้อย · สิงห์ช่างชัย. (2546). การเขียน โครงการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมทางการพยาบาลและสุขภาพ. สงขลา: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เพ็ญศรี กระหม่อมทอง และนวลศรี วิจารณ์. (2545). การสำรวจเจตคติและพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ปีการศึกษา 2544. Retrieved Aug 21, 2007. Available from: <http://rh.anamai.moph.go.th>.
- เพ็ญศรี เปลียนขำ. (2549). ชีวิตและครอบครัวศึกษา เพศศึกษาแนวใหม่. Retrieved Aug 21, 2007.
Available from: <http://gold.rajabhat.edu>.
- ภารดี บุญเพิ่ม. (2544). การสอนเพศศึกษาของครอบครัวที่มีบุตรวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มธุรดา เจริญทวีทรัพย์. (2545). แนวทางในการสื่อสารเรื่องเพศศึกษาในครอบครัว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มูลนิธิสร้างความสำเร็จเรื่องสุขภาพผู้หญิง. (2551). สุขภาพทางเพศของวัยรุ่นไทย. Retrieved Jan 5, 2008. Available from: <http://www.whaf.or.th>
- มูลนิธิสร้างความสำเร็จเรื่องสุขภาพผู้หญิง. (2551). อยู่กับความจริง: มุมมองที่นำไปสู่การขยายศักยภาพวัยรุ่น. Retrieved Jan 5, 2008. Available from: <http://www.whaf.or.th>.
- มลจินทร์ เกียรติสังวร. (2543). ปัจจัยที่มีผลต่อการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาของมารดาแก่บุตรสาววัยรุ่น อำเภอสวนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อุพงษ์ต์ โศตรพัฒนานนท์. (2543). ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติพัฒนกิจของครอบครัวระยะมีบุตรของวัยรุ่นกับทักษะชีวิตพื้นฐานของวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- บุพา พูนจำ. (2541). เพศศึกษา : ภูมิคุ้มกันที่วัยรุ่นต้องได้รับ. วารสารการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม, 24 (2), 26-32.
- รวีวรรณ ไชยเมือง. (2549). กระบวนการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์ ในชุมชนต้นธงชัย จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เชียงใหม่.
- รจรี นพเกตุ. (2542). มนุษย์ : จิตวิทยาทางเพศ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพิมพ์ประกายพริก.
- รัตนา เจริญสาธิต. (2546). ผลของการสอนเพศศึกษาโดยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ที่มีต่อความรู้ และทักษะชีวิตเกี่ยวกับเพศศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม). วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รุจิรา แมตสถาน. (2546). ความรู้และแหล่งความรู้เรื่องเพศศึกษาของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ถาว์ณีย์ อมรรัตน์ และธนรัชต์ ผลิพัฒน์. (2551). การเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อ เอช ไอวี ในกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษา ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 ประเทศไทย พ.ศ. 2549. วารสาร โรคเอดส์ 20 (3), 127-135.
- วรรณวิมล สุรินทร์ศักดิ์. (2546). การมีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงานของวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วรรตมา สุขวัฒนานันท์, สุรินทร์ กลัมพากร, สุนีย์ ละกำป็น, สุลี ทองวิเชียร และรัชณี ชีระกิตติวัฒนา. (2547). โปรแกรมการสอนสุขอนามัยทางเพศต่อความรู้ เจตคติและการปฏิบัติสุขอนามัย ทางเพศของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วารสารสุขภาพ, 27(96), 54-63.
- วัชรภรณ์ รังษีกุลพัฒน์. (2546). รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวที่มีผลต่อความรู้และทัศนคติ ในเรื่องเพศ : ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาวารสารศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วัฒนา สารระขวัญ. (2544). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตเมืองและชนบท จังหวัด พระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วันเพ็ญ ไชยกิจ. (2548). การพัฒนารูปแบบการให้บริการด้านอนามัยการเจริญพันธุ์สำหรับวัยรุ่น ที่มารับบริการที่ร้านยาจังหวัดนนทบุรี. วารสารวิชาการ โรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาล ทั่วไปเขต4, 7(2), 198-212.

- วาสนา ขอนยาง .(2548). การปฏิบัติพัฒนกิจของครอบครัวระยะมีบุตรวัยรุ่นหญิง และทัศนคติเรื่องเพศของวัยรุ่นหญิง. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิภาวรรณ ชะอ่อม เพ็ญสุขสันต์. (2550). พัฒนาการวัยรุ่นใหญ่. Retrieved January 17, 2007. Available from: <http://www.clm.wu.ac.th>.
- ศุภาฎา เพชรชุม. (2545). ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตที่มีเนื้อหาทางเพศกับความรู้และพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศุภาศิริ การิกาญจน์. (2541). บทบาทของพ่อแม่ในการสอนเพศศึกษาแก่ลูกสาววัยรุ่น ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศิริไชย หงษ์สงวนศรี. (2551). วัยรุ่นวุ่นรัก...ผลต่อสุขภาพและแนวทางการช่วยเหลือ. Retrieved Jan 5, 2008. Available from: <http://www.dmh.moph.go.th>
- สกลพร พิชัยกมล. (2549). ผลของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมต่อความรู้เรื่องเพศศึกษาและทักษะชีวิตของนักเรียนช่วงชั้น 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนนทรีวิทยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- สมบูรณ์ จิตชาญวิชัย. (2546). วิธีการจัดเวลาทางสังคมเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมของวัยรุ่น โดยสถาบันครอบครัวในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สมสมัย โคตรชุม. (2547). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสอนเพศศึกษาของบิดามารดา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจังหวัดอำนาจเจริญ. วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- สหภาพ พูลเกษร. (2543). การศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สาโรจน์ เพชรมณี. (2545). การพัฒนาหลักสูตรชีวิตครอบครัวและเพศศึกษาตามแนวคิดใหม่สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาสุศึกษาคุุฎิบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). รายงานสรุปยอดรวมจำนวนนักเรียน ครูและภาร โรงเรียนระดับจังหวัด. Retrieved May 2, 2006. Available from:<http://www.moe.go.th>.

- ศิริวรรณ ชาญฉลาด, สุสันหา ชิมรัมย์ และนันทพร แสนศิริพันธ์. (2548). ค่านิยมทางเพศและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของสตรีวัยรุ่น. *วารสารสร้างเสริมสุขภาพ*, 2(3-4), 1-18.
- สุชาดา จักรพิสุทธิ์. (2548). วัยรุ่นมีปัญหา หรือวัยรุ่นกำลังเผชิญปัญหา วิกฤตวัยรุ่น-วัยรุ่นก็มีสมอง (ส่วนอยาก). *เอกสารประกอบการสัมมนา Master Trainers โครงการก้าวอย่างเข้าใจ วันที่ 8-9 สิงหาคม 2548 ณ โรงแรมรามาคาร์เดินส์ กรุงเทพมหานคร.*
- สุชาติ โสมประยูร และวรรณิ โสมประยูร. (2543). *เพศศึกษา. (ฉบับปรับปรุงใหม่)* กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุทธิดา พิธิธรรมเจริญ. (2546). *บทบาทของบิดาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.
- สุธีรา ทอมป์สัน. (2543). มิติทางเพศ: มุมมองส่วนบุคคล. ในทองกร ยัณรังสี, ธนพรรณ ฟองศิริ, ราตรี ศิริศรีตรีรักษ์, วิภา ภาวนากรณ์, ศิริวรรณ แซ่โจ้ว และอุษา ภูษิตาภรณ์ (บรรณาธิการ), *สรุปการสัมมนาระดับชาติเรื่องโรคเอดส์ ครั้งที่ 7* (หน้า 188-190). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สุพัศรา บุญญาภาพพงศ์. (2547). *ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นในเขต กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาพร อธิวรกุล. (2541). *พฤติกรรมความเสี่ยงของบิดามารดาในเรื่องเพศ ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุภาพรณี ปัญหาราช. (2546). *พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการรับรู้ภาวะเสี่ยง: การศึกษาเชิงบรรยายในวัยรุ่นในเขตเทศบาลนครขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- สุภัทร ฮาสุวรรณกิจ. (2549). *พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น: พัฒนาการหรือความเบี่ยงเบน*. Retrieved Jan 5, 2008. Available from: <http://www.songkhlahealth.org>.
- สุรัชย์ อินทรประเสริฐ. (2548). *เพศของวัยรุ่น*. ใน เอนก อารีพรรค (บรรณาธิการ). *เพศศาสตร์ในอุตสาหกรรมและนรีเวชวิทยา* (หน้า 257-273). กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.
- สุรพงศ์ อำพันวงษ์. (2550). *ทำไมต้องสอนวิชาเพศศึกษา*. Retrieved Aug 21, 2007. Available from: <http://www.nsdv.go.th>.
- สุรีย์พร กฤษเจริญ และกอบแก้ว สุวรรณ. (2545). การรับรู้บทบาทหญิงชายและมิติทางเพศของผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกและสามี. ในจรรยา เศรษฐบุตร และบุปผา ศิริรัมย์ (บรรณาธิการ), *รายงานการวิจัยด้านเพศภาวะ มิติทางเพศและอนามัยการเจริญพันธุ์ชุดที่ 1* (หน้า 125-178). นครปฐม : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

- สุริย์พร กฤษเจริญ, กัญจน์ พลอินทร์, จูติพร อิงคถาวรวงศ์และจรัญ ศรีทวีวัฒน์. (2551). การสอนเรื่องเพศของพ่อแม่และความต้องการการเรียนรู้เรื่องเพศของลูก. *สงขลานครินทร์เวชสาร* 26(1), 61-70.
- สุริย์พร กฤษเจริญ, เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย, จูติพร อิงคถาวรวงศ์ และกัญจน์ พลอินทร์. (2551). ความต้องการการเรียนรู้การสอนของครูผู้ปกครองและนักเรียน. *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์* 14(2), 333-348.
- สุวรรณา วรคามิน และคณะ. (2550). *การศึกษาความพร้อมของพ่อแม่ในการสอนเพศศึกษาแก่ลูก*. Retrieved Aug 21, 2007. Available from: <http://rh.anamai.moph.go.th>.
- สุวรรณา หงษ์ศรีสุวรรณ. (2544). *การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ทัศนคติ และการสื่อสารเรื่องเพศศึกษาของผู้ปกครอง นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวรรณา ศรวณีย์. (2546). ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการทำแท้งผิดกฎหมายและวิธีการได้รับความรู้เรื่องเพศศึกษา และการวางแผนครอบครัวที่ผู้ทำแท้งสนใจ. *วารสารวิชาการแพทย์เขต 8*, 11(2), 57-65.
- แสงอัมพา บำรุงธรรม. (2543). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเชื่อ ค่านิยมและพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในเมืองเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต. (2547). *สถานการณ์เรื่องพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น*. Retrieved Aug 21, 2007. Available from: <http://mhtech.dmh.moph.go.th>.
- องค์การแพช.(2550). *คู่มือฝึกอบรมผู้จัดการเรียนรู้เพศศึกษามเบรอบด้าน*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทเออร์เจนท์ เทคโนโลยี.
- อนงค์ ชีระพันธุ์. (2544). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อมรา สุนทรธาดา. (2544). ความสัมพันธ์เชิงอำนาจและพฤติกรรมอนามัยเจริญพันธุ์. ใน *นุปลา ศิริรัศมี, เบญจา ขอดคำเนิน-แอ็ดดิกัน และ A.N. Gray (บรรณาธิการ), คู่มืออบรมเชิงปฏิบัติการ โครงการพัฒนางานด้านเพศภาวะ มิติทางเพศและอนามัยการเจริญพันธุ์ (หน้า 63-76)*. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อรชร อัฐทวิลาภ. (2544). *พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในจังหวัดภูเก็ต*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

- อัจฉริยา แวงอุษา, ผงงศิลป์ เฟิงมาก และกิตติกร นิลมานัต. (2551). ความศรัทธา การปฏิบัติตามหลักศาสนาอิสลาม และพฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคเอดส์ในวัยรุ่นชายมุสลิม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น: จังหวัดปัตตานี. *วารสารโรคเอดส์* 20 (4), 173-180.
- อภาพร เผ่าวัฒนา. (2551). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสื่อสารเรื่องเพศของมารดาที่มีบุตรสาววัยรุ่น ชุมชนแออัด เขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารพยาบาลสาธารณสุข* 22 (1), 31-50.
- อิสระ บุญธรรม. (2546). รูปแบบที่พึงประสงค์ในการให้สุขศึกษาด้านเพศศึกษาสำหรับผู้พิการวัยรุ่นที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน: กรณีศึกษา โรงเรียน โสตศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดตาก. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อร่ามศรี กฤษณเสรณี. (2543). การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทักษะชีวิตและอนามัยการเจริญพันธุ์เพื่อส่งเสริมอนามัยการเจริญพันธุ์สำหรับกลุ่มวัยรุ่นตอนปลาย กรณีศึกษาแบบมีส่วนร่วมในสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร. *Thailand Journal of Health Promotion and Environmental Health*, 23(3), 95-103.
- อุบลรัตน์ ธนรุจิวงศ์. (2547). การศึกษาแนวโน้มของพฤติกรรมเสี่ยงการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 และนักเรียนอาชีวศึกษาระดับ ปวช. ปี 2 ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร. *วารสารการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม กระทรวงสาธารณสุข*, 27(3), 28-38.
- อุรสา พรสขม. (2545). การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจและเจตคติต่อเรื่องเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยวิธีการสอนเพศศึกษานแบบโมดูลกับแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Advocates for youth . (2006) . *Sex education programs: Definitions & point-by-point comparison*. Retrieved January 12, 2006. Available from <http://www.advoatesforyouth.org>.
- Austin, S.B.; Ziyadeh, N.; Kahn, J.A.; Camargo, C.A.; Colditz, G.A. & Field, A.E. (2004). Sexual orientation, weight concerns, and eating-disordered behaviors in adolescent girls and boys. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, 43(9), 1115-1123.
- Burgess, V.; Dziegielewska, S.F. & Green, C.E. (2005). Improving comfort about sex communication between parents and their adolescents: Practice-based research within a teen sexuality group. *Brief Treatment and Crisis Interventio*, 5(4), 379-390.

- Eastman, K.L.; Corona, R. & Schuster, M.A. (2006). Talking parents, healthy teens: A worksite-based program for parents to promote adolescent sexual health. *Preventing Chronic Disease*, 3(4), 1-10.
- Ford, N., & Kittisuksathit, S. (1996). *Youth sexuality : The sexual awareness, lifestyles and related-health service needs of young, single, factory workers in Thailand*. Nakornpathom: Institute for Population and Social Research, Mahidol University.
- Gillmore, M.R. ; Archibald, M.E.; Morrison, D.M.; Wilsdon, A; Wells, E.A.; Hoppe, M.J.; Nahom, D. & Murowchick, E.(2002). Teen sex behavior: Applicability of the theory of reasoned action. *Journal of Marriage and Family*, 64(4), 885-897.
- Heisler, J.M. (2005). Family communication about sex: Parents and college-aged offspring recall discussion topics, satisfaction, and parental involvement. *Journal of Family Communication*, 5 (4), 295-312.
- Hutchinson, M.K. (2002). The influence of sexual risk communication between parents and daughters on sexual risk behaviors. *Family Relations*, 51(3), 238-247.
- Kemmis, S. & McTaggart, R. (1998). *The action research planner*. (3 rd ed.). Victoria : Deakin University.
- Lederman, R.P.; Chan, W. & Roberts-Gray, C. (2008). Parent-adolescent relationship education (PARE): Program delivery to reduce risks for adolescent pregnancy and STDs. *Behavioral Medicine*, 33(4), 137-143.
- Mahajan, P. & Sharma, N. (2005). Parents attitude towards imparting sex education to their adolescent girls. *Anthropologist*, 7(3), 197-199.
- Martin , S.; Rector, R. & Pardue, M.G. (2004). *Comprehensive sex education vs. authentic abstinence: A study of competing curricula* . Washington , DC : The Heritage Foundation.
- Meschke, L.L.; Bartholomae, S. & Zentall, S. R. (2000). Adolescent sexuality and parent-adolescent processes: Promoting healthy teen choices. *Family Relations*, 49(2), 143-154. Shetty, P.; Kowti, S. & Patil, V. (2005). Attitude of mothers towards sex education of adolescent girls. *Regional Health Forum*. Retrieved September 15,2005. Available from: www.who.int.
- Ogunjimi, L.O. (2006). Attitude of students and parents towards the teaching of sex education in secondary schools in Cross Rivers. *Educational Research and Review*, 1(9), 347-349.

- Pengpid, S.; Peltzer, K. & Igumbor, J.O. (2008). Involvement of teachers, parents and community in life skills and sex education in South African secondary schools. *African Journal for Physical, Health Education, Recreation and Dance*, 14(1), 48-62.
- Schuster, M.A., et al. (2008). Evaluation of talking parents, healthy teens, a new worksite based parenting programme to promote parent-adolescent communication sexual health: randomized controlled trial. *British Medical Journal*. Retrived February 10, 2009. Available from <http://www.bmj.com>.
- Shetty, P.; Kowli S. & Patil, V. (2005). *Attitudes of mother towards sex education of adolescent girls*. Retrived January 9, 2007. Available from <http://www.whosea.org>.
- Tamara, A.D.; Andrea, J. & Desiree, A. (2008). Why can't we just talk about it? An observational study of parents' and adolescents' conversations about sex. *Journal of Adolescent Research*, 23(6), 689-721.
- Tasnavites, P. (2003). Predictors of adolescent sexual attitudes towards pre-marital sex: The influence of psychosocial and socio-cultural factors. *Journal of Demography*, 19(2), 1-16.
- Turnbull, T.; Wersch, V.A. & Schaik, V.P. (2008). A review of parental involvement in sex education: The role for effective communication in British families. *Health Education Journal*, 67(3), 182-195.
- Yamane, T. (1967). *Statistic : An introductory analysis*. New York : Harper & Row.
- Yang, H.; Stanton, B.; Li, X.; Cottrel, L.; Galbraith, J. & Kaljee, L. (2007). Dynamic association between parental monitoring and communication and adolescent risk involvement among African-American adolescent. *Journal of the National Medical Association*, 99(5), 517-524.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการวิจัย

ศาสตราจารย์ ดร. ศุภชัย ทรัพย์ประจักษ์ อาจารย์ประจำคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ กำลังศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก เปรียบเทียบศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูกระหว่างก่อนและหลังการพัฒนา เปรียบเทียบความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ระหว่างก่อนและหลังการพัฒนา รวมทั้งศึกษาปัญหา อุปสรรคและความเป็นไปได้ในการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก พ่อแม่ที่ยินดีเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ ท่านต้องเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพเพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก และต้องตอบคำถามเกี่ยวกับศักยภาพการสอนเรื่องเพศให้กับลูก ซึ่งต้องใช้เวลาในการตอบประมาณ 30-45 นาที จำนวน 2 ครั้ง และอาจต้องเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเพื่อให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับศักยภาพการสอนเรื่องเพศให้กับลูก ซึ่งต้องใช้เวลาประมาณ 1-1.5 ชั่วโมง จำนวน 2-3 ครั้ง สำหรับท่านที่เป็นนักเรียนท่านต้องตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ ซึ่งต้องใช้เวลาในการตอบประมาณ 30-45 นาที จำนวน 2 ครั้ง และอาจต้องเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเพื่อให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ ซึ่งต้องใช้เวลาประมาณ 1-1.5 ชั่วโมง จำนวน 2-3 ครั้ง

การเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสมัครใจของท่าน ท่านมีสิทธิที่จะตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัย ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมและการตอบแบบสอบถามหากท่านรู้สึกอึดอัดใจหรือไม่สบายใจ ท่านสามารถยุติการเข้าร่วมโครงการวิจัยได้ทันที โดยไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อท่านทั้งสิ้น ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จากท่านจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ และนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม หากท่านมีข้อสงสัยประการใดสามารถสอบถามดิฉัน ได้ตลอดเวลา

ลงชื่อ.....

(ศุภชัย ทรัพย์ประจักษ์)

สำหรับผู้เข้าร่วมวิจัย

ข้าพเจ้าได้อ่านหรือได้รับคำอธิบายรายละเอียดการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการวิจัยอย่างครบถ้วน มีความเข้าใจเป็นอย่างดีและยินดีเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้เข้าร่วมวิจัย

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลสำหรับพ่อแม่

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูลเกี่ยวกับตัวท่าน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความ
ลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

-
1. เพศ ชาย หญิง
 2. อายุ.....ปี
 3. ศาสนา พุทธ คริสต์ อิสลาม อื่นๆระบุ
.....
 4. สถานภาพสมรส คู่ ม่าย/หย่า/แยก อื่นๆระบุ.....
 5. จำนวนบุตรทั้งหมด.....คน
 6. ระดับการศึกษา ไม่ได้เรียน ประถมศึกษา มัธยมศึกษา
 อนุปริญญา ปริญญาตรี ปริญญาโท อื่น ๆ ระบุ.....
 7. อาชีพ ค้าขาย รับจ้าง ทำสวน ทำนา
 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ประมง แม่บ้าน
 ธุรกิจส่วนตัว อื่น ๆ ระบุ.....
 8. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน.....บาท
 9. ความเพียงพอของรายได้ เพียงพอ ไม่เพียงพอ แก้ปัญหาโดย.....

แบบสอบถามศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับพ่อแม่ เพื่อสอบถามท่านเกี่ยวกับศักยภาพการสอนเรื่องเพศให้กับลูก ขอให้ท่านใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกหรือความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ดังนี้

มาก	หมายถึง ท่านมีศักยภาพการสอนเรื่องเพศให้กับลูกในระดับมาก
ปานกลาง	หมายถึง ท่านมีศักยภาพการสอนเรื่องเพศให้กับลูกในระดับปานกลาง
น้อย	หมายถึง ท่านมีศักยภาพการสอนเรื่องเพศให้กับลูกในระดับน้อย
ไม่เลย	หมายถึง ท่านไม่มีศักยภาพการสอนเรื่องเพศให้กับลูก

หัวข้อ	ศักยภาพ			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย
พัฒนาการของมนุษย์				
1. การมีประจำเดือน				
2. การมีเต้านมหรือมีขนรักแร้และขนบริเวณอวัยวะเพศ				
3. การฝันเปียก				
4. การตั้งครรภ์หรือการทำให้ผู้หญิงตั้งครรภ์				
5. อวัยวะที่ไม่ควรเปิดเผยและให้บุคคลอื่นสัมผัส				
6. การเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจ อารมณ์และสังคมเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น				
7. ความรู้สึกของวัยรุ่นที่มีต่อเพศตรงข้าม				
8. การประพาดตัวที่เหมาะสมสำหรับผู้หญิงและผู้ชายเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น				
9. ผลกระทบจากการเลือกเป็นเพศที่แตกต่างจากบุคคลทั่วไป				
สัมพันธภาพ				
10. การคบเพื่อนเพศเดียวกัน				
11. การคบเพื่อนต่างเพศและการวางตัวกับเพื่อนต่างเพศ				
12. การปฏิบัติตัวต่อผู้อื่นเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่เคารพและให้เกียรติซึ่งกันและกัน				
13. ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลรอบข้างเกี่ยวกับการมีแฟนในวัยเรียน				
14. การรู้จักเลือกค่านิยมเกี่ยวกับเรื่องเพศมาเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตัว				
15. พัฒนาการของความสัมพันธ์ระหว่างวัยรุ่นผู้หญิงและผู้ชาย				
16. วิธีการแสดงออกและการตอบรับหรือปฏิเสธในเรื่องความรัก				
17. ผลกระทบที่จะตามมาจากการมีแฟนในวัยเรียน				
18. ความคาดหวังของผู้ใหญ่และสังคมที่มีต่อการแสดงออกทางเพศของวัยรุ่น				
19. การคงไว้ซึ่งสัมพันธภาพที่ดีกับพ่อแม่หรือบุคคลในครอบครัว				
20. การเลือกคู่ครอง				
ทักษะส่วนบุคคล				
21. การแสดงความคิดเห็น การยอมรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของผู้อื่นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ				

หัวข้อ	ศักยภาพ			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย
22. การใช้คำพูดและท่าทางในการสื่อสารที่ไม่ทำร้ายความรู้สึกของผู้อื่น				
23. การแสดงความรับผิดชอบเมื่อตัวเองทำให้เกิดความเข้าใจผิด ทำให้ผู้อื่นเสียหายหรือเสียใจ				
24. การแสดงออกที่เหมาะสมเมื่อถูกเพื่อนล้อเลียน				
25. การคาดเดาสถานการณ์ที่อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์				
26. เทคนิคการปฏิเสธหรือการเอาตัวรอดเมื่อตกอยู่ในสถานการณ์ที่อาจ นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์				
27. การปรึกษาปัญหาเรื่องเพศกับบุคคลที่ไว้ใจได้ เช่นพ่อแม่และครู				
28. การแก้ปัญหาและแสวงหาความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อเกิดปัญหา จากการมีเพศสัมพันธ์				
29. การหลีกเลี่ยงหรือป้องกันการถูกล่วงละเมิดทางเพศ				
พฤติกรรมทางเพศ				
30. การสัมผัสที่เป็นการจูงใจล่วงเกินทางเพศ				
31. อันตรายจากการดูสื่อลามกอนาจารประเภทต่างๆ				
32. การแต่งกายที่เหมาะสมและถูกกาลเทศะ				
33. การหลีกเลี่ยงอบายมุขที่อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ เช่นเหล้า				
34. การหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์				
35. การแสดงความรู้สึกรักหรือห่วงใยกับแฟน โดยไม่มีเพศสัมพันธ์				
36. พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นที่คนทั่วไปยอมรับได้				
37. การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง				
38. ปฏิกริยาตอบสนองทางร่างกายและความรู้สึกเมื่อมีการสัมผัสอวัยวะบาง จุด				
39. การจัดการกับอารมณ์ทางเพศด้วยวิธีการที่เหมาะสม				
สุขภาพทางเพศ				
40. การดูแลสุขภาพและการปฏิบัติด้วยฉะมีประจำเดือน				
41. การทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ของผู้หญิงและผู้ชาย				
42. การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ต่างๆ เพื่อความสวยงามหรือดึงดูดใจเพศตรงข้าม				
43. บุคคลหรือสถานที่ที่ควรไปปรึกษาเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพทางเพศ				

หัวข้อ	ศักยภาพ			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย
44. การป้องกันและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์				
45. การป้องกันการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และ โรคเอดส์				
46. การมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย				
47. โอกาสที่จะนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้ตั้งใจ				
48. การป้องกันการถูกคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศ				
49. การคุมกำเนิด				
50. ผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร				
51. ผลกระทบที่เกิดจากการทำแท้ง				
สังคมและวัฒนธรรม				
52. ค่านิยมสมัยใหม่ที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อวัยรุ่นในเรื่องเพศ				
53. บทบาทหน้าที่ของผู้หญิงและผู้ชายตามวัฒนธรรมไทย				
54. ความแตกต่างระหว่างผู้หญิงและผู้ชายตามวัฒนธรรมไทย				
55. บทบาทของผู้หญิงและผู้ชายในการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์				
56. ความแตกต่างทางความคิดของผู้ชายและผู้หญิงเกี่ยวกับ				
พฤติกรรมทางเพศ				
57. ค่านิยมเรื่องเพศในสังคม/วัฒนธรรมไทย				
58. การปฏิบัติตัวเรื่องเพศให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย				
59. การเข้าใจและรู้เท่าทันกับกระแสวัฒนธรรมในสังคมปัจจุบัน				
60. การรู้เท่าทันสื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อโฆษณา				

แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลสำหรับลูก

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูลเกี่ยวกับตัวท่าน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ.....ปี
3. ท่านอาศัยอยู่กับ พ่อแม่ พ่อ แม่ อื่นๆระบุ.....
4. กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่.....
5. เกรดเฉลี่ย.....
6. ศาสนา พุทธ คริสต์ อิสลาม อื่นๆระบุ.....
7. ท่านคิดว่าการสอนเพศศึกษามีความจำเป็นมากน้อยเพียงใด
 มาก ปานกลาง น้อย ไม่จำเป็น
8. พ่อ แม่หรือผู้ปกครองของท่านสอนเรื่องเพศให้ท่านมากน้อยเพียงใด
 สอนสม่ำเสมอ สอนเป็นครั้งคราว สอนน้อยมาก ไม่สอนเลย
9. ท่านคิดว่าใครเป็นบุคคลที่เหมาะสมที่สุดในการสอนเรื่องเพศให้กับท่าน
 พ่อแม่ ครู แพทย์/พยาบาล อื่นๆระบุ.....

แบบสอบถามความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับลูก เพื่อสอบถามความพึงพอใจต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ ขอให้ท่านใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกหรือความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ดังนี้

มาก หมายถึง ท่านมีความพึงพอใจต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อ/แม่ในระดับมาก

ปานกลาง หมายถึง ท่านมีความพึงพอใจต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อ/แม่ในระดับปานกลาง

น้อย หมายถึง ท่านมีความพึงพอใจต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อ/แม่ในระดับน้อย

ไม่เคย หมายถึง ท่านไม่มีความพึงพอใจต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อ/แม่

หัวข้อ	ความพึงพอใจ			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย
พัฒนาการของมนุษย์				
1. การมีประจำเดือน				
2. การมีเต้านมหรือมีขนรักแร้และขนบริเวณอวัยวะเพศ				
3. การผื่นเปื่อย				
4. การตั้งครรภ์หรือการทำให้ผู้หญิงตั้งครรภ์				
5. อวัยวะที่ไม่ควรเปิดเผยและให้บุคคลอื่นสัมผัส				
6. การเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจ อารมณ์และสังคมเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น				
7. ความรู้สึกรักของวัยรุ่นที่มีต่อเพศตรงข้าม				
8. การประพฤติดัวที่เหมาะสมสำหรับผู้หญิงและผู้ชายเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น				
9. ผลกระทบจากการเลือกเป็นเพศที่แตกต่างจากบุคคลทั่วไป				
สัมพันธภาพ				
10. การคบเพื่อนเพศเดียวกัน				
11. การคบเพื่อนต่างเพศและการวางตัวกับเพื่อนต่างเพศ				
12. การปฏิบัติตัวต่อผู้อื่นเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่เคารพและให้เกียรติซึ่งกันและกัน				
13. ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลรอบข้างเกี่ยวกับการมีแฟนในวัยเรียน				
14. การรู้จักเลือกค่านิยมเกี่ยวกับเรื่องเพศมาเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตัว				
15. พัฒนาการของความสัมพันธ์ระหว่างวัยรุ่นผู้หญิงและผู้ชาย				
16. วิธีการแสดงออกและการตอบรับหรือปฏิเสธในเรื่องความรัก				
17. ผลกระทบที่จะตามมาจากการมีแฟนในวัยเรียน				
18. ความคาดหวังของผู้ใหญ่และสังคมที่มีต่อการแสดงออกทางเพศของวัยรุ่น				
19. การคงไว้ซึ่งสัมพันธภาพที่ดีกับพ่อแม่หรือบุคคลในครอบครัว				
20. การเลือกคู่ครอง				
ทักษะส่วนบุคคล				
21. การแสดงความคิดเห็น การยอมรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของผู้อื่นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ				
22. การใช้คำพูดและท่าทางในการสื่อสารที่ไม่ทำร้ายความรู้สึกของผู้อื่น				

หัวข้อ	ความพึงพอใจ			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย
23. การแสดงความรับผิดชอบเมื่อตัวเองทำให้เกิดความเข้าใจผิด ทำให้ผู้อื่นเสียหายหรือเสียใจ				
24. การแสดงออกที่เหมาะสมเมื่อถูกเพื่อนล้อเลียน				
25. การคาดเดาสถานการณ์ที่อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์				
26. เทคนิคการปฏิเสธหรือการเอาตัวรอดเมื่อตกอยู่ในสถานการณ์ที่อาจ นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์				
27. การปรึกษาปัญหาเรื่องเพศกับบุคคลที่ไว้ใจได้ เช่นพ่อแม่และครู				
28. การแก้ปัญหาและแสวงหาความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อเกิดปัญหา จากการมีเพศสัมพันธ์				
29. การหลีกเลี่ยงหรือป้องกันการถูกล่วงละเมิดทางเพศ				
พฤติกรรมทางเพศ				
30. การสัมผัสที่เป็นการจูงใจล่วงเกินทางเพศ				
31. อันตรายจากการคู่อุปถัมภ์ก่อนอาจารย์ประเภทต่างๆ				
32. การแต่งกายที่เหมาะสมและถูกกาลเทศะ				
33. การหลีกเลี่ยงอบายมุขที่อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ เช่นเหล้า				
34. การหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์				
35. การแสดงความรู้สึกรักหรือห่วงใยกับแฟน โดยไม่มีเพศสัมพันธ์				
36. พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นที่คนทั่วไปยอมรับได้				
37. การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง				
38. ปฏิกริยาตอบสนองทางร่างกายและความรู้สึกเมื่อมีการสัมผัส อวัยวะบางจุด				
39. การจัดการกับอารมณ์ทางเพศด้วยวิธีการที่เหมาะสม				
สุขภาพทางเพศ				
40. การดูแลสุขภาพและการปฏิบัติด้วยฉะมีประจำเดือน				
41. การทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ของผู้หญิงและผู้ชาย				
42. การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ต่างๆ เพื่อความสวยงามหรือดึงดูดใจเพศตรง ข้าม				

หัวข้อ	ความพึงพอใจ			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย
43. บุคคลหรือสถานที่ที่ควรไปปรึกษาเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพทางเพศ				
44. การป้องกันและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์				
45. การป้องกันการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์				
46. การมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย				
47. โอกาสที่จะนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้ตั้งใจ				
48. การป้องกันการถูกคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศ				
49. การคุมกำเนิด				
50. ผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร				
51. ผลกระทบที่เกิดจากการทำแท้ง				
สังคมและวัฒนธรรม				
52. ค่านิยมสมัยใหม่ที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อวัยรุ่นในเรื่องเพศ				
53. บทบาทหน้าที่ของผู้หญิงและผู้ชายตามวัฒนธรรมไทย				
54. ความแตกต่างระหว่างผู้หญิงและผู้ชายตามวัฒนธรรมไทย				
55. บทบาทของผู้หญิงและผู้ชายในการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์				
56. ความแตกต่างทางความคิดของผู้ชายและผู้หญิงเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ				
57. ค่านิยมเรื่องเพศในสังคม/วัฒนธรรมไทย				
58. การปฏิบัติตัวเรื่องเพศให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย				
59. การเข้าใจและรู้เท่าทันกับกระแสวัตถุนิยมในสังคมปัจจุบัน				
60. การรู้เท่าทันสื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อโฆษณา				

ภาคผนวก ค

ตารางวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม

ตาราง 9 ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ก่อนการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก รายชื่อ (N=80)

หัวข้อ	ศักยภาพ (ร้อยละ)				\bar{X}
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย	
พัฒนาการของมนุษย์					
1. การมีประจำเดือน	27.50	35.00	21.25	16.25	1.74
2. การมีเต้านมหรือมีขนรักแร้และขนบริเวณอวัยวะเพศ	21.25	28.75	31.25	18.75	1.53
3. การผื่นเปื่อยก	13.75	17.50	30.00	38.75	1.06
4. การตั้งครรรภ์หรือการทำให้ผู้หญิงตั้งครรรภ์	35.00	20.00	23.75	21.25	1.69
5. อวัยวะที่ไม่ควรเปิดเผยและให้บุคคลอื่นสัมผัส	43.75	25.00	18.75	12.50	2.00
6. การเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจ อารมณ์และสังคมเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น	36.25	43.75	12.50	7.50	2.09
7. ความรู้สึกของวัยรุ่นที่มีต่อเพศตรงข้าม	35.00	35.00	21.25	8.75	1.96
8. การประพฤติกรรมที่เหมาะสมสำหรับผู้หญิงและผู้ชายเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น	45.00	37.50	12.50	5.00	2.23
9. ผลกระทบจากการเลือกเป็นเพศที่แตกต่างจากบุคคลทั่วไป	21.25	40.00	25.00	13.75	1.69
สัมพันธภาพ					
10. การคบเพื่อนเพศเดียวกัน	43.75	33.75	12.50	10.00	2.11
11. การคบเพื่อนต่างเพศและการวางตัวกับเพื่อนต่างเพศ	48.75	32.50	11.25	7.50	2.23
12. การปฏิบัติตัวต่อผู้อื่นเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่เคารพและให้เกียรติซึ่งกันและกัน	57.50	31.25	7.5	3.75	2.42
13. ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลรอบข้างเกี่ยวกับการมีแฟนในวัยเรียน	47.50	32.50	15.00	5.00	2.23
14. การรู้จักเลือกค่านิยมเกี่ยวกับเรื่องเพศมาเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตัว	31.25	51.25	11.25	6.25	2.08
15. พัฒนาการของความสัมพันธ์ระหว่างวัยรุ่นผู้หญิงและผู้ชาย	35.00	45.00	15.00	5.00	2.10
16. วิธีการแสดงออกและการตอบรับหรือปฏิเสธในเรื่องความรัก	40.00	40.00	13.75	6.25	2.14
17. ผลกระทบที่จะตามมาจากการมีแฟนในวัยเรียน	56.25	28.75	8.75	6.25	2.35
18. ความคาดหวังของผู้ใหญ่และสังคมที่มีต่อการแสดงออกทางเพศของวัยรุ่น	40.00	40.00	16.25	3.75	2.16
19. การคงไว้ซึ่งสัมพันธภาพที่ดีกับพ่อแม่หรือบุคคลในครอบครัว	57.50	30.00	7.50	5.00	2.40
20. การเลือกคู่ครอง	43.75	25.00	20.00	11.25	2.01

ตาราง 9 (ต่อ)

หัวข้อ	ศักยภาพ (ร้อยละ)				\bar{X}
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย	
ทักษะส่วนบุคคล					
21. การแสดงความคิดเห็น การยอมรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของผู้อื่นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ	37.50	45.00	10.00	7.50	2.13
22. การใช้คำพูดและท่าทางในการสื่อสารที่ไม่ทำร้ายความรู้สึกของผู้อื่น	38.75	43.75	13.75	3.75	2.17
23. การแสดงความรับผิดชอบเมื่อตัวเองทำให้เกิดความเข้าใจผิดทำให้ผู้อื่นเสียหายหรือเสียใจ	56.25	28.75	13.75	1.25	2.40
24. การแสดงออกที่เหมาะสมเมื่อถูกเพื่อนล้อเลียน	31.25	43.25	21.25	3.75	2.03
25. การคาดเดาสถานการณ์ที่อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์	40.00	31.25	20.00	8.75	2.03
26. เทคนิคการปฏิเสธหรือการเอาตัวรอดเมื่อตกอยู่ในสถานการณ์ที่อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์	46.25	27.50	16.25	10.00	2.10
27. การปรึกษาปัญหาเรื่องเพศกับบุคคลที่ไว้ใจได้ เช่น พ่อแม่และครู	51.25	27.50	15.00	6.25	2.24
28. การแก้ปัญหาและแสวงหาความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อเกิดปัญหาจากการมีเพศสัมพันธ์	35.00	41.25	17.50	6.25	2.05
29. การหลีกเลี่ยงหรือป้องกันการถูกล่วงละเมิดทางเพศ	52.50	20.00	18.75	8.75	2.16
พฤติกรรมทางเพศ					
30. การสัมผัสที่เป็นการจูงใจลวงเกินทางเพศ	35.00	33.75	21.25	10.00	1.94
31. อันตรายจากการดูสื่อลามกอนาจารประเภทต่างๆ	45.00	27.50	18.75	8.75	2.09
32. การแต่งกายที่เหมาะสมและถูกกาลเทศะ	58.75	26.25	12.50	2.50	2.41
33. การหลีกเลี่ยงอบายมุขที่อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ เช่น เหล้า	53.75	22.50	13.25	10.00	2.20
34. การหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์	61.25	26.25	5.00	7.50	2.41
35. การแสดงความรู้สึกรักหรือห่วงใยกับแฟนโดยไม่มีเพศสัมพันธ์	46.25	30.00	18.75	5.00	2.17
36. พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นที่คนทั่วไปยอมรับได้	36.25	41.25	13.75	8.75	2.05
37. การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง	22.50	21.25	28.75	27.50	1.39
38. ปฏิกริยาตอบสนองทางร่างกายและความรู้สึกเมื่อมีการสัมผัส					
อวัยวะบางจุด	20.00	31.25	32.50	16.25	1.55
39. การจัดการกับอารมณ์ทางเพศด้วยวิธีการที่เหมาะสม	23.75	32.50	26.25	17.50	1.63
40. การดูแลสุขภาพและการปฏิบัติตัวขณะมีประจำเดือน	50.00	28.75	11.25	10.00	2.19
41. การทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ของผู้หญิงและผู้ชาย	46.25	27.50	16.25	10.00	2.10

ตาราง 9 (ต่อ)

หัวข้อ	ศักยภาพ (ร้อยละ)				\bar{X}
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย	
42. การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ต่างๆ เพื่อความสวยงามหรือดึงดูดใจเพศตรงข้าม	17.50	38.75	23.75	20.00	1.54
43. บุคคลหรือสถานที่ที่ควรไปปรึกษาเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพทางเพศ	30.00	37.50	21.25	11.25	1.86
44. การป้องกันและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์	42.50	33.75	16.25	7.50	2.11
45. การป้องกันการติดเชื้อติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์	50.00	20.00	20.00	10.00	2.10
46. การมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย	37.50	18.75	27.50	16.25	1.78
47. โอกาสที่จะนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้ตั้งใจ	36.25	31.25	21.25	11.25	1.93
48. การป้องกันการถูกคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศ	45.00	23.75	18.75	12.50	2.01
49. การคุมกำเนิด	26.25	28.75	26.25	18.75	1.63
50. ผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร	41.25	35.00	12.50	11.25	2.06
51. ผลกระทบที่เกิดจากการทำแท้ง	36.25	22.50	17.50	23.75	1.71
สังคมและวัฒนธรรม					.
52. ค่านิยมสมัยใหม่ที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อวัยรุ่นในเรื่องเพศ	42.50	41.25	8.75	7.50	2.19
53. บทบาทหน้าที่ของผู้หญิงและผู้ชายตามวัฒนธรรมไทย	46.25	28.75	20.00	5.00	2.16
54. ความแตกต่างระหว่างผู้หญิงและผู้ชายตามวัฒนธรรมไทย	40.00	43.75	11.25	5.00	2.19
55. บทบาทของผู้หญิงและผู้ชายในการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์	40.00	35.00	18.75	6.25	2.09
56. ความแตกต่างทางความคิดของผู้ชายและผู้หญิงเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ	33.75	45.00	13.75	7.50	2.05
57. ค่านิยมเรื่องเพศในสังคม/วัฒนธรรมไทย	30.00	42.50	21.25	6.25	1.96
58. การปฏิบัติตัวเรื่องเพศให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย	42.50	45.00	8.75	3.75	2.26
59. การเข้าใจและรู้เท่าทันกับกระแสวัตถุนิยมในสังคมปัจจุบัน	43.75	37.50	13.75	5.00	2.20
60. การรู้เท่าทันสื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อโฆษณา	42.50	38.75	15.00	3.75	2.20

ตาราง 10 ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่หลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก รายชื่อ (N=80)

หัวข้อ	ศักยภาพ (ร้อยละ)				\bar{X}
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย	
พัฒนาการของมนุษย์					
1. การมีประจำเดือน	58.75	33.75	6.25	1.25	2.50
2. การมีเต้านมหรือมีขนรักแร้และขนบริเวณอวัยวะเพศ	38.75	47.50	11.25	2.50	2.23
3. การฝันเปียก	40.00	36.25	23.75	-	2.16
4. การตั้งครรรภ์หรือการทำให้ผู้หญิงตั้งครรรภ์	63.75	23.75	11.25	1.25	2.50
5. อวัยวะที่ไม่ควรเปิดเผยและให้บุคคลอื่นสัมผัส	66.25	26.25	7.50	-	2.59
6. การเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจ อารมณ์และสังคมเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น	66.25	31.25	2.50	-	2.64
7. ความรู้สึกของวัยรุ่นที่มีต่อเพศตรงข้าม	62.50	31.25	5.00	1.25	2.55
8. การประพฤติดังที่ เหมาะสมสำหรับผู้หญิงและผู้ชายเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น	73.75	25.00	1.25	-	2.72
9. ผลกระทบจากการเลือกเป็นเพศที่แตกต่างจากบุคคลทั่วไป	41.25	47.50	11.25	-	2.30
สัมพันธภาพ					
10. การคบเพื่อนเพศเดียวกัน	55.00	37.50	6.25	1.25	2.46
11. การคบเพื่อนต่างเพศและการวางตัวกับเพื่อนต่างเพศ	62.50	33.75	2.50	1.25	2.58
12. การปฏิบัติตัวต่อผู้อื่นเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่เคารพและให้เกียรติซึ่งกันและกัน	67.50	28.75	2.50	1.25	2.63
13. ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลรอบข้างเกี่ยวกับกรณีแฟนในวัยเรียน	57.50	36.25	5.00	1.25	2.50
14. การรู้จักเลือกค่านิยมเกี่ยวกับเรื่องเพศมาเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตัว	52.50	41.25	5.00	1.25	2.45
15. พัฒนาการของความสัมพันธ์ระหว่างวัยรุ่นผู้หญิงและผู้ชาย	63.75	31.25	3.75	1.25	2.57
16. วิธีการแสดงออกและการตอบรับหรือปฏิเสธในเรื่องความรัก	43.75	52.50	3.75	-	2.40
17. ผลกระทบที่จะตามมาจากการมีแฟนในวัยเรียน	68.75	25.00	5.00	1.25	2.61
18. ความคาดหวังของผู้ใหญ่และสังคมที่มีต่อการแสดงออกทางเพศของวัยรุ่น	58.75	32.50	8.75	-	2.50
19. การคงไว้ซึ่งสัมพันธภาพที่ดีกับพ่อแม่หรือบุคคลในครอบครัว	68.75	25.00	6.25	-	2.63
20. การเลือกคู่ครอง	60.00	33.75	6.25	-	2.54

ตาราง 10 (ต่อ)

หัวข้อ	ศักยภาพ (ร้อยละ)				\bar{X}
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย	
ทักษะส่วนบุคคล					
21. การแสดงความคิดเห็น การยอมรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของผู้อื่นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ	51.25	42.50	5.00	1.25	2.44
22. การใช้คำพูดและท่าทางในการสื่อสารที่ไม่ทำร้ายความรู้สึกของผู้อื่น	52.50	40.00	6.25	1.25	2.44
23. การแสดงความรักเมื่อตัวเองทำให้เกิดความเข้าใจผิดทำให้ผู้อื่นเสียหายหรือเสียใจ	52.50	36.25	10.00	1.25	2.40
24. การแสดงออกที่เหมาะสมเมื่อถูกเพื่อนล้อเลียน	43.75	40.00	16.25	-	2.27
25. การคาดเดาสถานการณ์ที่อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์	55.00	28.75	12.50	3.75	2.35
26. เทคนิคการปฏิเสธหรือการเอาตัวรอดเมื่อตกอยู่ในสถานการณ์ที่อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์	67.50	26.25	6.25	-	2.61
27. การปรึกษาปัญหาเรื่องเพศกับบุคคลที่ไว้ใจได้ เช่นพ่อแม่และครู	71.25	21.25	5.00	2.50	2.61
28. การแก้ปัญหาและแสวงหาความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อเกิดปัญหาจากการมีเพศสัมพันธ์	55.00	32.50	10.00	2.50	2.40
29. การหลีกเลี่ยงหรือป้องกันการถูกล่วงละเมิดทางเพศ	68.75	20.00	8.75	2.50	2.55
พฤติกรรมทางเพศ					
30. การสัมผัสที่เป็นการจูงใจล่องบินทางเพศ	52.50	36.25	10.00	1.25	2.40
31. อันตรายจากการดูสื่อลามกอนาจารประเภทต่างๆ	62.50	28.75	3.75	5.00	2.49
32. การแต่งกายที่เหมาะสมและถูกกาลเทศะ	63.75	30.00	5.00	1.25	2.56
33. การหลีกเลี่ยงอบายมุขที่อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ เช่นเหล้า	68.75	21.25	8.75	1.25	2.57
34. การหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์	70.00	25.00	5.00	-	2.65
35. การแสดงความรู้สึกรักหรือห่วงใยกับแฟนโดยไม่มีเพศสัมพันธ์	55.00	35.00	8.75	1.25	2.44
36. พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นที่คนทั่วไปยอมรับได้	48.75	43.75	7.50	-	2.41
37. การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง	31.25	42.50	20.00	6.25	1.99
38. ปฏิกริยาตอบสนองทางร่างกายและความรู้สึกเมื่อมีการสัมผัสอวัยวะบางจุด	36.25	45.00	12.50	6.25	2.11
39. การจัดการกับอารมณ์ทางเพศด้วยวิธีการที่เหมาะสม	42.50	42.50	8.75	6.25	2.21
40. การดูแลสุขภาพและการปฏิบัติตัวขณะมีประจำเดือน	61.25	27.50	7.50	3.75	2.46
41. การทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ของผู้หญิงและผู้ชาย	62.50	26.25	8.75	2.50	2.49

ตาราง 10 (ต่อ)

หัวข้อ	ศักยภาพ (ร้อยละ)				\bar{X}
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย	
42. การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ต่างๆ เพื่อความสวยงามหรือดึงดูดใจเพศตรงข้าม	50.00	33.75	11.25	5.00	2.29
43. บุคคลหรือสถานที่ที่ควรไปปรึกษาเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพทางเพศ	61.25	31.25	3.75	3.75	2.50
44. การป้องกันและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์	67.50	25.00	3.75	3.75	2.56
45. การป้องกันการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์	76.25	18.75	3.75	1.25	2.70
46. การมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย	70.00	25.00	3.75	1.25	2.64
47. โอกาสที่จะนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้ตั้งใจ	60.00	31.25	6.25	2.50	2.49
48. การป้องกันการถูกคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศ	71.25	21.25	6.25	1.25	2.63
49. การคุมกำเนิด	58.75	28.75	8.75	3.75	2.42
50. ผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร	73.75	23.75	1.25	1.25	2.70
51. ผลกระทบที่เกิดจากการทำแท้ง	58.75	27.50	12.50	1.25	2.44
สังคมและวัฒนธรรม					
52. ค่านิยมสมัยใหม่ที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อวัยรุ่นในเรื่องเพศ	58.75	40.00	1.25	-	2.57
53. บทบาทหน้าที่ของผู้หญิงและผู้ชายตามวัฒนธรรมไทย	48.75	43.75	6.25	1.25	2.40
54. ความแตกต่างระหว่างผู้หญิงและผู้ชายตามวัฒนธรรมไทย	45.00	47.50	7.50	-	2.38
55. บทบาทของผู้หญิงและผู้ชายในการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์	71.25	23.75	5.00	-	2.66
56. ความแตกต่างทางความคิดของผู้ชายและผู้หญิงเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ	48.75	45.00	5.00	1.25	2.41
57. ค่านิยมเรื่องเพศในสังคม/วัฒนธรรมไทย	52.50	40.00	7.50	-	2.45
58. การปฏิบัติตัวเรื่องเพศให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย	61.25	37.50	1.25	-	2.60
59. การเข้าใจและรู้เท่าทันกับกระแสวัตถุนิยมในสังคมปัจจุบัน	61.25	30.00	8.75	-	2.53
60. การรู้เท่าทันสื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อโฆษณา	65.00	32.50	2.50	-	2.62

ตาราง 11 ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ก่อนการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก รายชื่อ (N=80)

หัวข้อ	ความพึงพอใจ (ร้อยละ)				\bar{X}
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย	
พัฒนาการของมนุษย์					
1. การมีประจำเดือน	37.50	33.75	11.25	17.50	1.91
2. การมีเด็ตามหรือมีชนรักแร้และชนบริเวณอวัยวะเพศ	16.25	42.50	22.50	18.75	1.56
3. การผื่นเปียก	11.25	25.00	21.25	42.50	1.05
4. การตั้งครรรภ์หรือการทำให้ผู้หญิงตั้งครรรภ์	27.50	21.25	17.50	33.75	1.43
5. อวัยวะที่ไม่ควรเปิดเผยและให้บุคคลอื่นสัมผัส	38.75	26.25	13.75	21.25	1.83
6. การเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจ อารมณ์และสังคมเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น	32.50	42.50	20.00	5.00	2.03
7. ความรู้สึกของวัยรุ่นที่มีต่อเพศตรงข้าม	32.50	35.00	25.00	7.50	1.93
8. การประพฤติตัวที่เหมาะสมสำหรับผู้หญิงและผู้ชายเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น	42.50	37.50	11.25	8.75	2.14
9. ผลกระทบจากการเลือกเป็นเพศที่แตกต่างจากบุคคลทั่วไป	28.75	32.50	23.75	15.00	1.75
สัมพันธภาพ					
10. การคบเพื่อนเพศเดียวกัน	57.50	31.25	7.50	3.75	2.42
11. การคบเพื่อนต่างเพศและการวางตัวกับเพื่อนต่างเพศ	40.00	36.25	16.25	7.50	2.09
12. การปฏิบัติตัวต่อผู้อื่นเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่เคารพและให้เกียรติซึ่งกันและกัน	55.00	31.25	10.00	3.75	2.38
13. ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลรอบข้างเกี่ยวกับการมีแฟนในวัยเรียน	36.25	35.00	25.00	3.75	2.04
14. การรู้จักเลือกค่านิยมเกี่ยวกับเรื่องเพศมาเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตัว	25.00	47.50	21.25	6.25	1.91
15. พัฒนาการของความสัมพันธัระหว่างวัยรุ่นผู้หญิงและผู้ชาย	26.25	41.25	25.00	7.50	1.86
16. วิธีการแสดงออกและการตอบรับหรือปฏิเสธในเรื่องความรัก	33.75	37.50	20.00	8.75	1.96
17. ผลกระทบที่จะตามมาจากการมีแฟนในวัยเรียน	52.50	27.50	8.75	11.25	2.21
18. ความคาดหวังของผู้ใหญ่และสังคมที่มีต่อการแสดงออกทางเพศของวัยรุ่น	37.50	33.75	20.00	8.75	2.00
19. การคงไว้ซึ่งสัมพันธภาพที่ดีกับพ่อแม่หรือบุคคลในครอบครัว	61.25	26.25	10.00	2.50	2.46
20. การเลือกคู่ครอง	42.50	23.75	21.25	12.50	1.96

ตาราง 11 (ต่อ)

หัวข้อ	ความพึงพอใจ (ร้อยละ)				\bar{X}
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย	
ทักษะส่วนบุคคล					
21. การแสดงความคิดเห็น การยอมรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของผู้อื่นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ	31.25	48.75	15.00	5.00	2.06
22. การใช้คำพูดและท่าทางในการสื่อสารที่ไม่ทำร้ายความรู้สึกของผู้อื่น	50.00	33.75	11.25	5.00	2.29
23. การแสดงความรับผิดชอบเมื่อตัวเองทำให้เกิดความเข้าใจผิดทำให้ผู้อื่นเสียหายหรือเสียใจ	50.00	37.50	10.00	2.50	2.35
24. การแสดงออกที่เหมาะสมเมื่อถูกเพื่อนล้อเลียน	31.25	40.00	20.00	8.75	1.94
25. การคาดเดาสถานการณ์ที่อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์	37.50	27.50	22.50	12.50	1.90
26. เทคนิคการปฏิเสธหรือการเอาตัวรอดเมื่อตกอยู่ในสถานการณ์ที่อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์	47.50	30.00	15.00	7.50	2.17
27. การปรึกษาปัญหาเรื่องเพศกับบุคคลที่ไว้ใจได้ เช่น พ่อแม่และครู	42.50	38.75	7.50	11.25	2.13
28. การแก้ปัญหาและแสวงหาความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อเกิดปัญหาจากการมีเพศสัมพันธ์	37.50	36.25	16.25	10.00	2.01
29. การหลีกเลี่ยงหรือป้องกันการถูกล่วงละเมิดทางเพศ	56.25	23.75	11.25	8.75	2.28
พฤติกรรมทางเพศ					
30. การสัมผัสที่เป็นการจูงใจล่องหนทางเพศ	28.75	26.25	20.00	25.00	1.59
31. อันตรายจากการดูสื่อลามกอนาจารประเภทต่างๆ	35.00	20.00	33.75	11.25	1.79
32. การแต่งกายที่เหมาะสมและถูกกาลเทศะ	61.25	28.75	6.25	3.75	2.48
33. การหลีกเลี่ยงอบายมุขที่อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ เช่น เหล้า	57.50	22.50	7.50	12.50	2.25
34. การหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์	61.25	21.25	7.50	10.00	2.37
35. การแสดงความรู้สึกรักหรือห่วงใยกับแฟนโดยไม่มีเพศสัมพันธ์	45.00	28.75	17.50	8.75	2.10
36. พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นที่คนทั่วไปยอมรับได้	30.00	48.75	10.00	11.25	1.98
37. การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง	26.25	22.50	25.00	26.25	1.49
38. ปฏิกริยาตอบสนองทางร่างกายและความรู้สึกเมื่อมีการสัมผัสอวัยวะบางจุด	16.25	36.25	36.25	11.25	1.58
39. การจัดการกับอารมณ์ทางเพศด้วยวิธีการที่เหมาะสม	31.25	31.25	28.75	8.75	1.85
40. การดูแลสุขภาพและการปฏิบัติตัวขณะมีประจำเดือน	48.75	23.75	6.25	21.25	2.00
41. การทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ของผู้หญิงและผู้ชาย	47.50	35.00	10.00	7.50	2.23

ตาราง 11 (ต่อ)

หัวข้อ	ความพึงพอใจ (ร้อยละ)				\bar{X}
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย	
42. การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ต่างๆ เพื่อความสวยงามหรือดึงดูดใจเพศตรงข้าม	18.75	37.50	26.25	17.50	1.58
43. บุคคลหรือสถานที่ที่ควรไปปรึกษาเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพทางเพศ	32.50	43.75	13.75	10.00	1.99
44. การป้องกันและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์	53.75	31.25	8.75	6.25	2.33
45. การป้องกันการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์	56.25	27.50	13.75	2.50	2.38
46. การมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย	42.50	26.25	20.00	11.25	2.00
47. โอกาสที่จะนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้ตั้งใจ	30.00	35.00	25.00	10.00	1.85
48. การป้องกันการถูกคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศ	41.25	33.75	15.00	10.00	2.06
49. การคุมกำเนิด	21.25	22.50	31.25	25.00	1.40
50. ผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร	43.75	18.75	21.25	16.25	1.90
51. ผลกระทบที่เกิดจากการทำแท้ง	36.25	17.50	20.00	26.25	1.66
สังคมและวัฒนธรรม					
52. ค่านิยมสมัยใหม่ที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อวัยรุ่นในเรื่องเพศ	40.00	36.25	16.25	7.50	2.09
53. บทบาทหน้าที่ของผู้หญิงและผู้ชายตามวัฒนธรรมไทย	47.50	27.50	21.25	3.75	2.19
54. ความแตกต่างระหว่างผู้หญิงและผู้ชายตามวัฒนธรรมไทย	37.50	45.00	13.75	3.75	2.16
55. บทบาทของผู้หญิงและผู้ชายในการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์	45.00	36.25	12.50	6.25	2.20
56. ความแตกต่างทางความคิดของผู้ชายและผู้หญิงเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ	41.25	37.50	16.25	5.00	2.15
57. ค่านิยมเรื่องเพศในสังคม/วัฒนธรรมไทย	30.00	55.00	10.00	5.00	2.10
58. การปฏิบัติตัวเรื่องเพศให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย	43.75	41.25	8.75	6.25	2.23
59. การเข้าใจและรู้เท่าทันกับกระแสวัตถุนิยมในสังคมปัจจุบัน	38.75	38.75	18.75	3.75	2.13
60. การรู้เท่าทันสื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อโฆษณา	53.75	20.00	22.50	3.75	2.24

ตาราง 12 ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่หลังการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก รายชื่อ (N=80)

หัวข้อ	ความพึงพอใจ (ร้อยละ)				\bar{X}
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย	
พัฒนาการของมนุษย์					
1. การมีประจำเดือน	36.25	45.00	10.00	8.75	2.09
2. การมีเด็ตามหรือมีชนรักแร้และชนบริเวณอวัยวะเพศ	16.25	58.75	21.25	3.75	1.88
3. การฝันเปียก	8.75	38.75	20.00	32.50	1.24
4. การตั้งครรภ์หรือการทำให้ผู้หญิงตั้งครรภ์	25.00	30.00	17.50	27.50	1.53
5. อวัยวะที่ไม่ควรเปิดเผยและให้บุคคลอื่นสัมผัส	41.25	30.00	13.75	15.00	1.97
6. การเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจ อารมณ์และสังคมเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น	46.25	42.50	11.25	-	2.35
7. ความรู้สึกของวัยรุ่นที่มีต่อเพศตรงข้าม	37.5	47.50	15.00	-	2.22
8. การประพฤติกรรมที่เหมาะสมสำหรับผู้หญิงและผู้ชายเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น	40.00	56.25	2.5	1.25	2.35
9. ผลกระทบจากการเลือกเป็นเพศที่แตกต่างจากบุคคลทั่วไป	23.75	42.50	16.25	17.50	1.73
สัมพันธภาพ					
10. การคบเพื่อนเพศเดียวกัน	62.50	30.00	1.25	6.25	2.49
11. การคบเพื่อนต่างเพศและการวางตัวกับเพื่อนต่างเพศ	41.25	50.00	8.75	-	2.33
12. การปฏิบัติตัวต่อผู้อื่นเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่เคารพและให้เกียรติซึ่งกันและกัน	55.00	41.25	3.75	-	2.51
13. ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลรอบข้างเกี่ยวกับการมีแฟนในวัยเรียน	42.50	40.00	17.50	-	2.25
14. การรู้จักเลือกค่านิยมเกี่ยวกับเรื่องเพศมาเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตัว	26.25	58.75	13.75	1.25	2.10
15. พัฒนาการของความสัมพันธ์ระหว่างวัยรุ่นผู้หญิงและผู้ชาย	37.50	48.75	12.50	1.25	2.23
16. วิธีการแสดงออกและการตอบรับหรือปฏิเสธในเรื่องความรัก	46.25	35.00	13.75	5.00	2.22
17. ผลกระทบที่จะตามมาจากการมีแฟนในวัยเรียน	67.50	18.75	8.75	5.00	2.49
18. ความคาดหวังของผู้ใหญ่และสังคมที่มีต่อการแสดงออกทางเพศของวัยรุ่น	36.25	51.25	11.25	1.25	2.22
19. การคงไว้ซึ่งสัมพันธภาพที่ดีกับพ่อแม่หรือบุคคลในครอบครัว	65.00	28.75	5.00	1.25	2.58
20. การเลือกคู่ครอง	41.25	38.75	15.00	5.00	2.16

ตาราง 12 (ต่อ)

หัวข้อ	ความพึงพอใจ (ร้อยละ)				\bar{X}
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย	
ทักษะส่วนบุคคล					
21. การแสดงความคิดเห็น การยอมรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของผู้อื่นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ	33.75	52.50	12.50	1.25	2.19
22. การใช้คำพูดและท่าทางในการสื่อสารที่ไม่ทำร้ายความรู้สึกของผู้อื่น	55.00	40.00	5.00	-	2.50
23. การแสดงความรักเมื่อตัวเองทำให้เกิดความเข้าใจผิดทำให้ผู้อื่นเสียหายหรือเสียใจ	60.00	27.50	12.50	-	2.48
24. การแสดงออกที่เหมาะสมเมื่อถูกเพื่อนล้อเลียน	30.00	53.75	15.00	1.25	2.13
25. การคาดเดาสถานการณ์ที่อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์	45.00	40.00	11.25	3.75	2.26
26. เทคนิคการปฏิเสธหรือการเอาตัวรอดเมื่อตกอยู่ในสถานการณ์ที่อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์	50.00	41.25	7.50	1.25	2.40
27. การปรึกษาปัญหาเรื่องเพศกับบุคคลที่ไว้ใจได้ เช่นพ่อแม่และครู	55.00	36.25	7.50	1.25	2.45
28. การแก้ปัญหาและแสวงหาความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อเกิดปัญหาจากการมีเพศสัมพันธ์	40.00	42.50	17.50	-	2.22
29. การหลีกเลี่ยงหรือป้องกันการถูกล่วงละเมิดทางเพศ	65.00	23.75	7.50	3.75	2.50
พฤติกรรมทางเพศ					
30. การสัมผัสที่เป็นการจูงใจลวงเกินทางเพศ	35.00	40.00	13.75	11.25	1.99
31. อันตรายจากการดูสื่อลามกอนาจารประเภทต่างๆ	46.25	30.00	13.75	10.00	2.13
32. การแต่งกายที่เหมาะสมและถูกกาลเทศะ	68.75	28.75	2.50	-	2.66
33. การหลีกเลี่ยงอบายมุขที่อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ เช่นเหล้า	60.00	25.00	13.75	1.25	2.44
34. การหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์	65.00	22.50	11.25	1.25	2.51
35. การแสดงความรู้สึกรักหรือห่วงใยกับแฟนโดยไม่มีเพศสัมพันธ์	42.50	45.00	10.00	2.50	2.28
36. พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นที่คนทั่วไปยอมรับได้	40.00	45.00	11.25	3.75	2.21
37. การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง	31.25	40.00	12.50	16.25	1.86
38. ปฏิกริยาตอบสนองทางร่างกายและความรู้สึกเมื่อมีการสัมผัสอวัยวะบางจุด	35.00	41.25	10.00	35.00	1.98
39. การจัดการกับอารมณ์ทางเพศด้วยวิธีการที่เหมาะสม	48.75	33.75	12.50	5.00	2.26
40. การดูแลสุขภาพและการปฏิบัติตัวขณะมีประจำเดือน	60.00	25.00	5.00	10.00	2.35
41. การทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ของผู้หญิงและผู้ชาย	57.50	30.00	10.00	2.50	2.43

ตาราง 12 (ต่อ)

หัวข้อ	ความพึงพอใจ (ร้อยละ)				\bar{X}
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย	
42. การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ต่างๆ เพื่อความสวยงามหรือดึงดูดใจเพศตรงข้าม	28.75	42.50	21.25	7.50	1.93
43. บุคคลหรือสถานที่ที่ควรไปปรึกษาเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพทางเพศ	48.75	43.75	5.00	2.50	2.39
44. การป้องกันและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์	60.00	30.00	6.25	3.75	2.46
45. การป้องกันการติดเชื้อติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์	57.50	31.25	7.50	3.75	2.42
46. การมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย	43.75	32.50	17.50	6.25	2.14
47. โอกาสที่จะนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้ตั้งใจ	37.50	37.50	15.00	10.00	2.02
48. การป้องกันการถูกคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศ	48.75	35.00	13.75	2.50	2.30
49. การคุมกำเนิด	31.25	28.75	16.25	23.75	1.68
50. ผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร	51.25	31.25	10.00	7.50	2.26
51. ผลกระทบที่เกิดจากการทำแท้ง	35.00	32.50	13.75	18.75	1.84
สังคมและวัฒนธรรม					
52. ค่านิยมสมัยใหม่ที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อวัยรุ่นในเรื่องเพศ	47.50	41.25	6.25	5.00	2.31
53. บทบาทหน้าที่ของผู้หญิงและผู้ชายตามวัฒนธรรมไทย	52.50	35.00	10.00	2.50	2.38
54. ความแตกต่างระหว่างผู้หญิงและผู้ชายตามวัฒนธรรมไทย	57.50	32.50	8.75	1.25	2.46
55. บทบาทของผู้หญิงและผู้ชายในการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์	53.75	37.50	7.50	1.25	2.44
56. ความแตกต่างทางความคิดของผู้ชายและผู้หญิงเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ	51.25	43.75	5.00	-	2.46
57. ค่านิยมเรื่องเพศในสังคม/วัฒนธรรมไทย	48.75	43.75	6.25	1.25	2.40
58. การปฏิบัติตัวเรื่องเพศให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย	60.00	27.50	10.00	2.50	2.45
59. การเข้าใจและรู้เท่าทันกับกระแสวัฒนธรรมในสังคมปัจจุบัน	65.00	21.25	10.00	3.75	2.48
60. การรู้เท่าทันสื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อโฆษณา	58.75	26.25	12.50	2.50	2.41